

วารสารการวัดผลการศึกษา

Journal of Educational Measurement

ปีที่ 35 ฉบับที่ 98 กรกฎาคม - ธันวาคม 2561

Vol. 35 No. 98 July - December 2018

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISSN 0125-3778

Educational and Psychological Test Bureau Srinakharinwirot University

วารสารการวัดผลการศึกษา Journal of Educational Measurement

ปีที่ 35 ฉบับที่ 98 กรกฎาคม-ธันวาคม 2561
Vol. 35 No. 98 July-December 2018

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และผลการวิจัยทางด้านการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยและจิตวิทยา ทั้งทางด้านทฤษฎี การปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา
2. เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง เรื่องราว และความคิดเห็นระหว่างครู นักการศึกษา นักวัดผลการศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ของปี เดือนมกราคม-มิถุนายน ฉบับที่ 2 ของปี เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

มอบให้ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ และผู้เขียนจะได้รับวารสารฉบับที่ผลงานของผู้เขียนได้รับการตีพิมพ์ จำนวน 2 ฉบับ โดยส่งให้ผู้เขียนคนแรกเท่านั้น

- บทความทุกเรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองบทความก่อนลงตีพิมพ์ (Peer reviews) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่านตอบบทความ โดยผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และ ผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา (Double-blind peer review)
- ข้อความและเนื้อหาในบทความเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความแต่เพียงฝ่ายเดียว
- การคัดลอกอ้างอิงต้องดำเนินการตามการปฏิบัติในวงวิชาการ และสอดคล้องกับกฎหมาย

หมายเลขวารสาร ISSN 0125-3778

*** วารสารฉบับนี้ มีชื่อปรากฏในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่ม 2

กองบรรณาธิการ วารสารการวัดผลการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2258-4121 หรือ 0-2649-5000 ต่อ 15363, 11372

โทรสาร 0-2262-1745

เว็บไซต์ <http://eptb.swu.ac.th>

กองบรรณาธิการและฝ่ายจัดการ

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรรม

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครา ประเสริฐสิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กองบรรณาธิการ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อุสา สุทธิสาคร	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจตุรัส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. อาจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์
9. อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. อาจารย์ ดร.ศจี จิระโร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
11. อาจารย์ ดร.อุไร จักษ์ตรึงมงคล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ฝ่ายจัดการ

1. นางสาวว่างจิตร์ พัชรณีนีปกรณ
2. นางศิริรัตน์ แสงเรืองรอง
3. นางสาวสุภา อภิญาภิบาล
4. ว่าที่ ร.ต.วิวัฒน์ พรหมสวรรค์
5. นางสาวจุฬาลักษณ์ รุ่งจรรยา
6. นางธัญชนก เพ็งเพรา
7. นางสาวสุวิชญา สิริยานนท์
8. นายเอกราช นาแหยม
9. นางสาวศุภรัตน์ วินิจวงษ์
10. นายสุรพงศ์ โคตรสูงเนิน

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณากลับกรองบทความ

ประจำวารสารการวัดผลการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช ศิริกิจ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาจารย์ ดร.ศจี จิระโร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ ดร.อมรา วิสูตรานุกูล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.พิชชาดา ประสทธิโชค	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบรรณาธิการ

วารสารการวัดผลการศึกษา (Journal of Educational Measurement) ฉบับนี้ จัดทำโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รวบรวมบทความวิชาการและบทความวิจัยจาก ครู อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในฉบับนี้มีบทความที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหมด ซึ่งจะประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

หัวเรื่องบทความในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิจัย 12 เรื่อง มีรายชื่อดังนี้ (1) การพัฒนารูปแบบการสอนสถิติพื้นฐานตามแนวทางกรอบความคิดเปิดกว้าง สำหรับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2) ศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร ปีการศึกษา 2557-2559 (3) โมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4) ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ (5) ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา (6) ผลการปรึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส (7) ผลการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม (8) ผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสารเสพติดของนิสิตปริญญาตรี (9) การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (10) ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง (11) การพัฒนาสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ (12) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง

สำหรับฉบับที่แล้ว วารสารได้เน้นแนวทางการวัดประเมินและการพัฒนาตัวเองซึ่ง เครื่องมือวัดทางการศึกษาและจิตวิทยา การศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่ม การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยทางจิตวิทยา ฉบับนี้ จะเป็นเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ผลของการปรึกษากลุ่ม การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และปัจจัยที่ส่งผล เพราะทางทีมบรรณาธิการวารสารได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่บทความด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไปได้ ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญผู้ที่สนใจทุกท่าน ไม่ว่าจะเป็น ครู อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้ที่สนใจ ได้มีส่วนร่วมส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ และการเผยแพร่บทความต่อไปด้วย

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กองบรรณาธิการและฝ่ายจัดการ	ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณากลั่นกรองบทความ	ค
บทบรรณาธิการ	ง
สารบัญ	จ
บทความวิจัย	
การพัฒนาแบบการสอนสถิติพื้นฐานตามแนวทางการอบความคิดเปิดกว้าง สำหรับนิสิต ปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อุไร จักร์ตรึงมงคล	1
ศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559 วิรัช วรรณรัตน์	12
โมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จ ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วีระพันธุ์ ดอนท่อม, สุภัญญา รุจิเมธาส และมานี แสงหิรัญ	24
ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนา การรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรงประชาสรรค์ สุลักขณา ใจองอาจ และปวีณา อ่อนใจเอื้อ	38
ผลการศึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา สวพร มากคุณ, ดลดาว ปุณณานนท์ และเพ็ญภา กุลนภาดล	54
ผลการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส ปวีณภัทร์ มิ่งขวัญธนรัชต์, เพ็ญภา กุลนภาดล และดลดาว ปุณณานนท์	68
ผลการศึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม นพพร ปานขาว, เพ็ญภา กุลนภาดล, และดลดาว ปุณณานนท์	81
ผลของการศึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟน ของนิสิตปริญญาตรี อภิัญญา ปิตินิตย์นรินทร์, เพ็ญภา กุลนภาดล และดลดาว ปุณณานนท์	92

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี	กฤตย์ ไชยวงศ์ 107
ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	สุชาดา ภูระหงษ์ และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์ 119
การพัฒนาสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	ดนุชา สลึงค์, ประกอบเกียรติ อิมศิริ และกานต์ ทองทวี 133
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา ของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง	ปริดาภรณ์ ดวงใจดี, พัทักษ์ นิลนพคุณ, อุษา คงทอง และกันต์ฤทัย คลังพหล 150
คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ	159
ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ	160
แบบฟอร์มการส่งบทความ	162

การพัฒนารูปแบบการสอนสถิติพื้นฐานตามแนวทางกรอบความคิดเปิดกว้าง
สำหรับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The Development of Instructional Model of “Basic Statistic”
according the Growth Mindset for undergraduate student in
Srinakharinwirot University

อุไร จักษตรีมงคล

Urai Chaktrimongkhol

อาจารย์ ดร.

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Lecturer, Ph.D.

Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University

Corresponding author, E-mail: urai@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนสถิติพื้นฐาน สำหรับนิสิตปริญญาตรี ที่ให้ผล
สูงทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาที่เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิต
ปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560
จำนวน 29 คนได้มาจากการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย คู่มือการสอนหัวข้อ
“การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อการวิจัย” ที่มีกิจกรรมเสริมสร้างกรอบความคิดเปิดกว้าง
แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ แบบประเมินกรอบความคิด และแบบวัดเจตคติต่อวิชาสถิติ วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ การทดสอบที (t-test) แบบ Dependent Samples T-test ผลการวิจัยพบว่า คะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ส่วนคะแนนเจตคติต่อวิชาสถิติพื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ กรอบความคิดเปิดกว้าง สถิติพื้นฐาน

ABSTRACT

The purpose of this study was to develop the instructional model of “Basic Statistic” according the Growth Mindset for undergraduate student to improve knowledge and attitude toward statistics. The sample was 29 undergraduate students

who was selected by purposive method. The research tools were instructional handbook, achievement test, mindset assessment test and attitude test. Statistics for data analysis was t-test for dependent samples. Analysis revealed that students' achievement after the experiment were higher than before at .01 level significance but no significant differences between before and after for the attitude toward statistics.

Keywords Growth mindsets, basic statistics

บทนำ

ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศซึ่งคุณสมบัติที่ครูจะต้องมีประจำตัวก็คือความรู้จริงในสิ่งที่ควรสอนและต้องอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนอยู่ในคุณธรรมจริยธรรมอันดี (ยนต์ ชุ่มจิต, 2550) และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครูในฐานะวิชาชีพชั้นสูง โดยแสดงให้เห็นในมาตรา 9

“ทำให้สถาบันผลิตครูต้องเป็นศูนย์กลางในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูใหม่ให้มีคุณภาพ โดยมีการเปิดหลักสูตรที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและต่อเนื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู สถาบันผลิตครูต้องพัฒนาตัวเองให้ได้มาตรฐาน จึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูในการเรียนให้เหมาะสม นิสิตครูสามารถขอรับการรับรองการออกไปประกอบวิชาชีพครูเมื่อสำเร็จการศึกษาหรือมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้”

ดังนั้น เพื่อให้ครูที่ดีและมีคุณภาพ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ร่วมกันเสนอแนวทางที่จะสามารถผลิตครูได้ตามความต้องการ โดยสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ได้เสนอหลักสูตร 6 ปี โดยมีแนวคิดต้องการให้กระบวนการผลิตครูมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง แต่ด้วยข้อจำกัดด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่าย ที่ประชุมสภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทยได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ใช้หลักสูตรที่มีเวลาเรียน 5 ปี โดยแบ่งเป็นวิชาการ 4 ปี และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 1 ปี ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีใบประกอบวิชาชีพและต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา

ทุกสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูก็ได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้คือ กำหนดวิชาชีพครู 50 หน่วยกิต วิชาเอก 74 หน่วยกิต วิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างเข้มข้นในสถาบันการศึกษา 4 ปี หลังจากนั้นฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา 1 ปี รวมเป็น 5 ปี เพื่อให้มีคุณสมบัติได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สิ่งทีสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูต้องทำก็คือ พัฒนาหลักสูตรให้นิสิตที่สำเร็จการศึกษาได้มีความรอบรู้ มีสติปัญญา มีจริยธรรมเหมาะสมที่จะออกไปประกอบวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งมีประวัติการผลิตบุคลากรทางการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 ในชื่อ “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง” จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดสอน 18 คณะ แต่คณะศึกษาศาสตร์หรือการสอนวิชาชีพครูยังถือเป็นตำนานทางการศึกษาของสังคมไทย

ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีทั้งหมด 13 วิชาเอก แยกไปสังกัดใน 6 คณะ ดังนี้

1. คณะศึกษาศาสตร์ เปิดสอน 1 วิชาเอก ได้แก่ การประถมศึกษา
2. คณะมนุษยศาสตร์ เปิดสอน 2 วิชาเอก ได้แก่ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
3. คณะสังคมศาสตร์ เปิดสอน 1 วิชาเอก ได้แก่ สังคมศึกษา (กศ.บ. 5 ปี)
4. คณะวิทยาศาสตร์ เปิดสอน 5 วิชาเอก ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา วิทยาศาสตร์-เคมี วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์ และวิทยาศาสตร์ทั่วไป
5. คณะพลศึกษา เปิดสอน 3 วิชาเอก ได้แก่ พลศึกษา สุขศึกษา พลศึกษาและสุขศึกษา
6. คณะศิลปกรรมศาสตร์ เปิดสอน 1 วิชาเอก 4 สาขา ได้แก่
 - ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ทัศนศิลป์ศึกษา
 - ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ดนตรีศึกษา-ดนตรีไทย
 - ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ดนตรีสากล
 - ศิลปกรรมศาสตร์ศึกษา: ศิลปะการแสดงศึกษา

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า สถาบันการศึกษาที่ผลิตครูจำเป็นต้องเตรียมพร้อมบัณฑิตวิชาชีพครูเพื่อเข้าสู่อาชีพ ซึ่งครูในปัจจุบันนอกจากสอนแล้วยังต้องวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสอน คณะศึกษาศาสตร์จึงได้เปิดสอนรายวิชา ศษ 471 การวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาดังต่อไปนี้

“ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย วิธีวิทยาการวิจัย รูปแบบและกระบวนการวิจัย แนวคิดและหลักการวิจัยในชั้นเรียน การเชื่อมโยงกระบวนการวิจัยกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การออกแบบการวิจัย การใช้สถิติเพื่อการวิจัย และวางแผนการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนตามสาระการเรียนรู้ที่สนใจ ควบคู่ไปกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยจัดให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิดและความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน รวมทั้งจัดให้ผู้เรียนได้เสนอเค้าโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ตามความสนใจและนำเสนอผลงานวิจัย”

โดยกำหนดให้เป็นรายวิชาชีพครูที่นิสิตที่จะสำเร็จการศึกษาจะไปประกอบอาชีพครูต้องเรียนทุกคน และมีการได้ใช้ความรู้จริงในช่วงของการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน โดยจะต้องทำงานวิจัยอย่างน้อย 1 เรื่อง จึงนับว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญและสามารถนำไปใช้ได้จริงเมื่อประกอบวิชาชีพครู แต่ปัญหาสำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนในรายวิชานี้ได้แก่หัวข้อที่เกี่ยวข้องการสถิติและการคำนวณ เนื่องจากนิสิตวิชาชีพครูส่วนหนึ่งไม่ถนัดทางคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของสถิติ จึงทำให้การเรียนการสอนในหัวข้อนี้ในบางกลุ่มสาขา เช่น พลศึกษา ศิลปกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น เกิดปัญหาเมื่อต้องเรียนในหัวข้อ “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อการวิจัย” ทั้งที่การเรียนหัวข้อนี้จะ เป็นเครื่องมือที่สำคัญเมื่อนิสิตเข้าสู่วิชาชีพครูที่ต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับชาติ ซึ่งถ้าหากการเรียนการสอนในหัวข้อนี้ถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ยาก มีสูตรที่ต้องท่องจำ และต้องมีพื้นฐานด้านการคำนวณมาก่อน จะทำให้นิสิตรู้สึกเชิงลบและขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และจากผลการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการมองตน (Self-Theories) พบว่ามนุษย์นั้นประกอบด้วยผู้ที่มองว่าความสามารถของตนนั้นเป็นสิ่งที่คงที่ถาวร (entity) มีติดตัวมาตั้งแต่เกิดและเปลี่ยนแปลงไม่ได้ และมีแนวโน้มที่จะให้ผู้อื่นมองเห็นว่าตนเองมีความสามารถและไม่อยากให้คนอื่นมองว่าตนไม่ฉลาด กับผู้ที่มองว่าความสามารถของตนนั้นไม่ถาวร (incremental) เป็นเพียงคุณลักษณะประการหนึ่งที่แปรเปลี่ยนได้

หากมีการเรียนรู้และฝึกฝน และมีแนวโน้มที่จะเลือกทำสิ่งที่ยากมากกว่าความสามารถของตน (David L. 2014: online) ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนในรายวิชานี้เห็นว่าปัญหาดังกล่าวควรต้องได้รับการแก้ไขด้วยเทคนิคหรือกระบวนการสอนที่จะทำให้ผู้ที่ไม่ถนัดหรือมีเจตคติไม่ดีต่อวิชาคำนวณได้เกิดความสนใจหรือไม่เบื่อหน่าย และเกิดความพยายามที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองไม่ถนัดหรือไม่สนใจ

จากการศึกษาเอกสารด้านความรู้ความคิดมาระยะเวลาหนึ่ง ผู้วิจัยก็ได้พบว่าในปัจจุบันมีแนวคิดเรื่อง Mindset หรือที่ประเทศไทยมีคำเรียกหลายอย่างเช่น กรอบความคิด กรอบแนวคิด ชุดการคิด เป็นต้น ซึ่งผู้ที่เริ่มต้นแนวคิดนี้คือ คาร์อล ดเวค (Carol S. Dweck) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ผู้เขียนหนังสือเรื่อง Mindset: The new Psychology of Success (2007) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยการใช้ Mindset ที่สามารถอธิบายได้ว่า “ทำไมสมอง (brain) และความสามารถ (talent) จึงไม่นำไปสู่ความสำเร็จ” โดยดเวคได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่จะทำให้ประสบความสำเร็จมาเป็นเวลานานนับสิบปี จนได้ข้อสรุปได้ว่า สิ่งที่ทำให้ผู้ที่ประสบความสำเร็จแตกต่างจากคนอื่นก็คือ mindset โดยคนที่มีลักษณะที่เรียกว่า Fixed mindset จะเชื่อในคุณลักษณะแห่งตน เช่น สติปัญญา พรสวรรค์ ความสามารถ เป็นต้น และพยายามใช้สิ่งต่างๆ ที่ตนเองมีโดยไม่คิดจะพัฒนา คนพวกนี้จะเชื่อว่าตนเองสามารถประสบความสำเร็จได้ด้วยสติปัญญา พรสวรรค์ ความสามารถที่มีอยู่ในตัวโดยไม่ต้องใช้ความพยายามใดๆ ซึ่งดเวคเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แตกต่างกับบุคคลที่มีลักษณะที่เรียกว่า Growth mindset ที่เชื่อว่าความสามารถของตนเองสามารถพัฒนาได้ด้วย ความขยันหมั่นเพียร โดยสติปัญญาและความสามารถเป็นเพียงจุดตั้งต้นเท่านั้น การที่มีมุมมองเช่นนี้จะไปสู่ความรักในการเรียนรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการประสบความสำเร็จในชีวิต การสอนให้ผู้เรียนมีลักษณะ Growth mindset จะเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

เทคนิคการสอนให้ผู้เรียนมีบุคลิกลักษณะ Growth mindset นั้น มีผลการศึกษา ในปีค.ศ. 1998 Dweck and Mueller (Walters S. 2014: online) ให้ข้อสังเกตว่าการยกย่องความฉลาดของผู้เรียนส่งผลทางลบมากกว่าการยกย่องความพากเพียรพยายาม ในการศึกษาที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 400 คน โดยให้ทำแบบทดสอบชนิดรูปภาพง่ายๆ (nonverbal puzzle) หลังจากผู้เรียนทำแบบทดสอบเสร็จ ผู้วิจัยแจ้งคะแนนแก่ผู้เรียนและให้คำชมหนึ่งบรรทัด นักเรียนจำนวนครึ่งหนึ่งจะได้รับคำชมว่าเป็นเด็กฉลาด (intelligence) ส่วนอีกครึ่งหนึ่งจะได้รับคำชมว่าพยายามดีมาก (effort) หลังจากนั้นก็ให้เลือกทำแบบทดสอบอีกชุด ซึ่งมีให้เลือก 2 ฉบับที่จะมีความยากต่างกัน พบว่านักเรียนร้อยละ 90 ที่ได้รับคำชมว่าพยายามดีมากจะเลือกแบบทดสอบที่มีความยากมากกว่า ต่อมานักวิจัยได้ทดสอบความกลัวการล้มเหลวโดยให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนทำแบบทดสอบที่มีความยากระดับมากที่สุด ระหว่างการทดสอบ นักเรียนที่ได้รับคำชมว่าพยายามดีมากมีความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาโจทย์ที่ยาก ในขณะที่อีกกลุ่มเลือกทำแบบทดสอบเพราะยากเกินไป ยังมีการศึกษาต่ออีก หลังการประกาศคะแนนสอบ โดยให้ทางเลือกว่าจะให้ดูผลการสอบของเพื่อนที่มีคะแนนสูงกว่าหรือต่ำกว่าตน นักเรียนที่ได้รับคำชมว่ามีความพยายามดีมากสนใจคะแนนสอบที่สูงกว่าของตน พวกเขาต้องการเห็นว่าตัวเองผิดพลาดตรงไหนและเรียนรู้จากความผิดพลาดเพื่อจะไม่ทำผิดอีกในครั้งต่อไป ท้ายสุด ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบชุดแรกซ้ำ พบว่า นักเรียนที่ได้รับคำชมว่าพยายามดีมากมีการพัฒนาคะแนนสูงขึ้นร้อยละ 30 ส่วนนักเรียนที่ได้รับคำชมว่าฉลาดมากมีคะแนนสอบต่ำกว่าคะแนนการสอบครั้งแรกร้อยละ 20

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าเมื่อครูให้การชมเชยจะทำให้ผู้เรียนกลายเป็นพวกกรอบความคิดคงที่ เช่น ผู้ใหญ่ชมว่าคนนี้มีพรสวรรค์ หรือเป็นอัจฉริยะ มีทักษะดี ก็กลายเป็นการส่งกรอบความคิดคงที่ให้กับ

เด็ก แต่ถ้าผู้ใหญ่เข้มแข็งมีความพยายามดี หรือมีความพากเพียร ก็จะสร้างให้ได้กลายเป็นพวกกรอบ ความคิดแบบเปิดกว้าง การสอนนักเรียนให้เรียนรู้จากความผิดพลาดและให้กล้าท้าทายความสามารถของตนจะกลายเป็นกรอบความคิดที่นำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา รูปแบบการสอนต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดเรื่อง Mindset เป็นเรื่องใหม่ที่น่าสนใจ อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง ทฤษฎีการมองตน (Self-Theories) ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนวิชาที่ตนเองไม่ถนัด จึงนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนการสอน รายวิชา ศษ 471 การวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะในหัวข้อ “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อการวิจัย” ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้เรื่องสถิติเพื่อการวิจัยดีขึ้นแล้ว หากผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงแนวคิดจาก Fixed mindset เพื่อเป็น Growth mindset จะทำให้การเรียนการสอนในรายวิชาอื่นดีขึ้นตามไปด้วย จากฐานคิดที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนสถิติพื้นฐานในรายวิชา ศษ 471 การวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ที่ให้ผลสูงทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาที่เรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ด้านวิชาการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนวิชาสถิติ โดยอ้างอิงจากแนวคิด Mindset ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับนักการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจเกี่ยวกับแนวคิดของ Mindset และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถต่อยอดไปในการศึกษาเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. ด้านนโยบาย ผลการวิจัยที่แสดงถึงประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่อ้างอิงจากแนวคิด Mindset จะทำให้เกิดการตื่นตัวกับแนวคิดดังกล่าว และอาจจะใช้เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งซึ่งระบุคุณลักษณะที่จำเป็นของบัณฑิตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย นิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 และ 2560

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจำกัดเฉพาะนิสิตวิชาชีวศษ ชั้นปีที่ 4 ที่สังกัดคณะพลศึกษาซึ่งมีแนวโน้มว่าไม่ถนัดด้านการคณิตศาสตร์ และการคำนวณ ประกอบด้วย

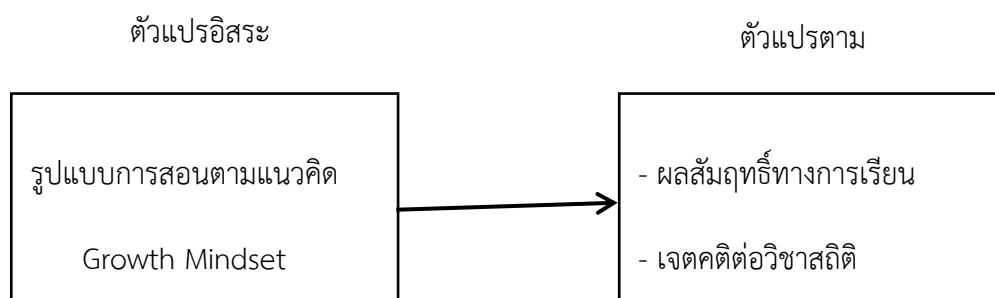
2.1 นิสิตปริญญาตรี สังกัดคณะพลศึกษา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 68 คน สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือวิจัย

2.2 นิสิตปริญญาตรี สังกัดคณะพลศึกษา หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 29 คน สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลระดับคะแนนก่อนและหลังการทดลองสอน

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

รูปแบบการสอนสอนสถิติพื้นฐานในรายวิชา ศษ 471 การวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้เป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพโดยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มที่เรียนตามรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
2. ด้านเจตคติต่อวิชาที่เรียน กลุ่มที่เรียนตามรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนา มีเจตคติต่อวิชาเรียนในระดับสูง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการสองขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิด Mindset รวมถึงเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย ขั้นตอนที่สองเป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ทั้งสองขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวคิด Mindset และเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ได้ศึกษาทฤษฎี แนวความคิด และผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอน หลังจากนั้นสังเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นรูปแบบการสอน รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินกรอบแนวคิด (Mindset assessment questionnaire) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวัดเจตคติต่อวิชาที่เรียน ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสอน ทำโดยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับ Mindset แล้วจัดทำโครงสร้างเนื้อหาเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อการวิจัย” พร้อมกับกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกรอบความคิดที่เปิดกว้าง (Growth Mindset) โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และส่งเสริมกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถ แล้วนำโครงสร้างดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนได้พิจารณา โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญคือ เป็นผู้ที่เคยสอนในรายวิชา ศษ 471 ไม่น้อยกว่า 5 ปี หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. การพัฒนาแบบประเมินกรอบแนวคิด ทำโดย

2.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกรอบแนวคิด แล้วร่างแบบประเมินตามโครงสร้าง ดังตัวอย่าง

โครงสร้าง/นิยาม	Fixed Mindset	Growth Mindset
1. ความเชื่อเรื่อง ความสามารถที่มีอยู่ เช่น ไม่ เชื่อเรื่องคุณลักษณะแห่งตน (สติปัญญา พรสวรรค์ ฯลฯ)	1.1 ท่านมีวิชาที่ถนัดกับไม่ถนัด 1.2 สติปัญญาเป็นสิ่งที่ติดตัวมา ตั้งแต่เกิด ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ 1.3 ...	1.1 ท่านสามารถเรียนรู้ได้ทุกวิชา 1.2 สติปัญญาเป็นสิ่งที่สามารถ เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ 1.3 ...
2. ความเพียรเพื่อพัฒนา ความสามารถโดยอาศัย ความพยายามอย่างไม่ ท้อถอย	2.1 ถ้าพบอุปสรรคจะไม่ทำต่อ 2.2 ท่านชอบงานง่ายๆ ที่ไม่ต้องใช้ ความพยายาม 2.3 ...	2.1 ถ้าพบอุปสรรคจะฝ่าฟัน 2.2 ท่านชอบทำงานที่ต้องใช้ ความคิดมากๆ 2.3 ...
3. ความรักในการเรียนรู้ที่ จะค้นคว้าและหาความรู้ เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนเองไม่รู้ หรือไม่ถนัด	3.1 ถ้าตนเองไม่ถนัดเรื่องคำนวณ ก็ ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ 3.2 วิชาคณิตศาสตร์หรือสถิติเป็น เรื่องยากเกินความสามารถ 3.3 ...	3.1 ถ้าไม่ถนัดเรื่องคำนวณก็ต้อง ชวนช่วยเรียนรู้เพื่อพัฒนา 3.2 วิชาคณิตศาสตร์หรือสถิติเป็น เรื่องที่น่าสนใจที่จะเรียนรู้ 3.3 ...

2.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา 3 คน พิจารณาความเหมาะสมและ
สอดคล้องของนิยามและข้อคำถาม แล้วปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะ ก่อนจะนำไปจัดทำเป็นแบบ
ประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ที่กำลัง
ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 68 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความ
เชื่อมั่น โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกจากวิเคราะห์โดยการทำการทดสอบความแตกต่าง
ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้สถิติ t ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับพบว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและโครงสร้าง หรือ IOC จากผู้เชี่ยวชาญที่เคย
สอนในรายวิชา ศษ 471 จำนวน 3 คน

3. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนจำนวน 20 ข้อ ชนิด 5 ตัวเลือก ซึ่งมีข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
และสถิติเพื่อการวิจัย” โดยผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วย
วิธีการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและโครงสร้าง หรือ IOC จากผู้เชี่ยวชาญที่เคย
สอนในรายวิชา ศษ 471 จำนวน 3 คน

4. แบบวัดเจตคติต่อวิชาที่เรียน เครื่องมือมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน
12 ข้อ โดยข้อคำถามมุ่งถามความคิดเห็นที่มีต่อวิชาสถิติ ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการพิจารณา
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและโครงสร้าง
หรือ IOC จากผู้เชี่ยวชาญที่เคยสอนในรายวิชา ศษ 471 จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น จึงนำรูปแบบการสอนนี้ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนทดลองเพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ก่อนสอน ประเมินระดับกรอบความคิด และเจตคติต่อวิชาสถิติของผู้เรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น อธิบายถึงแนวคิดเรื่องกรอบความคิด (Mindset) และมอบเอกสารที่เป็นจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในเรื่องที่จะเรียนให้ผู้เรียนแต่ละคนพิจารณาทำความเข้าใจ และทำการสอนเป็นกลุ่มทั้งห้อง ดำเนินการจนครบหน่วยการเรียนรู้ และสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียน ประเมินระดับของกรอบความคิด และวัดเจตคติต่อวิชาที่เรียน

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ แฉงนัฒ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงเปรียบเทียบที่ (t-test) แบบ Dependent Samples t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยรูปแบบการสอนวิชา ศษ 471 หัวข้อ “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อการวิจัย” ตามแนวทางกรอบความคิดที่เปิดกว้าง ได้ผลดังตาราง

คะแนน		n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อนเรียน	29	3.00	1.336	16.531**	.000
	หลังเรียน	29	9.10	1.838		
กรอบความคิด (Mindset)	ก่อนเรียน	29	2.48	0.234	20.892**	.000
	หลังเรียน	29	3.46	0.262		
เจตคติต่อวิชาสถิติพื้นฐาน	ก่อนเรียน	29	3.58	0.424	0.587	.562
	หลังเรียน	29	3.63	0.425		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 29 คนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินกรอบความคิด และแบบวัดเจตคติต่อวิชาสถิติพื้นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ t แบบ Dependent Samples T-test พบว่า

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ที่เรียนหัวข้อ “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อการวิจัย” ด้วยรูปแบบการสอนตามแนวทางกรอบความคิดที่เปิดกว้างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และผู้เรียนได้คะแนนโดยเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. คะแนนกรอบความคิด (Mindset) ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีกรอบ

ความคิดที่เปิดกว้างเพิ่มขึ้น โดยผู้เรียนได้คะแนนกรอบความคิดโดยเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คะแนนเจตคติต่อวิชาสถิติพื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาสถิติพื้นฐานหลังเรียนไม่แตกต่างจากก่อนเรียน

อภิปรายผลวิจัย

1. การที่ผลการวิจัยพบว่าการเรียนด้วยรูปแบบการสอนตามแนวความคิดที่เปิดกว้างทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและกรอบความคิดในทางที่เปิดกว้างของผู้เรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lisa Blackwell, Kali Trzesniewski และ Dweck (Walters, 2014) ซึ่งผู้วิจัยทั้งสามคนได้ทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในนิวยอร์ก โดยทำการวัดกรอบความคิดของนักเรียนและติดตามดูคะแนนเฉลี่ยเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงเมื่อสิ้นสุดการศึกษาเทอมแรก พบว่านักเรียนที่มีลักษณะกรอบความคิดแตกต่างกันจะทำให้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มีกรอบความคิดแบบเปิดกว้างจะมุ่งการเรียน มีความพยายาม และชอบทำงานที่ท้าทาย ในขณะที่นักเรียนที่มีกรอบความคิดคงที่ จะเป็นกังวลเรื่องความเป็นคนเก่งและสมบูรณ์แบบ และมีแนวโน้มที่จะเลี่ยงงานที่มีความท้าทาย เลิกล้มความตั้งใจง่าย ๆ ไม่สนใจข้อมูลย้อนกลับ และกระวนกระวายใจเมื่อเห็นคนอื่นประสบความสำเร็จ จากสิ่งที่ค้นพบทำให้ทีมผู้วิจัยทั้งสามคนได้ออกแบบวิธีการสอนนักเรียนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นกรอบแนวคิดแบบเปิดกว้าง ซึ่งพวกเขาได้แบ่งนักเรียนที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์เท่ากันออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มควบคุมจะทำการฝึกประสบการณ์ 8 บทเรียนและสอนทักษะการเรียนรู้ ในขณะที่กลุ่มทดลองก็จะฝึกประสบการณ์และทักษะการเรียนรู้ แต่จะเพิ่มการฝึกกรอบแนวคิดที่เปิดกว้างด้วย ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เป็นกลุ่มกรอบแนวคิดที่เปิดกว้างมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และมีข้อสังเกตว่า ครูประจำชั้นรายงานเพิ่มเติมอีกว่านักเรียนกลุ่มนี้มีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้นด้วย จึงเห็นได้ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนกรอบความคิดที่เปิดกว้างมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นเมื่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจึงมีแนวโน้มที่คะแนนกรอบความคิดที่เปิดกว้างจะมีโอกาสเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกรอบความคิดของนักวิจัยบางคนก็ให้ผลที่ไม่สอดคล้องกัน เช่นงานวิจัยของ Keely Blair P'Pool (2012) ซึ่งนำแนวคิดของดเวคไปใช้เพื่อทดสอบการมองตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งพบว่า ผู้ที่มีกรอบแนวคิดคงที่และผู้ที่มีกรอบแนวคิดเปิดกว้างมีเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ไม่แตกต่างกัน แต่มีคะแนนความถนัด (ACT) แตกต่างกัน

2. การที่ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเจตคติต่อวิชาสถิติพื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นแม้จะขัดแย้งกับงานวิจัยของ Zonnefeld (2015) และ Dvorak (2015) ที่มีผลวิจัยว่าการเพิ่มขึ้นของคะแนนกรอบความคิดที่เติบโตมีความสัมพันธ์กับคะแนนเจตคติ และคะแนนด้านคุณลักษณะบางประการ แต่เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาของการทดลองที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการในระยะเวลาอันสั้น เพียงสองสัปดาห์ เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนมีเพียงสองหน่วยการเรียนรู้ซึ่งแทรกอยู่ในรายวิชา ศษ 471 การที่จะทำให้เจตคติหรือความชื่นชอบของบุคคลเพิ่มขึ้นจึงเป็นไปได้ยาก เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งมีทั้งทางบวกและลบ ประกอบด้วยองค์ประกอบสามประการคือ องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือรู้คิด องค์ประกอบเชิงความรู้สึก และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (สร้าง

ไคว์ตระกูล, 2550: 366-367) การที่จะให้บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติในช่วงระยะเวลาจำกัดจึงเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องวิชาสถิติซึ่งบุคคลทั่วไปก็มักจะมีเจตคติในทางลบต่อวิชานี้อยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เนื่องจากรายวิชา ศษ 471 การวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นเพียงหน่วยย่อย จึงจัดกิจกรรมได้เพียงสองกิจกรรม ดังนั้นหากจะนำแนวคิดนี้ไปใช้สำหรับการสอนในรายวิชาสถิติโดยเฉพาะจำเป็นต้องเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้เกิดความหลากหลาย ไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย แต่ต้องให้คงอยู่ในความคิดรวบยอดของการพัฒนารอบความคิดเปิดกว้าง คือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากความผิดพลาด และการมอบหมายงานที่ท้าทาย
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเชิงทฤษฎีหรือเชิงแนวคิดเรื่องกรอบความคิดเปิดกว้างมากขึ้น เช่น การพัฒนาโครงสร้างกรอบแนวคิดเปิดกว้างตามแนววิถีไทย หรือการพัฒนาแบบวัดหรือพัฒนาตัวบ่งชี้ เป็นต้น และหากจะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกรอบแนวคิดเปิดกว้างกับตัวแปรอื่น เช่น เจตคติควรจะต้องมีช่วงเวลาที่ให้ฝึกฝนที่ไม่น้อยจนเกินกว่าที่ความรู้สึกและพฤติกรรมจะได้ก่อตัวขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ชนิตา รุ่งเรือง และเสรี ชัดแฉ่ม. (มกราคม-มิถุนายน 2559). กรอบความคิดเติบโต: แนวทางใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพมนุษย์. *วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*. 14(1): 1-13.
- บังอร เสรีรัตน์. (มกราคม-มิถุนายน 2560). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมชุดความคิดเกี่ยวกับการสอนของครูประถมศึกษา. *ศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 17(1): 115-122.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2547). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2550). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- David, L. (July 2014). Self-Theories (Dweck). *Learning Theories*. Retrieved November 6, 2018, from <https://www.learning-theories.com/self-theories-dweck.html>.
- Dweck, C.S. (January 2010). Mind-Sets and Equitable Education. *Principle Leadership*. 10(5): 26-29. Retrieved November 16, 2016, from www.principals.org.
- Dvorak, A. E. (2014). *Student mindset compared to performance on the Nebraska State Accountability test*. Retrieved November 16, 2016, from <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1101&context=aglecdis>

- P'Pool, K. B. (2012). Using Dweck's theory of motivation to determine how a student's view of intelligence affects their overall academic achievement. *Masters Theses & Specialist Projects. Paper 1214*. Retrieved November 6, 2018, from <https://digitalcommons.wku.edu/theses/1214>.
- Walters, S. (2014). *Growth Mindset: A literature review*. Retrieved November 16, 2016, from <http://wordsfrompropagate.com/2015/01/12/expression---of--2014--growth--mindset/>
- Zonnefeld, V.L. (2015). Mindsets, Attitudes, and Achievement in Undergraduate Statistics Courses. *Faculty Work: Comprehensive List. Paper 199*. Retrieved November 16, 2016, from http://digitalcollections.dordt.edu/faculty_work/199.

ศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา**หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559****The Potential Learning Outcomes of Graduate Student for
Graduate Diploma Program in Teacher Profession at
RAJAPRUK University, 2014-2016, B.E. Academic year.****วิรัช วรรณรัตน์****Wirach Wannaratn**

รองศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Lecturer, Ph.D. Associate Professor,

Rajaprak University

Corresponding author, E-mail: kendo_2554@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557-2559 มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้บัณฑิตในโรงเรียน จำนวน 245 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราวัด 5 ระดับ ประเมินพฤติกรรมผลการเรียนรู้ 7 ด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในการแสดงผลประเมินระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถ สรุปได้ว่า (1) ระดับพฤติกรรมปฏิบัติและความสามารถของบัณฑิตในภาพรวม อยู่ในระดับดี-ดีมาก-ดีมาก ($X = 4.47, 4.61, 4.62$) ตามลำดับรุ่นปี (2) เปรียบเทียบผลประเมินระดับพฤติกรรมปฏิบัติและความสามารถของบัณฑิตในรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี มี 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ดีมาก-ดีมาก-ดีมาก) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ (ดีมาก-ดีมาก-ดีมาก) และ ด้านเอกลักษณ์-อัตลักษณ์ (ดีมาก-ดีมาก-ดีมาก) อยู่ในระดับดี ในรุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก ในรุ่นปี 2558 และ ปี 2559 มี 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (ดี-ดี-ดีมาก) ด้านทักษะทางปัญญา (ดี-ดีมาก-ดีมาก) และ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (ดี-ดีมาก-ดีมาก) อยู่ในระดับดี ทั้ง 3 รุ่นปี มี 1 ด้าน คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ (ดี-ดี-ดี) (3) กรอบการกระจายจุดเน้นผลการเรียนรู้ในรายวิชาบังคับ แต่ละภาคเรียน มีการกระจายจุดเน้นครบทุกด้าน จุดเน้นการกระจายในบางรายการ มีทั้ง 3 รายวิชา 2 รายวิชา 1 รายวิชา และไม่มีในรายวิชา โดยจุดเน้นการกระจายของรายการในรายวิชา มีระดับพฤติกรรมปฏิบัติและความสามารถอยู่ในระดับดีมากและระดับดี

คำสำคัญ: ศักยภาพผลการเรียนรู้ พฤติกรรมปฏิบัติและความสามารถ

Abstract

The objective of this research was to evaluate the Potential Learning Outcomes of Graduate Student for Graduate Diploma Program in Teacher Profession at RAJAPRUK University, 2014-2016, B.E. academic year. The samples were 245 people in school who used the graduate. The research instrument was rating scale to evaluate the level of working behaviors and competencies. The results of study were shown (1) the level of working behaviors and competencies in term of total were rated at good, very good, and very good ($\bar{X} = 4.47, 4.61, 4.62$) in 2014, 2015 and 2016 as follow. (2) The comparison level rated of working behaviors and competencies in term of aspects have shown: The rated at very good level in 2014, 2015 and 2016 had 3 aspects consist of Ethics and Morale, Interpersonal Skills and Responsibility, and Unique and Identity. The rated at good level in 2014 and good, very good in 2015 and 2016 had 3 aspects consist of Knowledge (good-good-very good), Cognitive Skills (good-very good-very good), and Learning Management Skills (good-very good-very good). The rated at good level in 2014, 2015 and 2016 had 1 aspect consist of Numerical Analysis Communication and Information Technology Skills. (3) The focus point of the subjects in each semester program had covered for all aspects. The focus point in each items had 3 subjects, 2 subjects, 1 subject and no subject. The focus point in each items of working behaviors and competencies had very good level and good level

Key Word: The potential learning outcomes, The action behaviors and competencies

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553: 103-106) สำหรับการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ในทุกระดับคุณวุฒิ และสาขา/ สาขาวิชา และเพื่อเป็นกรอบให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา ทั้งระดับอนุปริญญา (3ปี) ระดับปริญญา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโท ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และ ระดับปริญญาเอก โดยคุณภาพของบัณฑิตในทุกระดับคุณวุฒิ และสาขา/สาขาวิชาต่างๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างน้อย 5 ด้าน คือด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสาขา/ สาขาวิชาที่เน้นทักษะทางปฏิบัติต้องเพิ่มมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553: 107-111) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไว้หลายประเด็น โดยเฉพาะประเด็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนด

ไว้ว่า จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ในทุกด้าน มีการรายงานผลรายวิชาและ ให้สถาบันอุดมศึกษาประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่องทุกหลักสูตรกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการประเมินประกันคุณภาพภายในตามระบบประกันคุณภาพภายในของหลักสูตร รายงานผลดำเนินการและนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและทันสมัย โดยผลการประเมินคุณภาพภายในต้องเป็นไปตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร

พันธกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558 : 58) คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด บัณฑิตระดับอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก มีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการกำกับและส่งเสริมการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ได้จัดทำมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต เช่น เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อมุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้เชื่อมั่นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตร

คุณภาพบัณฑิตในแต่ละหลักสูตรจะสะท้อนไปที่คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ การมีงานทำ และคุณภาพของผลงานวิจัยของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปีการศึกษานั้นๆ คุณภาพบัณฑิตจะพิจารณาจากตัวบ่งชี้ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และการมีงานทำหรือผลงานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู รูปแบบของหลักสูตรเป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ประกอบไปด้วยข้อกำหนดและแนวทางการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลักสูตร เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะจากผู้ใช้บัณฑิต เพื่อจักได้รู้คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ว่าเป็นไปตามผลการเรียนรู้ของหลักสูตร หรือ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557-2559 มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยผลการประเมินต้องการสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาาระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติและความสามารถตามผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559

2. เปรียบเทียบระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถตามผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินศักยภาพผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจายมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559

ขอบเขตการศึกษา

1) ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตในสถานศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557-2559 จำนวน 390 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตในสถานศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557-2559 ที่ตอบแบบสอบถาม รวมจำนวน 245 คน

3) ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

- ตัวแปรอิสระ คือ รหัสรุ่นปีการศึกษาที่บัณฑิตสำเร็จหลักสูตร 3 รุ่นปี ได้แก่ รุ่นปีการศึกษา 2557, 2558 และ 2559

- ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถ ที่แสดงถึงศักยภาพผลเรียนรู้ของบัณฑิต 7 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ และด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1) ประชากรกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตในสถานศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559 จำนวน 390 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยงในแต่ละโรงเรียนของผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2557-2559 ที่ตอบแบบสอบถาม รวมจำนวน 245 คน

2) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ โดยประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 7 ด้าน จำนวน 25 ข้อ ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 ข้อ ด้านความรู้ จำนวน 3 ข้อ ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 4 ข้อ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 3 ข้อ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 4 ข้อ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อ และ ด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำนวน 4 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความครอบคลุมตามกรอบการกระจายมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยข้อคำถามแต่ละด้านและข้อความแต่ละรายการเป็นไปตามกรอบการกระจายมาตรฐานผลการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตร

บัณฑิตวิชาชีพรู ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพรู และเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ

- ช่วงที่หนึ่ง ส่งแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นปีการศึกษา 2557 เพื่อให้ผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงของแต่ละโรงเรียน ตอบแบบสอบถาม ในเดือนมีนาคม 2559 และได้รับแบบสอบถามคืน ในเดือนพฤษภาคม 2559 จำนวน 43 ฉบับ

- ช่วงที่สอง แจกแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นปีการศึกษา 2558 เพื่อให้ผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงของแต่ละโรงเรียน ตอบแบบสอบถาม ในวันสอบปลายภาคเรียนสุดท้าย เดือนสิงหาคม 2559 และขอเรียกเก็บในวันปัจฉิมนิเทศและจัดนิทรรศการวิชาการ ต้นเดือนกันยายน 2559 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 123 ฉบับ

- ช่วงที่สาม แจกแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นปีการศึกษา 2559 เพื่อให้ผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงของแต่ละโรงเรียน ตอบแบบสอบถาม ในวันสอบปลายภาคเรียนสุดท้าย เดือนสิงหาคม 2560 และขอเรียกเก็บในวันปัจฉิมนิเทศและจัดนิทรรศการวิชาการ ต้นเดือนกันยายน 2560 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 79 ฉบับ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้จำนวนความถี่และค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน จากแบบมาตรวัด 5 ระดับ แสดงผลการศึกษาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติและเปรียบเทียบพฤติกรรมกาปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลระดับค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	ระดับดีมาก/ มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	ระดับดี/ มาก
2.51-3.50	หมายถึง	ระดับพอใช้/ ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	ระดับต่ำ/ น้อย
0.01-1.50	หมายถึง	ระดับต่ำสุด/ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติและความสามารถตามผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพรู ในภาพรวม รุ่นปีการศึกษา 2557 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.47) รุ่นปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.61) และรุ่นปีการศึกษา 2559 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.62) ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านของแต่ละปีการศึกษา ผลสรุปมีดังนี้

1.1 ระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ ของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2557 ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.47) ถ้าพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 3 ด้านคือด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.63) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ ($\bar{X}$ = 4.53) ด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ฯ ($\bar{X}$ = 4.66) อยู่ในระดับ ดี 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.42) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.43) ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ ($\bar{X}$ = 4.19) และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.47)

1.2 ระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2558 ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.61) ถ้าพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.76) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.67)

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ ($\bar{X}$ = 4.69) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.56) และด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ฯ ($\bar{X}$ = 4.80) และอยู่ในระดับดี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.48) ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ ($\bar{X}$ = 4.38)

1.3 ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.62) ถ้าพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.74) ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.58) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ ($\bar{X}$ = 4.70) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.57) และด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ฯ ($\bar{X}$ = 4.78) และอยู่ในระดับดี 1 ด้าน คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ ($\bar{X}$ = 4.44)

2. การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถตามผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557-2559 ในภาพรวม อยู่ในระดับดี-ดีมาก-ดีมาก ตามลำดับ ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ว่า อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี มี 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ และด้านเอกลักษณ์-อัตลักษณ์ อยู่ในระดับดี ในรุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีและดีมาก ในรุ่นปี 2558 และ 2559 มี 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (ดี-ดี-ดีมาก) ด้านทักษะทางปัญญา (ดี-ดีมาก-ดีมาก) และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (ดี-ดีมาก-ดีมาก) และอยู่ในระดับดี ทั้ง 3 รุ่นปี มี 1 ด้าน คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินศักยภาพผลการเรียนรู้ กับกรอบการกระจายมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู ผลการประเมินการเรียนรู้กับกรอบการกระจายจุดเน้นในรายวิชาบังคับ ในแต่ละภาคเรียน มีกรอบการกระจายครบทุกด้าน ถ้าพิจารณากรอบการกระจายในแต่ละรายการ จุดเน้นกระจายในบางรายการ มีทั้ง 3 รายวิชา 2 รายวิชา 1 รายวิชา และไม่มีในรายวิชา และจุดเน้นของรายการในรายวิชาบังคับ มีระดับพฤติกรรมและความสามารถอยู่ในระดับดีมาก และระดับดี

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ จากผลประเมินกับกรอบการกระจาย ในรายวิชาบังคับของแผนการศึกษา เทอมที่ 1 ผลการประเมินผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจายในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา มีจุดเน้นในรายการที่ 1, 2, 3 และ 4 อยู่ 2 รายวิชา

- ด้านความรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 3 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 1 และ 2 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะทางปัญญา ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุด เน้นรายการที่ 1, 2 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 3 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะความสัมพันธ์ฯ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 2 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 วิชา

- ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขฯ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 2 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 วิชา และรายการที่ 4 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 ราย วิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 วิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ จากผลประเมินกับกรอบการกระจาย ในรายวิชา บัณฑิตของแผนการศึกษา เทอมที่ 2 ผลการประเมินผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจายในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา

- ด้านความรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 3 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะทางปัญญา ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1, 2 และ 3 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 4 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะความสัมพันธ์ฯ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจาย ใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 ไม่มีในรายวิชา

- ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขฯ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มี 1 วิชา

- ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 2 มีอยู่ 2 วิชา ส่วนรายการที่ 3 มีอยู่ 1 รายวิชา

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ จากผลประเมินกับกรอบการกระจาย ในรายวิชา บัณฑิตของแผนการศึกษา เทอมที่ 3 ผลการประเมินผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจายในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา

- ด้านความรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 2 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะทางปัญญา ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการ 2 และ 4 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะความสัมพันธ์ฯ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจาย ใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา

- ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขฯ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มี 1 วิชา

- ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 ราย วิชา จุดเน้นรายการที่ 3 มีอยู่ 3 วิชา ส่วนรายการที่ 1 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 2 มีอยู่ 1 รายวิชา

สรุปและอภิปรายผล

1. การศึกษาและเปรียบเทียบระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถที่แสดงศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) ปีการศึกษา 2557-2559 ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวม ในรุ่นปี 2557 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.47) รุ่นปี 2558 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.61) และรุ่นปี 2559 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.62) ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ของ ชนม์นิภา วรกวิน (2558-

2559-2560) ที่ผลประเมินความพึงพอใจการปฏิบัติงานของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2557-2559 โดยภาพรวม รุ่นปี 57 อยู่ในระดับมาก รุ่นปี 58 อยู่ในระดับมากที่สุด และรุ่นปี 59 อยู่ในระดับมากที่สุด

ถ้าพิจารณาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถในการในแต่ละรุ่นปีการศึกษา ผลการประเมินระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559สรุปได้ดังนี้

1) ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ ของบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษา ในรุ่นปีการศึกษา 2557 ระดับพฤติกรรมภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 4.47) ถ้าพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 3 ด้านคือด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.63) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ ($\bar{X}$ = 4.53) ด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ฯ ($\bar{X}$ = 4.66) อยู่ในระดับ ดี 4 ด้านคือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.42) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.43) ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ ($\bar{X}$ = 4.19) และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.47)

2) ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ ของบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษา ในรุ่นปีการศึกษา 2558 ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.67) ถ้าพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.76) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.67) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ ($\bar{X}$ = 4.69) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.56) และด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ฯ ($\bar{X}$ = 4.80) และอยู่ในระดับดี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.48) ด้านทักษะ การวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ ($\bar{X}$ = 4.38)

3) ระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ ของบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษา ในรุ่นปีการศึกษา 2559 ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 4.62) ถ้าพิจารณาในรายด้านอยู่ในระดับดีมาก 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.74) ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.58) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ ($\bar{X}$ = 4.70) ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.57) และด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ฯ ($\bar{X}$ = 4.78) และอยู่ในระดับดี 1 ด้าน คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ ($\bar{X}$ = 4.44)

จากผลประเมินแสดงให้เห็นว่าระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถ มีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ความสำคัญและการอภิปรายปัญหาร่วมกัน โดยจัดให้มีการสนทนากลุ่มระหว่างอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้สอนทั้งแบบที่เป็นทางการ ประชุมแบบมีวาระการประชุม และไม่เป็นทางการแบบสนทนาร่วมกันในเวลารับประทานอาหาร ซึ่งได้จัดกระทำเป็นประจำทุกวันในสัปดาห์ ทุกเดือน ตลอดปีการศึกษาและต่อๆ มาทั้งปัญหาผู้เรียน ปัญหาการเรียน การเตรียมการกิจกรรมและบริหารหลักสูตร โดยในบางครั้งการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ต้องนำประเด็นสนทนาจัดทำเป็นบันทึกการประชุม

2. ถ้าพิจารณาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถในเชิงเปรียบเทียบเป็นรายด้านทั้ง 3 รุ่นปีการศึกษา ผลการประเมินระดับพฤติกรรม การปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 มีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2557-2559 สรุปได้ดังนี้

- ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปีการศึกษา มี 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ และด้านเอกลักษณ์-อัตลักษณ์
- ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับดี ในรุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก ในรุ่นปี 2558 และ

2559 มี 3 ด้านคือ ด้านความรู้ (ดี-ดี-ดีมาก) ด้านทักษะทางปัญญา (ดี-ดีมาก-ดีมาก) และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ (ดี-ดีมาก-ดีมาก) ตลอดจนภาพรวมทั้ง 7 ด้าน (ดี-ดีมาก-ดีมาก)

- ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับดี ทั้ง 3 รุ่น มี 1 ด้าน คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ

จากผลประเมินแสดงให้เห็นว่าระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถ มีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้นจะมีเพียงด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารเท่านั้นที่อยู่ในระดับดีทั้ง 3 ปีการศึกษา แต่ถ้าพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้ว มีแนวโน้มที่มากขึ้น ($\bar{X}$ = 4.19, 4.38 และ 4.44) ตามลำดับ

ถ้าพิจารณาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถในเชิงเปรียบเทียบในแต่ละรายการของแต่ละด้านทั้ง 3 รุ่นปีการศึกษา ผลการประเมินระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถที่เป็นศักยภาพการเรียนรู้ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 มีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้นตั้งปีการศึกษา 2557-2559 สรุปได้ดังนี้

1) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมากทั้ง 3 รุ่น และแต่ละรายการ ทั้ง 4 รายการ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่น

2) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านความรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี ในรุ่นปี 2557 และ 2558 และอยู่ในระดับดีมาก ในรุ่นปี 2559 ส่วนในแต่ละรายการ อยู่ระดับดี ในรุ่น ปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก ในรุ่นปี 2558 และ รุ่นปี 2559 มี 2 รายการ คือ ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติฯ (ดี-ดีมาก-ดีมาก) และความรู้ในกระบวนการและเทคนิควิจัยฯ (ดี-ดี-ดีมาก) และอยู่ในระดับดี ทั้ง 3 รุ่น มี 1 รายการ คือ ความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ฯ (ดี-ดี-ดี)

3) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านทักษะทางปัญญา สรุปได้ว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับดี ในรุ่น ปี 2557 อยู่ในระดับดีมาก ในรุ่นปี 2558 และรุ่นปี 2559 ส่วนในแต่ละรายการ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 ปี มี 2 รายการ คือ การประยุกต์ใช้ความรู้ และการปฏิบัติฯ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมฯ อยู่ในระดับดี รุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก รุ่นปี 2558 และ 2559 มีอยู่ 2 รายการ คือ การประมวลและศึกษาข้อมูลฯ (ดี-ดี-ดีมาก) การสาธิต ทักษะในการแก้ปัญหา (ดี-ดีมาก-ดีมาก)

4) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สรุปได้ว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี ส่วนในแต่ละรายการ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี มี 2 รายการ คือ สามารถปฏิบัติและรับผิดชอบงานฯ และ สามารถพัฒนาตนเองและวิชาชีพฯ อยู่ในระดับดี รุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก รุ่นปี 2558 และ ปี 2559 มี 1 รายการ คือ สามารถในการจัด การทรัพยากรฯ (ดี-ดีมาก-ดีมาก)

5) ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติและความสามารถ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารฯ สรุปได้ว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับดี ทั้ง 3 รุ่นปี

ส่วนในแต่ละรายการ อยู่ในระดับดี ทั้ง 3 รุ่นปี มี 3 รายการ คือ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศฯ สามารถสื่อสารได้ตามสถานการณ์ฯ ใช้เทคนิคทางสถิติในการประมวลผลฯ อยู่ในระดับดี ในรุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก รุ่นปี 2558 และ ปี 2559 มี 1 รายการ คือ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ (ดี-ดีมาก-ดีมาก)

6) ระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติและความสามารถฯ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับดี รุ่นปี 2557 ไปอยู่ในระดับมาก รุ่นปี 2558 และ ปี 2559 ส่วนในแต่ละรายการ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี มี 1 รายการ คือ การจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา เอกฯ อยู่ในระดับดี รุ่นปี 2557 และอยู่ในระดับดีมาก รุ่นปี 2558 และ ปี 2559 มี 2 รายการ คือ การจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบฯ (ดี-ดีมาก-ดีมาก) และ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายฯ (ดี-ดีมาก-ดีมาก)

7) ระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติและความสามารถฯ ของบัณฑิต ปีการศึกษา 2557-2559 ด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ สรุปได้ว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี ส่วนในแต่ละรายการ อยู่ในระดับดีมาก ทั้ง 3 รุ่นปี คือ ด้านเอกลักษณ์ 2 รายการ คือ มีจิตอาสา พัฒนาสังคม ชุมชน และ รู้รักสามัคคี ด้านอัตลักษณ์ 2 รายการ คือ บริหารจัดการภาระงานฯ และบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นฯ

จากผลประเมินแสดงให้เห็นว่าระดับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติและความสามารถฯ ในแต่ละรายการของแต่ละด้าน มีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้น ระดับดีไประดับดีมาก และระดับคงที่ ระดับดี และระดับดีมากค่าน้ำหนักคะแนนมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินศักยภาพผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจายมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู

1) ผลการประเมินผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจาย ในรายวิชาบังคับ ของแผนการศึกษาเทอมที่ 1 ในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา มีจุดเน้นในรายการที่ 1, 2, 3 และ 4 อยู่ 2 รายวิชา
- ด้านความรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 3 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 1 และ 2 มีอยู่ 1 รายวิชา
- ด้านทักษะทางปัญญา ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุด เน้นรายการที่ 1, 2 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 3 มีอยู่ 1 รายวิชา
- ด้านทักษะความสัมพันธ์ฯ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 2 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 วิชา
- ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขฯ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 2 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 วิชา และรายการที่ 4 มีอยู่ 1 รายวิชา
- ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 ราย วิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 วิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา

2) ผลการประเมินผลการเรียนรู้กับกรอบการกระจาย ในรายวิชาบังคับ ของแผนการศึกษาเทอมที่ 2 ในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุด เน้นรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา
- ด้านความรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยกรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 3 มีอยู่ 1 รายวิชา

- ด้านทักษะทางปัญญา ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1, 2 และ 3 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 4 มีอยู่ 1 รายวิชา
- ด้านทักษะความสัมพันธ์ฯ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 ไม่มีในรายวิชา
- ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขฯ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มี 1 วิชา
- ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 2 มีอยู่ 2 วิชา ส่วนรายการที่ 3 มีอยู่ 1 รายวิชา

3) ผลการประเมินผลการเรียนรู้กับรอบการกระจาย ในรายวิชาบังคับ ของแผนการศึกษา เทอมที่ 3 ในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา
- ด้านความรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 2 มีอยู่ 1 รายวิชา
- ด้านทักษะทางปัญญา ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการ 2 และ 4 มีอยู่ 1 รายวิชา
- ด้านทักษะความสัมพันธ์ฯ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 มีอยู่ 3 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มีอยู่ 2 รายวิชา
- ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลขฯ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจายใน 3 รายวิชา จุดเน้นรายการที่ 1 และ 4 มีอยู่ 2 รายวิชา ส่วนรายการที่ 2 และ 3 มี 1 วิชา
- ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินอยู่ระดับดี และดีมาก โดยรอบการกระจาย ใน 3 ราย วิชา จุดเน้นรายการที่ 3 มีอยู่ 3 วิชา ส่วนรายการที่ 1 มีอยู่ 2 รายวิชา และรายการที่ 2 มีอยู่ 1 รายวิชา

เนื่องจากการพิจารณาจุดเน้นในการกระจายรอบแต่ละรายวิชา เป็นการดำเนินการขณะทำหลักสูตร แต่ละรายวิชามุ่งเน้นให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ครอบคลุมด้าน แต่มีจุดเน้นในบางรายการ แต่เมื่อนำมาจัดทำเป็นแผนการศึกษารายวิชาบังคับ ในแต่ละภาคเรียน ซึ่งมีอยู่ 3 รายวิชาแล้ว จะเห็นได้ว่าในบางรายการมีจุดเน้น ทั้ง 3 รายวิชา มีบางรายการมีจุดเน้น 2 รายวิชา บางรายการมีจุดเน้นเพียง 1 รายวิชา และบางรายการไม่มีจุดเน้นในรายวิชา ดังนั้น การพิจารณาปรับปรุงควรคำนึงถึงการจัดแผนการเรียนในรายวิชาบังคับของแต่ละภาคเรียนให้มีจุดเน้นครบทุกรายการ มีการปรับให้เป็นไปตามธรรมชาติของวิชา และมีสัดส่วนต่อกัน ซึ่งบางรายการอาจมีทั้ง 3 รายวิชา หรือ 2 รายวิชา เป็นอย่างน้อย สาระประเด็นในรายการควรมีการปรับให้กระชับ เน้นประเด็นที่เป็นจุดเน้นจริงๆ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา ในแต่ละภาคเรียน เป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างครบถ้วน เป็นสัดส่วนต่อกัน เช่น ในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นมาตรฐานวิชาชีพครู จุดเน้น ควรสอดคล้องรายวิชาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน ความรู้ในกระบวนการและเทคนิควิจัย ควรสอดคล้องกับรายวิชาวิจัย และรายวิชาการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น กล่าวคือการพิจารณาจุดเน้นรายด้าน ทุกรายวิชาต้องมี ส่วนในรายการของแต่ละด้าน จุดเน้นควรเป็นไปตามธรรมชาติของรายวิชา และควรมีการพิจารณาในภาพรวมของแต่ละภาคเรียนให้มีจุดเน้นในบางรายการ โดยแต่ละ

รายการควรมีจุดเน้น 3 รายวิชา หรือ 2 รายวิชาเป็นอย่างน้อย และควรนำผลการประเมินระดับพฤติกรรมความสามารถในรายการที่อยู่ระดับดีมาก มาเป็นจุดเน้น ส่วนที่อยู่ในระดับดีก็ควรนำมาพิจารณาเป็นจุดเน้นในบางรายวิชา เพื่อส่งเสริมให้อยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ผลประเมินสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรในการกำหนดกรอบการกระจายจุดเน้นผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรได้ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำรายวิชา สามารถนำผลประเมินนี้ไปใช้ประกอบในการพิจารณาระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติและความสามารถ เพื่อแสดงจุดเน้นในแต่ละรายการ ความครบถ้วนในรายการและสัดส่วนในรายวิชาบังคับของแต่ละภาคการศึกษา

2. การศึกษาเชิงประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร จำเป็นต้องมีในทุกปีการศึกษา โดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีประเมินตนเอง และ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ประเมิน ปัญหาในการ ศึกษาจะอยู่ที่การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ประเมินที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เนื่องมาจากจะต้องจัดเก็บหลังจากจบหลักสูตร 1 ปี การขอความร่วมมือจากสถานศึกษา ค่อนข้างจำกัด และบางกรณีผู้สำเร็จการศึกษามีการย้ายที่ทำงาน เนื่องจากสอบบรรจุใหม่ ย้ายถิ่นฐาน

ส่วนรายการในการประเมินแต่ละด้าน ควรพิจารณาสรุปจากกรอบการกระจายของแต่ละหลักสูตร ซึ่งอาจจะมีการปรับปรุง โดยเฉพาะช่วงระยะที่มีการปรับหลักสูตรในทุกห้าปี และควรปรับปรุงประเด็นให้กระชับเน้นสาระที่สำคัญที่เป็นจุดเน้นจริงๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชนมณีภา วรกวิน. (2558). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (รุ่นปีการศึกษา 2557). *รายงานการวิจัย*, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชนมณีภา วรกวิน. (2559). “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (รุ่นปีการศึกษา 2558)” *รายงานการวิจัย*, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชนมณีภา วรกวิน. (2560). “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (รุ่นปีการศึกษา 2559)” *รายงานการวิจัย*, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. (2556). *หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู* (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2556) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*, กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*, กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. (มปป.). “อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และมาตรการส่งเสริม” *เอกสารประชาสัมพันธ์*, สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ*, กระทรวงศึกษาธิการ

โมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Structural Equation Model of Factors Influencing Success of Administration of Learning Center Schools According to the Philosophy of Sufficiency Economy

วีระพันธุ์ ดอนท่อม ¹ สุกัญญา รุจิเมธาภาส ² มานี แสงHIRUN ³

Veerapun Donthoum ¹ Sukunya Rujimethabhas ² Manee Saenghirun ³

¹ นิสิตปริญญาเอก ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Doctor of Education Research and Evaluation for Educational Development

Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

Corresponding author, E-Mail: vdonthoum@hotmail.com

² อาจารย์ ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Lecturer, Ph.D.

Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Lecturer, Ph.D. Assistance Professor,

Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การวัดและประเมินผลความสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 460 คน จากโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 92 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการยอมรับจากสังคมภายในและภายนอก ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จ มี 5 ปัจจัย โดยปัจจัยที่มี

อิทธิพลรวมมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านครู รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านนโยบาย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหาร ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=64.775$, $p\text{-value}=0.078$, $df=50$, $\chi^2/df=1.296$, $CFI=0.997$, $TLI=0.995$, $SRMR=0.014$, $RMSEA=0.028$)

คำสำคัญ : การบริหาร, ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, ปัจจัยผลสำเร็จ

Abstract

The purposes of this research were to study the factors, indicators and criteria for evaluating the sufficiency economy philosophy center, to develop the module in Structural Equation Model that influenced the success of the sufficiency economy philosophy center and to study the influence factors effected to the success of the sufficiency economy philosophy center. The study sample included 460 administrators and teachers which were obtained from the 92 schools in the sufficiency economy philosophy center group, Ministry of Education. The results showed that the success of the sufficiency economy philosophy center were Learning Organization, Desired Characteristics of the students based on Sufficiency Economy Philosophy and Social Acceptance. There were 5 factors influencing the success of the sufficiency economy philosophy center. The most influential factor was teacher. The second factor was student. The third factor was facilities. The forth was the policy factor. And the less influent factor was the administrator. Conformation check of the structural equation model revealed that the model of the structural equation influenced to succeed in the management of learning centers according to the philosophy of sufficiency economy. The empirical data were also found to be consistent, ($\chi^2=64.775$, $p\text{-value}=0.078$, $df=50$, $\chi^2/df=1.296$, $CFI=0.997$, $TLI=0.995$, $SRMR=0.014$, $RMSEA=0.028$)

Keywords: Administration, Sufficiency Economy Philosophy Center, Success Factors

ความเป็นมา

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย บนหลักแนวคิดพึ่งตนเองเพื่อให้เกิดความพอมีพอกินพอใช้และมีความสุข โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุลก้าวหน้าไปอย่างสมดุลในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาและการมีคุณธรรม

จริยธรรมเป็นกรอบในการคิดและการกระทำ เพื่อสังคมส่วนรวมจักได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาในโรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 และจนถึงปี พ.ศ. 2558 ได้มีโรงเรียนผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 13,838 โรงเรียน และได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศร.) จำนวน 121 โรงเรียน ทั้งนี้สืบเนื่องจากในปี พ.ศ. 2552 มุลินีธียามกัมมาจล ได้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา และผลการดำเนินงานของมุลินีธียามกัมมาจลถูกนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2554 โดยมีมติให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา กระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

ปี พ.ศ. 2557 มุลินีธียวสทธิคุณ ได้รับมอบหมายในการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ให้มีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะเป็นพี่เลี้ยงและศูนย์กลางการพัฒนาครูบุคลากร ในการขยายผลได้อย่างยั่งยืนและยังได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงสู่ความยั่งยืน เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (ศาลินา บุญเกื้อ และนันทกาญจน์ ชินประสิทธิ์, 2557)

จากบริบทของสถานศึกษาพอเพียง ของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว ทำให้เกิดคำถามแก่ผู้วิจัยว่า เพราะเหตุใดสถานศึกษาพอเพียง ที่ได้รับการประเมินเป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวนน้อยโรงเรียนเมื่อเทียบกับจำนวนโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาตัวแปรและความสัมพันธ์ของผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อค้นหากลยุทธ์ในการพัฒนาและปรับปรุงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

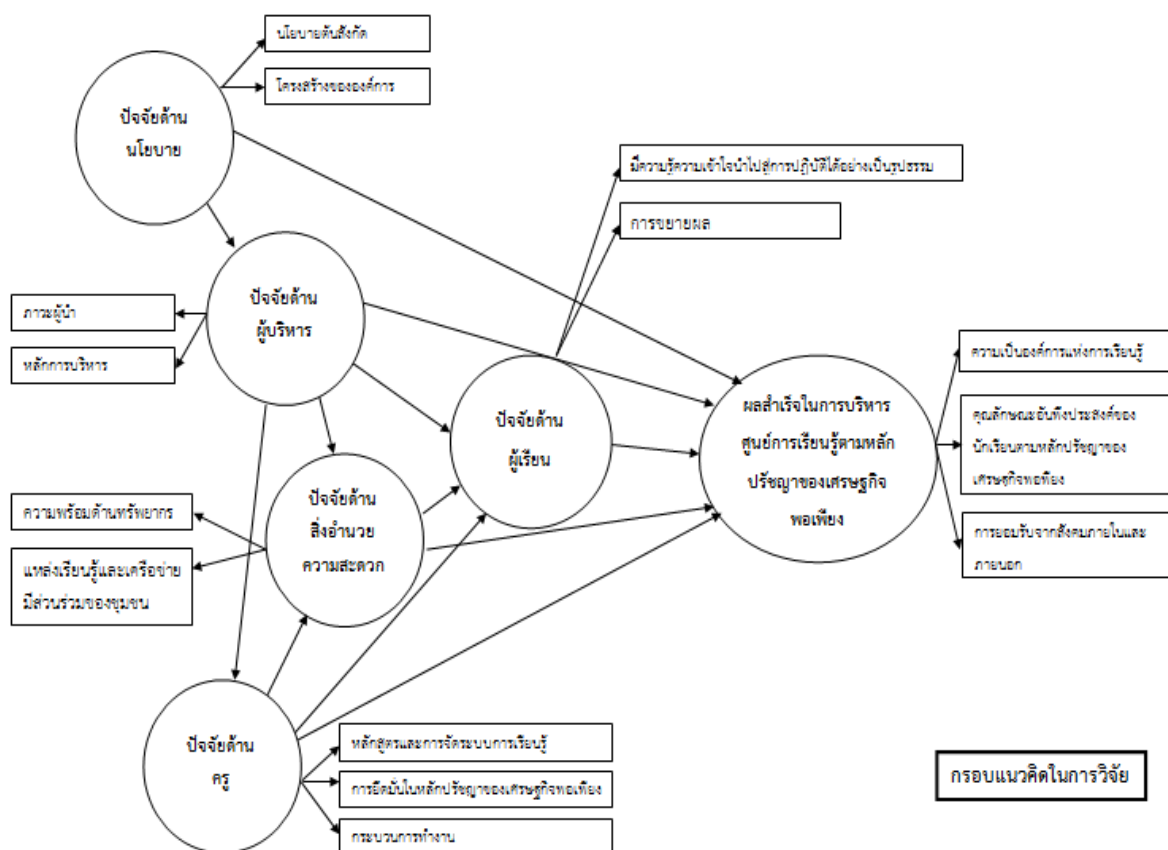
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การวัดและประเมินผลความสำเร็จ ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ได้ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การวัดและประเมินผลความสำเร็จ ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยการศึกษาเอกสาร และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันองค์ประกอบตามกรอบแนวคิดเบื้องต้น ส่วนการพัฒนาโมเดล และการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2558 จำนวน 121 โรงเรียน จำนวน 6,127 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2558 ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอนโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คนและครูแกนนำ 4 คน โรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 460 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็นสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน และสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีจำนวน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 63 ข้อ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาเอกสารกำหนดโครงสร้างและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรแต่ละตัวและสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ การวิเคราะห์ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เพื่อพิจารณาถึงคุณภาพของข้อคำถาม พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5-1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครู จำนวน 40 คน นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 แล้วนำไปใช้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 92 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 460 คน ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์-เมษายน 2559 โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 78 โรงเรียน (390 คน) คิดเป็นร้อยละ 84.78 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมีจำนวนเพียงพอต่อการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมา มีจำนวนเกิน 10 เท่าของตัวแปร (Hair, 2007)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ใช้โปรแกรม M plus เกณฑ์พิจารณา คือ ค่าสถิติไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ค่าวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ค่าดัชนี TLI ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (SRMR) ควรมีค่าไม่เกิน 0.050 และค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) ควรมีค่าไม่เกิน 0.050 ถือว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

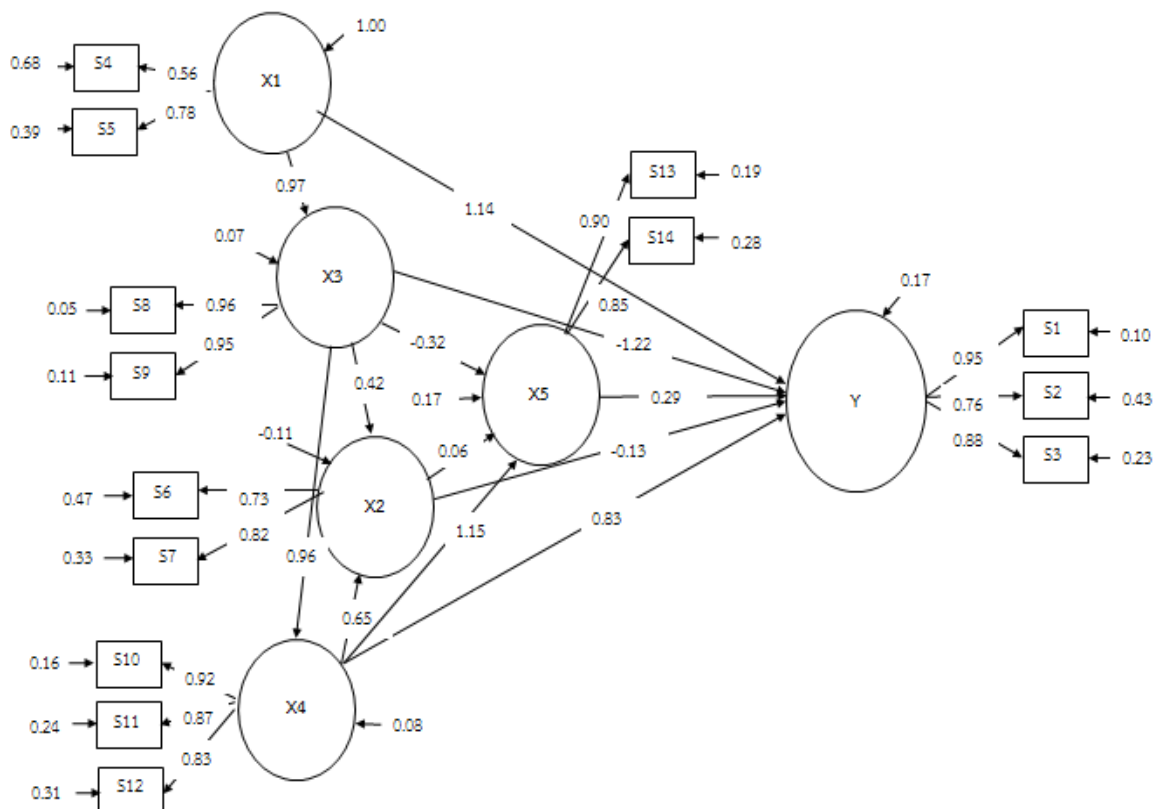
1. ผลการศึกษาค้นพบประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การวัดและประเมินผลความสำเร็จ ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียน

2. ผลการศึกษาเพื่อพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของตัวแปรและตัวชี้วัดของตัวแปรด้านผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าทุกตัวแปรมีความเหมาะสม

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษา พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน โดยปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.366-0.866 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ภาวะผู้นำกับกระบวนการบริหาร (0.866) ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับนโยบายต้นสังกัด (0.366) มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด

2.3 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล พบว่า ความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม M plus พิจารณาจากค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องคือ ค่า p-value ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.078 ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 64.775 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 50 ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.296 ค่าวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.997 ค่าดัชนี The Tucker Lewis Index (TLI) เท่ากับ 0.995 ค่าดัชนีมาตรฐานรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (SRMR) เท่ากับ 0.014 และค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.028 ซึ่งทุกค่ามีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า โมเดลตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

3. ผลการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	ตัวแปรแฝงภายใน														
	ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X2)			ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X3)			ปัจจัยด้านครู (X4)			ปัจจัยด้านผู้เรียน (X5)			ผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Y)		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ปัจจัยด้านนโยบาย (X1)	-	-	-	0.967 (0.03)		0.967 (0.03)	-	-	-	-	-	-	1.138 (1.01)	-0.986	0.152
ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (X2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.063 (0.15)	-	0.063 (0.15)	-0.125 (0.16)	0.019	-0.106
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X3)	0.418 (0.18)	-	0.418 (0.18)	-	-	-	0.961 (0.01)	-	0.961 (0.01)	-0.321 (0.23)	-	-0.321 (0.23)	-1.217 (1.04)	0.972	-0.245
ปัจจัยด้านครู (X4)	0.645 (0.18)	-	0.645 (0.18)	-	-	-	-	-	-	1.152 (0.22)	-	1.152 (0.22)	0.831 (0.28)	0.270	1.101
ปัจจัยด้านผู้เรียน (X5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.294 (0.14)	-	0.294

ภาพที่ 3 แสดงค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวม

จากภาพที่ 3 สรุปว่า ตัวแปรที่ส่งผลไปยังผลสำเร็จมีค่าอิทธิพลเรียงลำดับค่าอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยด้านครู มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 1.101 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้เรียน มีอิทธิพลทางตรง โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.294 ปัจจัยด้านนโยบาย มีอิทธิพลทางตรง (1.138) และอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและปัจจัยด้านผู้เรียน โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.152 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านปัจจัยด้านผู้เรียน โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ -0.106 และปัจจัยด้านผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียน โดยมีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ -0.245

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปตามแนวคิดกระทรวงศึกษาธิการ (2552, น.5) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก และแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.9-11) ที่ได้กำหนดกลยุทธ์คุณธรรมนำความรู้ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ความ

เข้าใจและปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในส่วนของปัจจัยด้านผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ได้ร่วมกันในการส่งเสริมการเรียนรู้ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของตนได้ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีกัลยาณมิตรในการทำงานเป็นทีมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเป็นวิทยากรขยายผลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนได้ (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1: ผู้อำนวยการโรงเรียน, 25 กรกฎาคม 2559) สำหรับการยอมรับจากสังคมภายในและภายนอกนั้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี มีความสุข บุคลากรในโรงเรียนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นที่ยอมรับของชุมชน สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่า การที่โรงเรียนจะเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่นและเป็นที่ยอมรับของชุมชน สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่นได้นั้นโรงเรียนจะต้องได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียนต้องมีรางวัลจากการประกวดแข่งขันที่จัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานอื่นๆ นักเรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ที่สำคัญต้องได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2: รองผู้อำนวยการโรงเรียน, 27 กรกฎาคม 2559) ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีน้ำหนักน้อยเนื่องจากเป็นผลลัพธ์เชิงบวกที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของโรงเรียนที่เกิดจากการส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนดำเนินชีวิต “อยู่อย่างพอเพียง” คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ต้องปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ ให้นักเรียนรู้จักประมาณตน ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว สามารถหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ มีความเคารพครูอาจารย์ รู้จักพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่น มีสุขภาพจิต สุขภาพกายและสุนทรีย์ที่ดี รักความเป็นไทย เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและสังคม (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3: ครูแกนนำคนที่ 1, 27 กรกฎาคม 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรภาว บุญเพลิง (2550, น. 134) วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้สำคัญที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ปัจจัย เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ปัจจัยด้านนโยบาย ทั้งนี้เพราะโรงเรียนน่านโยบาย มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนเพื่อให้การขับเคลื่อนของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม มีการแต่งตั้งคณะทำงาน และมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี ธาระนารถ (2555) สรุปว่า จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาในสังกัดของกระทรวงศึกษาได้ตระหนักและสนองนโยบายของต้นสังกัดดังกล่าว จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นนโยบาย แผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกระดับ

ปัจจัยด้านครู ทั้งนี้เพราะครูคือผู้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีคุณลักษณะเป็นผู้แสวงหาความรู้ มีความเข้าใจในหลักคิดจากพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและทิศทางแบบมีส่วนร่วมทั้งองค์การ วิเคราะห์ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรและการจัดระบบการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ มาพร (2551) ได้สรุปความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ปัจจัยด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นผู้แสวงหาความรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ นำความรู้ ความเข้าใจ ไปการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลอื่นทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิริปัญญา เกิดศรี (2553) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อความสำเร็จ เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่กระบวนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะหากมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้วการนำไปปฏิบัติก็จะมีแนวทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับ ศาลิณา บุญเกื้อ และนันทกาญจน์ ชินประหัต (2557. น 6) ที่สรุปว่า นักเรียนแกนนำ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา และการบริหารจัดการกำหนดการดำเนินงาน หมายถึง การกำหนดระยะเวลาที่เปิดให้เครือข่าย หรือบุคคลภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน การขยายผลจึงเป็นตัวอย่างหรือต้นแบบในการศึกษาดูงานจากเครือข่าย หรือบุคคลภายนอก เช่น สถานที่ดูงาน วิทยากร การบริหารจัดการการดูงาน โดยสถานที่ หมายถึง แหล่งเรียนรู้/ฐานเรียนรู้ วิทยากร

ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียน มีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนเพียงพอและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี พรหมรัตน์ศิลป์ (2551, น 152) ที่พบว่า บุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ในด้านแหล่งเรียนรู้สำคัญของชุมชน ถือว่ามีความสำคัญเพราะแหล่งเรียนรู้จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ การที่โรงเรียนและชุมชนร่วมกันพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนอย่างแท้จริง

ปัจจัยด้านผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารถือว่าเป็นผู้นำสูงสุด ซึ่งเป็นผู้ชี้แนะและวางนโยบายการในการนำนโยบายมาจัดทำแผนงานต่างๆ ในการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถในการสื่อสาร แนะนำ ให้บุคลากร กระตือรือร้นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิริปัญญา เกิดศรี (2553, น.129) ที่พบว่า ภาวะผู้นำมีผลต่อความสำเร็จ เพราะผู้นำจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในด้านความคิดและการปฏิบัติ หากผู้นำมีความรู้ความสามารถก็จะส่งผลให้การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกิดความสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา สุนทโรวิทย์ (2559, น.32) พบว่าปัจจัยด้านผู้บริหารอยู่ในระดับดีเยี่ยม แสดงว่าปัจจัยด้านผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการผลักดันและขับเคลื่อนให้การพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนสอดคล้องตามระบบประกันภายในสถานศึกษามากที่สุด และนอกจากนั้น ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการบริการ ปัจจัยด้าน

คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนและปัจจัยด้านสถานศึกษา มีส่วนในการผลักดันให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติของโมเดล พบว่า ค่าอิทธิพลรวมเรียงลำดับจากค่ามากไปหาน้อย โดยมีอิทธิพลทางตรงและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยด้านต่างๆ ดังนี้

ปัจจัยด้านครู มีค่าอิทธิพลรวมมากที่สุด และมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพราะครูมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของกษมาพร ทองเอื้อ (2555, น. 119) ที่พบว่าหลักสูตรสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย งามระยับ (2548, น.74) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระดับห้องเรียนทั้ง 2 ตัวแปร ได้แก่กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู และสภาพแวดล้อมในการเรียน กับความมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านผู้เรียน เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน โดยมุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียนแต่ละระดับนั้น จะต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ข้อเท็จจริงที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนโดยอาศัยสภาพความเป็นจริงของชุมชน และสังคม ตลอดจนแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ นำมารวบรวมเป็นองค์ความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีคุณภาพ (รจนิยา แพ้โศง, 2553, น. 45)

ปัจจัยด้านผู้เรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพราะผู้เรียนคือเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของศาลินา บุญเกื้อ และนันทกาญจน์ ชินประสิทธิ์ (2557, น. 121) ที่สรุปว่า อัตลักษณ์ของนักเรียน ต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผล รักการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีจิตสาธารณะ มีวินัย มีภาวะผู้นำ เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่อุปนิสัยพอเพียงสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 30) ได้กล่าวถึงภาพความสำเร็จที่คาดหวังของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในด้านนักเรียน คือ 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพงษ์ จันทรยาง (2560, น. 47) ที่พบว่าปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านนโยบาย มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทางบวกโดยพบว่ามีค่าอิทธิพลมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดนํานโยบายมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน จัดโครงสร้างการทำงานของบุคลากร การแต่งตั้งคณะทำงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ สอดคล้องกับสมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, น. 161) ที่พบว่า ปัจจัยลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัตินั้นสามารถ

ช่วยกำหนดแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และมีอิทธิพลทางอ้อม ผ่านปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียน ในทางลบ โดยส่งผลทางตรงไปยังปัจจัยด้านผู้บริหารในทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นโยบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการเป็นนโยบายที่สำคัญระดับประเทศ ที่รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานนำมาปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อเป็นนโยบายสำคัญบุคลากรอาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายและการจัดโครงสร้างในระดับโรงเรียน โดยมองว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ ต่อโชติ (2555, บทคัดย่อ) ที่พบว่า การดำเนินงานจากนโยบายของสายบังคับบัญชา บุคลากรในสถานศึกษาเป็นเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้ถ้าไม่ได้รับอนุมัติหรือเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษา ในทางกลับกันถ้าบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความต้องการและไม่เห็นความสำคัญของการนำผลการประเมินไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาก็ไม่สามารถนำผลการประเมินไปสู่การวางแผนนโยบายเพื่อนำสู่การปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับนฤทธิ แสงสุขสว่าง (2552, บทคัดย่อ) ที่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยระดับบุคคลสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด ร้อยละ 99.30 และเมื่อพิจารณาขนาดและทิศทาง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลทางลบ ได้แก่ การสนับสนุนผลการปฏิบัติงาน

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางตรงต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทางลบ อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือหน่วยงานภายนอกในการจัดการเรียนรู้หรือใช้แหล่งเรียนรู้ยังขาดความร่วมมือที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่ยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากทัศนะของวิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การบริหารโรงเรียนตามหลักการสมัยใหม่โรงเรียนจะไม่ใช้สิ่งแปลกปลอมที่เข้าไปตั้งอยู่ในชุมชนดังที่เคยเป็นมา แต่โรงเรียนจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับวงศ์ฤณ พิชัยลักษณ์ (2555) ที่พบว่า การนำการเรียนการสอนลงสู่ชุมชนนั้น ยังไม่ได้สร้างให้เกิดความกลมกลืนระหว่างนักศึกษา กับพื้นที่ได้มากพอ ทำให้บางครั้งชุมชนอาจเข้าใจว่า การลงพื้นที่ของนักศึกษาเป็นภาระงานส่วนเกินที่ต้องรับผิดชอบ และมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านปัจจัยด้านผู้เรียน ทั้งนี้เพราะวัสดุอุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นความสามารถในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และการมีทรัพยากรในการดำเนินงานเพียงพอ มีเทคโนโลยีที่เหมาะสม ตลอดจนความสามารถในการนำทรัพยากรและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนงานขององค์การจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (ธวัช กรุดมณี, 2550)

ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทางลบ เมื่อพิจารณาผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ของครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการประพฤติปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผลตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ที่มีความผกผันกับปัจจัยด้านผู้บริหาร อาจเนื่องมาจาก สภาพการใช้ภาวะผู้นำและหลักการบริหารเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้บริหารจึงเป็นเพียงแค่การนำนโยบายจากต้นสังกัดมาชี้แจงให้บุคลากรได้รับทราบ บุคลากรส่วนใหญ่ต่างรู้จักและมีความเข้าใจเบื้องต้นในแนวคิดดังกล่าวแล้ว จึงไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นถ้าต้องการให้ปัจจัยด้านผู้บริหารส่งผลเชิงบวกต่อผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความ

คิดเห็นเพื่อสร้างความมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของธนากร เอี่ยมปาน (2556, บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักบินกองทัพอากาศ ที่พบว่า นโยบายเป็นข้อความที่ชี้แนะหรือสั่งการให้มีการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีทิศทางที่แน่นอน ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายแบบกว้างๆ เพื่อให้ นักบินได้แสดงวิสัยทัศน์สำหรับอนาคตที่แรงกล้า บนฐานของค่านิยมขององค์กร และกำหนดทิศทางวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า หากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการทำงานของบุคลากรมีการประชุมวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอและเหมาะสม ย่อมส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไคเซอร์ (Kaiser, 2000, p. 75-78) และเพลย์แมนและคณะ (Peyman and Others, 2005) ที่ได้ศึกษาพบว่า ความสามารถในการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การสนับสนุนเพื่อการเรียนรู้ การมุ่งใจเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ (management practices) ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ มีตัวแปรสังเกตได้ที่สำคัญ คือ นโยบายต้นสังกัดและโครงสร้างขององค์การ ส่วนปัจจัยที่มีค่าอิทธิพลรวมสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านครู โดยมีตัวแปรสังเกตได้ที่สำคัญ คือ หลักสูตรและการจัดระบบการเรียนรู้ การยึดมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและกระบวนการทำงาน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา บุคลากร เพื่อให้ผู้รับนโยบายมีความเข้าใจและเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่ององค์ประกอบของนโยบาย เป็นการวางแผนก่อนนำนโยบายไปปฏิบัติงาน ทำให้การกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.1.2 สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดระบบการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัย เรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งนี้ ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรแยกศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นการเฉพาะของแต่ละสังกัด

2.2 การวิจัยในครั้งนี้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลการบริหารงานของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนเดียว ดังนั้นหากมีการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลการบริหารงานของโรงเรียนในครั้งต่อไป ควรเพิ่มจำนวนโรงเรียนในการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (พ.ศ.2550). *ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*.

กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กระทรวงศึกษาธิการ.

กษมาพร ทองเอื้อ. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล*.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธนากร เอี่ยมปาน. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนักบินกองทัพอากาศ*.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา

ด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ธวัช กรุดมณี. (2550). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์การของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

ปริญญาานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ธีระพงษ์ จันทร์ยาง. (2560). *การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนกรณีศึกษา. วารสารวัดผลการศึกษา, 34 (95), น.47*

นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสังกัด*

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสงค์ ต่อโชติ. (2555). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พีรภาว บุญเพลิง. (2550). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลัก*

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภุริปัญญา เกิดศรี. (2553). *ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน:*

ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ร.ม. สาขาวิชา

นโยบายสาธารณะและการจัดการเชิงกลยุทธ์ กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

มาลัย งามระยับ. (2548). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความมีเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น*

- มัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดลพบุรี โดยการวิเคราะห์พระดัต. วารสารวัดผลการศึกษา, 27 (79), น.74.
- รจันยา แพบอง. (2553). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2: กรณีศึกษา: วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชณี ธาระนารถ. (2555). การศึกษากระบวนการนำนโยบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วงศ์ฤณ พิชัยลักษณ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างควมมีประสิทธิผลของวิทยาลัยการสาธิตสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาสนา สุนทโรวิทย์. (2559). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียน: ในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดนครปฐม. วารสารวัดผลการศึกษา, 33 (94), น.32
- วิลาสินี พรหมรัตน์ศิลป์. (2551). การศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: การวิจัยพหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). การบริหาร: หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ศาลินา บุญเกิดและนันทกาญจน์ ชินประห์ชัย. (2557). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การถอดบทเรียนและวิเคราะห์ข้อดีข้อด้อย ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสาวลักษณ์ มาพร. (2551). ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Kaiser, S. M. (2000). *Mapping the learning organization: Exploring a model of organizational learning*. Ph.D. Dissertation, Louisiana State University.
- Peyman, Akhavanand Others. (2005). *Exploring Failure-Factors of Implementing Knowledge Management Systems in Organizations*. Journal of Knowledge Management Practice.

ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์

The effects of the guidance activity program on cooperative
learning concepts to improve media literacy of mathayomsuksa six
students at banprakprachasan school

สุลักขณา ไจองอาจ¹ ปวีณา อ่อนใจเอื้อ²
Sulukkana Jaiongart¹ Paweena Onjai-uea²

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Students at Kasetsart University. Master of Arts (Educational Psychology and Guidance),

Department of Educational Psychology and Guidance

Faculty of Education, Kasetsart University

Corresponding author, E-mail: sulukkana.j@ku.th

² อาจารย์ ดร.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lecturer, Ph.D.

Faculty of Education, Kasetsart University

E-mail: fedupny@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ 2) แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Paired-Sample t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 2) นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ มีความสามารถในการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูลที่ได้รับจากสื่อ รู้จักการประเมินค่า แปลความหมายจากสื่อ สามารถแสดงความคิดเห็น และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่สู่ผู้อื่นได้ 3) นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การรู้เท่าทันสื่อ

Abstract

The purposes of this research were: To study The Effects of the Guidance Activity Program on Cooperative Learning Concepts to Improve Media Literacy of Mathayomsuksa Six Students. This research was the quasi experimental research. The sample were 20 Mathayomsuksa Six Students in the second semester 2018. The sample were selected by using cluster sampling. The instruments used in this research were: 1) program of the guidance activity program on cooperative learning concepts to improve media literacy. 2) the media literacy scale of the high school students. 3) the student's learning of the guidance activity program on cooperative learning concepts to improve media literacy. The student's opinion questionnaire towards the program of the guidance activity program on cooperative learning concepts to improve media literacy. Mean, standard deviation, content analysis, parametric statistics paired-sample t-test were used for analyzing data.

The research results indicated that: 1) there are scores from the media literacy scale of high school students. The experiment was higher than previous experiment at the .05 level of significantly. 2) the participants agreed that program of the guidance activity program on cooperative learning concepts to improve media literacy improve their media literacy including ability in accessing information from different media, analyzing the data from media, evaluating media, expressing opinion, apply the data to real life and using the data to publicize. 3) Most of the students had a high level of opinion on the program of the guidance activity program on cooperative learning concepts to improve media literacy.

Keywords: the guidance activity program, cooperative learning concepts, media literacy.

บทนำ

ปัจจุบันสื่อเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิต และเป็นปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับมนุษย์ สื่อที่สำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในตอนนี้ก็คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้งานกันอย่างกว้างขวาง จะเห็นได้ว่าการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตกันทั่วโลก ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีสื่อเป็นตัวช่วยในการอำนวยความสะดวกเพื่อการดำเนินชีวิต นอกจากนี้สื่อยังมีอิทธิพลต่อชีวิต ต่อความคิด ต่อพฤติกรรม รวมถึงวิถีชีวิตของมนุษย์อีกด้วย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม นอกจากมนุษย์จะเป็นผู้รับสื่อต่างๆ แล้ว ยังเป็นผู้สร้างสื่อเองด้วย เด็กและเยาวชนจึงจำเป็นต้องมีทักษะชีวิตในหลายด้าน เพื่อการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและมีสุขภาวะที่ดี ไม่ตกเป็นเหยื่อของสิ่งมอมเมาต่างๆ ที่มากับสื่อได้ง่าย โดยเฉพาะการมีทักษะชีวิตในการรู้เท่าทันสื่อเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น (ศรีดา ตันทะอธิพานิช, 2555; สำนักงานเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม, 2558)

การมีทักษะชีวิตในการรู้เท่าทันสื่อนี้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้การมีทักษะเป็นสมรรถนะสำคัญ ที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนา ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิต ในด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการแยกแยะข้อมูล ข่าวสารปัญหา และสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์ และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ การส่งเสริมทักษะชีวิตในการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น และเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อนี้หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจเนื้อหาของสื่อ ไม่หลงเชื่อเนื้อหาที่ได้อ่าน ได้ยิน ได้ฟัง สามารถที่จะวิเคราะห์ ตีความ ประเมินคุณค่า สร้างสรรค์สื่อต่างๆ และใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ได้ ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม (สุนทร พรหมวงศา, 2553; ศรีดา ตันทะอธิพานิช และคณะ, 2555; สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม, 2558)

การศึกษาข้อมูลแหล่งต่างๆ ของผู้วิจัย พบว่าประชากรที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุดส่วนใหญ่มักรับเป็นกลุ่มเยาวชน อายุ 15-24 ปี โดยวัตถุประสงค์ในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ส่วนมาก เพียงเพื่อความบันเทิง ใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร และการสนทนาเท่านั้น ปัจจุบันวัยรุ่นมีการใช้สื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น โดยมีความถี่ในการเข้าไปใช้งานและระยะเวลาการใช้งานต่อชั่วโมงเพิ่มขึ้น จากเดิมวันละ 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นเป็นสูงสุดวันละ 7 ชั่วโมง (ปิยวัฒน์ เกตุวงศา และ ศุทธิดา ขวณวัน, 2558) เมื่อมีการใช้งานสื่อต่างๆ หรือการทำงานอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ หรือจ้องโทรศัพท์ติดต่อกันเป็นเวลานานๆ เกินสองถึงสามชั่วโมง มักจะมีอาการปวดตา แสบตา ตามัว และบ่อยครั้งที่จะมีอาการปวดหัวร่วมด้วย ทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางด้านสายตา อาจทำให้เป็นโรค “โรคซีวีเอส” ที่เกิดจากการอยู่นิ่งๆ นานๆ จากการใช้งานสื่อออนไลน์นี้ (ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ, 2557) และอาจนำไปสู่ภาวะโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เอนซีดี (NCDs) ได้อีกด้วย

จากการสำรวจความคิดเห็นของวัยรุ่นช่วงอายุ 18 ปี กว่า 10,000 คนใน 25 ประเทศรวมทั้งประเทศไทยถึงความเสี่ยงของการเติบโตขึ้นในโลกออนไลน์ พบว่า วัยรุ่นไทยร้อยละ 85 เห็นด้วยว่าเด็กและเยาวชนกำลังเผชิญกับความเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศหรือแสวงประโยชน์ในโลกออนไลน์ ในขณะที่วัยรุ่นไทยร้อยละ 57 คิดว่าเพื่อนๆ ของพวกเขามีพฤติกรรมเสี่ยงในโลกออนไลน์

(องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2559) วัยรุ่นมีโอกาสดังแสดงพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยง เช่น การชมชู้ในโลกออนไลน์ รวมถึงการใช้ความรุนแรงต่างๆ พฤติกรรมของเด็กไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรง และมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวมากขึ้น เพราะปัจจุบัน พบการกระทำความผิดของกลุ่มเยาวชนเพิ่มขึ้นจากเดิม มีเกณฑ์ถูกดำเนินคดีช่วงอายุ 16-18 ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ถูกดำเนินคดีมาจากการใช้สื่อออนไลน์ ที่ทำให้เยาวชนสามารถใช้สื่อระบายออกทางอารมณ์ได้อย่างเปิดเผย โดยขาดการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง และไม่มีผู้ใดตกเตือน (โพสตุเคย์, 2559)

ปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสามารถในการใช้สื่อต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว และใช้กันเป็นจำนวนมากในระยะเวลานาน เพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนอยู่แต่ในสังคมโซเชียลมีเดียเพียงอย่างเดียว ควรหาพื้นที่เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ออกมาทำกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น โรงเรียนเป็นอีกสถานที่สำคัญ ที่ควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมทักษะชีวิตในด้านการรู้เท่าทันการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกันในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงาน ทักษะการคิด และการแก้ปัญหา (ดวงกมลสินเพ็ง, 2553)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ยังสามารถช่วยให้นักเรียนมียุทธวิธีทางการเรียนที่ดี มีความทรงจำดีขึ้น มีแรงจูงใจภายใน สร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อครู ทำให้นักเรียนชอบเรียนวิชาต่างๆ มากขึ้น รู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน ช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมมากขึ้น (อารี สันทรว, 2543) สามารถสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีกันระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม และทำให้ผู้เรียนเก่งได้มีโอกาสช่วยเหลือที่เรียนอ่อน ซึ่งเป็นการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ช่วยให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวคิดแบบร่วมมือ มาประยุกต์ในกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน 2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด 3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และ 5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (ทิศนา แคมมณี, 2553)

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนบางส่วน ขาดทักษะการคิดพิจารณาไตร่ตรองในการรับข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะชีวิตในด้านการรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ ซึ่งอยู่ในช่วงของการเป็นวัยรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับสื่อเป็นอย่างมาก สามารถเข้าถึงข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตได้ง่าย สื่อต่างๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันที่นักเรียนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียนเกิดปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นได้ จึงควรมีจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ เกิดความตระหนักในการใช้สื่อ และหาพื้นที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อขึ้น รวมถึงศึกษาผลของโปรแกรมที่สร้างขึ้น

ดังกล่าว กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบดังนี้

- การฟังและเกื้อกูลกัน
- การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด
- ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน
- การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย
- การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม

ตัวแปรตาม

การรู้เท่าทันสื่อ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบดังนี้

- ด้านการเข้าถึงสื่อ
- ด้านการวิเคราะห์
- ด้านการประเมินค่าสื่อ
- ด้านการสร้างสรรคสื่อ

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ จะมีคะแนนจากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

วิธีการดำเนินการ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เพื่อศึกษา โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเดียว (One Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งมีการวัดค่าตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน ประกอบด้วย ห้องเรียน ชั้น ม.6/1 จำนวน 20 คน และ ชั้น ม.6/2 จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น 47 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านแพรงประชาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เพื่อทดลองใช้โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ มีจำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรงประชาสรรค์ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความหมาย แนวความคิด ทักษะและองค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ จากหนังสือ วารสารต่างๆ
2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ และการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากหนังสือ เอกสารตำราและงานวิจัยดังกล่าว มาสร้างโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ จำนวน 10 ครั้ง
4. นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแก้ไข ไปตรวจสอบความเหมาะสมและความตรงตามเนื้อหาโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนวในสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ในการตรวจด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล สื่อและอุปกรณ์ มีค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรม(IOC) ตั้งแต่ 0.66-1.00 จากนั้นจึงรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาแก้ไขโปรแกรม
6. นำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ที่ผ่านการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาอีกครั้งแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ไปทดลองกับกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 1 โครงสร้างของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ครั้งที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	เทคนิคการ เรียนรู้แบบ ร่วมมือใช้ในการ การจัด กิจกรรม	องค์ประกอบ ที่ได้รับพัฒนา จากการเข้า ร่วมกิจกรรม
1	सानใจ เสริมใย รัก	1. เพื่อชี้แจง วัตถุประสงค์ในการ เข้าร่วมโปรแกรม ให้กับนักเรียน 2. เพื่อสร้าง สัมพันธภาพที่ดี ระหว่างครูกับ นักเรียน 3. เพื่อสร้าง สัมพันธภาพที่ดี ระหว่างนักเรียนที่ เข้าร่วมโปรแกรม	1. การฟังพาและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย	-	-
2	ทำความเข้าใจกับ สื่อ	1. เพื่อให้นักเรียนมี ความรู้เกี่ยวกับการ ใช้สื่ออย่างถูกต้อง 2. เพื่อให้นักเรียนมี แนวทางในการใน การใช้สื่อให้เกิด ประโยชน์ในด้านการ เรียนและการดำเนิน ชีวิต	1. การฟังพาและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย 5. การวิเคราะห์กระบวนการ กลุ่ม	1. เทคนิคการ เล่าเรื่อง รอบวง (Roundroin) 2. เทคนิคการ เรียนรวมกัน (Leaning together)	1. การเข้าถึง สื่อ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	เทคนิคการ เรียนรู้แบบ ร่วมมือใช้ในการ การจัด กิจกรรม	องค์ประกอบ ที่ได้รับพัฒนา จากการเข้า ร่วมกิจกรรม
3	โฆษณา จริงหรือไม่	1. เพื่อให้นักเรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และ วิพากษ์วิจารณ์ ภาพยนตร์ โฆษณา	1. การฟังและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย 5. การวิเคราะห์กระบวนการ กลุ่ม	1. เทคนิค ร่วมกันคิด (Number Heads Together)	1. การเข้าถึง สื่อ 2. การ วิเคราะห์สื่อ
4	สิ่งลงตา	1. เพื่อให้นักเรียน มีความเข้าใจ เกี่ยวกับเจตนา ของผู้สร้างสื่อได้	1. การฟังและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย 5. การวิเคราะห์กระบวนการ กลุ่ม	1. เทคนิค ร่วมกันคิด (Number Heads Together)	1. การ วิเคราะห์สื่อ
5	เปิดโลก เทคโนโลยี สารสนเทศ และการ สื่อสาร	1. เพื่อให้นักเรียน มีความรู้เท่าทัน สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสาร	1. การฟังและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน	1. เทคนิคกลุ่ม สืบค้น (Group Investigation)	การวิเคราะห์ สื่อ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวทางการเรียนรู้แบบ ร่วมมือที่ใช้ในการจัด กิจกรรม	เทคนิคการ เรียนรู้แบบ ร่วมมือใช้ในการ การจัด กิจกรรม	องค์ประกอบ ที่ได้รับ พัฒนาจาก การเข้าร่วม กิจกรรม
5	เปิดโลก เทคโนโลยี สารสนเทศ และการ สื่อสาร		4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่ม ย่อย 5. การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม		
6	Need/Want	1. เพื่อให้ นักเรียนสะท้อน ภาพวัยรุ่นใน ปัจจุบันในการ บริโภคสื่อ 2. เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นถึง พฤติกรรมการ บริโภคสื่อที่ บริโภคที่ไม่ จำเป็น	1. การฟังและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละ คน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่ม ย่อย 5. การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม	1. เทคนิคการ เล่าเรื่องรอบวง (Roundroin)	1. การเข้าถึง สื่อ 2. การ วิเคราะห์สื่อ 3. ประเมิน คุณค่าของสื่อ
7	เพลงสื่อ ความหมาย	1. เพื่อให้ นักเรียนมี ประสบการณ์ใช้ แบบฝึกความคิด ที่สมเหตุผลและ นำไปสู่การสร้าง แรงจูงใจให้กับ ตนเอง	1. การฟังและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกันอย่าง ใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละ คน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่ม ย่อย 5. การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม	1. เทคนิค ร่วมกันคิด (Number Heads Together)	1. การ วิเคราะห์สื่อ 2. ประเมิน คุณค่าของสื่อ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวทางการเรียนรู้แบบ ร่วมมือที่ใช้ในการจัด กิจกรรม	เทคนิคการ เรียนรู้แบบ ร่วมมือใช้ในการ การจัด กิจกรรม	องค์ประกอบ ที่ได้รับ พัฒนาจาก การเข้าร่วม กิจกรรม
8	ความขึ้น ขอบสู่จุดจบ ของชีวิต	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถบอกสาเหตุ ของปัญหาต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจาก สถานการณ์จากการ ใช้สื่อ 2. เพื่อให้นักเรียนฝึก การคิดการแก้ไข ปัญหาต่างๆ ของสื่อ ที่เกิดขึ้นใน ชีวิตประจำวัน	1. การฟังพาดและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกัน อย่างใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ คน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่ม ย่อย 5. การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม	1. เทคนิค การเรียนรู้แบบ รวมกัน (Leaning together)	1. การเลือก รับสื่อ 2. การ วิเคราะห์สื่อ 3. ประเมิน คุณค่าของสื่อ 4. การสร้าง สรรค์สื่อ
9	คิดอย่าง สร้างสรรค์	1. เพื่อให้นักเรียน ศึกษาข้อมูลและ สามารถนำข้อมูลที่ได้ มาสื่อสารใน รูปแบบของรายการ วิทยุได้ 2. เพื่อส่งเสริมทักษะ การสร้างสรรค์สื่อ	1. การฟังพาดและเกื้อกูลกัน 2. การปรึกษาหารือกัน อย่างใกล้ชิด 3. ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ คน 4. การใช้ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่ม ย่อย 5. การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่ม	1. เทคนิค คู่คิด (Thing- Pair- Share)	1. การสร้าง สรรค์สื่อ
10	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียน เกิดความตระหนักใน การรู้เท่าทันสื่อ 2. เพื่อให้นักเรียน เห็นถึงคุณค่าตนเอง และเพื่อนในชั้นเรียน	-	-	-

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ชุด ดังนี้

1. แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบวัดที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งวัดในองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการเข้าถึงสื่อ 2) ด้านการวิเคราะห์ 3) ด้านการประเมินค่าสื่อ 4) ด้านการสร้างสรรคสื่อ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1.1 ศึกษาองค์ประกอบทักษะการรู้เท่าทันสื่อ จากหนังสือ วารสาร บทความ ที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อ

1.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ

1.3 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 32 ข้อ โดยจำแนกข้อคำถามเป็นกลุ่มตามองค์ประกอบทักษะการรู้เท่าทันสื่อ

1.4 นำแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาของแบบวัดเพื่อรับฟังคำวิจารณ์และข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปรับปรุงแก้ไขไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการแนะแนวในสถานศึกษา 3 ท่าน ในการตรวจด้านความตรงตามเนื้อหา (IOC) นั้น ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของข้อคำถาม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแล้วรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาแก้ไขแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยข้อคำถามในแบบวัดมีค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.66-1.00

1.6 ภายหลังการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

1.7 นำแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามในแบบวัดตั้งแต่ 0.238-0.923 โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมพันธระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) และหาค่าความเที่ยงด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.950 และ หาค่าความเที่ยงของแต่ละองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ด้านการเข้าถึงสื่อ ให้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.817 ด้านการวิเคราะห์ ให้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.820 ด้านการประเมินค่าสื่อ ให้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.805 และด้านการสร้างสรรค์สื่อ ให้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.819

2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมฯ ดำเนินการโดยเมื่อเสร็จสิ้นโปรแกรมการทดลองแต่ละครั้ง ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้และประโยชน์รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง รวมถึงให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป สำหรับแบบบันทึกการเรียนรู้ของโปรแกรมฯ ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

3. แบบสอบถามความคิดเห็นในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระก่อนนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง จากนั้นดำเนินการโดยให้นักเรียนประเมินความคิดเห็นความรู้สึกละประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมทั้ง 10 ครั้ง รวมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินผู้วิจัยแบบสอบถามความคิดเห็นฯ มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อคำถาม และคำถามปลายเปิด 2 ข้อ เพื่อวัด 2 องค์ประกอบคือ 1) สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นความรู้สึกละประสบการณ์เรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมและต่อผู้วิจัย 2) ข้อเสนอแนะ ของนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรมและผู้วิจัย

การดำเนินการทดลอง

1. ช่วงก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ เพื่ออนุมัติในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นกลุ่มตัวอย่างและขออนุญาตในการใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

1.2 นำแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มทดลอง

1.3 แจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมฯ สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วม

1.4 ผู้วิจัยนัดหมายกับนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ประโยชน์ วัน เวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ

2. ช่วงดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการให้กลุ่มทดลองเข้าโปรแกรมฯ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 10 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 11 ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2560

3. ช่วงหลังการทดลอง

3.1 ภายหลังการดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้ง โดยใช้แบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นคะแนนหลังการทดลอง

3.2 ผู้วิจัย ตรวจสอบให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง และสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้และประโยชน์ที่ได้รับที่ได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรม

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลมาจากการใช้โปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองเดียว (One Group Pretest-Posttest Design) โดยศึกษานักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน วัดตัวแปรตาม คือคะแนนจากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อหลังกิจกรรมเสร็จสิ้น โดยมีระยะเวลาในการทดลองตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 ผลวิจัยจะนำเสนอในรูปแบบตารางและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำเสนอเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนรวม จากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนรวม จากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติพารามेटริก (Parametric Statistics) Paired-Sample t-test

กลุ่มทดลอง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่าง คะแนน	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	sig
ก่อนทดลอง	20	105.25	14.3	7.383	9.024	.001*
หลังทดลอง	20	119.55		10.812		

จากตารางผลการวิเคราะห์คะแนนรวมโดยการทดสอบ ด้วยสถิติพารามेटริก (Parametric Statistics) Paired-Sample t-test พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนรวมจากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคะแนนในแต่ละองค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลอง ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนแต่ละองค์ประกอบ จากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงกว่าก่อนการทดลองทุกองค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมฯ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองในแต่ละครั้ง ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ มีความสามารถในการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ มากขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรม 10 ครั้ง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.90-4.45

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ มีคะแนนจากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งในด้านคะแนนรวมและคะแนนในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบของการรู้เท่าทันสื่อ

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อ มีความสามารถในการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูลที่ได้รับจากสื่อ รู้จักการประเมินค่า แปลความหมายจากสื่อ สามารถแสดงความคิดเห็น และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่สู่ผู้อื่นได้

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการทดลอง

จากการทดลอง พบว่า ภายหลังจากทดลองโปรแกรมฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนการทดลองในทุกองค์ประกอบ จากผลการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ในการพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับทักษะองค์ประกอบในการรู้เท่าทันสื่อทั้ง 4 ประการ ดังนี้ 1) การเข้าถึงสื่อ 2) การวิเคราะห์สื่อ 3) การประเมินค่าของสื่อ และ 4) การสร้างสรรค์สื่อ และผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การฟังพาและเกื้อกูลกัน 2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด 3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และ 5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม

กิจกรรมที่จัดขึ้นนี้มีความสอดคล้องกับ เจษฎา บุญมาโฮม (2559) ที่กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นควร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ดังนั้น กิจกรรมแนะแนวจึงครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ของบริการแนะแนว ทั้งที่จัดในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่นๆ ที่ผ่านมา ซึ่งพบว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ ได้ อาทิ เช่น พรทิพย์ เมืองแก้ว (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่องไฟฟ้าเคมี ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.5 ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 81.12/75.44 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.50 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก ซึ่งโปรแกรมได้ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกัน ในการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ความรู้ ภายใต้อารมณ์ที่เอื้อเฟื้อ และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีกันระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม และทำให้ผู้เรียนเก่งได้มีโอกาสช่วยเหลือที่เรียนอ่อน ซึ่งเป็นการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ช่วยให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

จากการที่ผู้วิจัยนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้และสามารถพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อได้ทั้ง 4 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์มาแล้วว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อูซา บักกิ้นส์ (2555) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อการที่รู้เท่าทันสื่อได้นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ เรียงลำดับ คือ 1) การเข้าถึงสื่อ 2) การวิเคราะห์สื่อ 3) การประเมินค่าของสื่อ และ 4) การสร้างสรรค์สื่อ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบในการรู้เท่าทันสื่อมีความสำคัญที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ รวมถึงการรู้เท่าทันสื่อ ได้อย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากผลของโปรแกรมฯ เป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง มีความต่อเนื่องกันอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นพื้นฐานไปสู่การเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งต่อไป ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านมัธยมศึกษา ที่สนใจนำไปใช้ควรมีความเข้าใจในขั้นตอนและความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้ที่นำไปใช้ควรตระหนักถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามขั้นตอน เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้านมัธยมศึกษา ที่มีความสนใจจะนำโปรแกรมไปใช้ควรมีการศึกษาโปรแกรมอย่างละเอียด และนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎา บุญมาโฮม. (2559). หลักการแนะแนวและพัฒนาผู้เรียน. นครปฐม: โรงพิมพ์สไมล์ พรินต์ติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์.
- ดวงกมล สินเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พรินท์.
- ทศนา แคมมณี. (2552). แบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยวัฒน์ เกตุวงศา และ ศุทธิดา ชนวนวัน. (2558). ใครเป็นไครบนเครือข่ายสังคมออนไลน์: ความหลากหลายทางคุณลักษณะและพฤติกรรม สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 จาก www.ms.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceXI/.../447-IPSR-Conference-A02-fulltext.pdf

- พรทิพย์ เมืองแก้ว. (2553). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่องไฟฟ้าเคมี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมี, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- โพสต์ทูเดย์. (2559). โซเชียลมีเดีย สื่อไร้สายมหันตภัยวัยรุ่น. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/430928>
- ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ. (2557). โรคซีวีเอส สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2560 จาก <http://www.bangkokhealth.com/health/article/โรคซีวีเอส-1455>
- ศรีดา ตันตะอริพานิช. (2555). รู้เท่าทันสื่อCT. กรุงเทพฯ: บริษัท เอเชีย แปซิฟิก ออฟ เซ็ต จำกัด.
- สุนธ สันธพานนท์ และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคฟื้นคืน.
- สุนทร พรหมวงศา. (2553). พฤติกรรมการใช้และการรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตตามการรับรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. (2558). เด็กไทยรู้เท่าทันสื่อ ฉลาดรู้ ฉลาดเลือก. สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2559). เยาวชนไทยกำลังเผชิญปัญหาคุกคามทางเพศในโลกออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 https://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=1466586356
- อารี สันทรวี. (2543). พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- อุษา บิ๊กกินส์. (2555). การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ. *สุทธิปริทัศน์*. 26 (80): 147-161.

ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยของนักเรียน อาชีวศึกษา

The effects of person-centered group counseling on forgiveness of vocational students

สวพร มากคุณ¹ ดลดาว ปุณณานนท์² เพ็ญภา กุลนภาดล³

Sawaporn Makkun¹ Doldao Purananon² Pennapha Koolnaphadol³

¹นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

Student (M.Sc.) Counseling Psychology,

Department of Faculty of Education, Burapha University

Corresponding author, Email: mini_mp_3@hotmail.com

²อาจารย์ ดร.

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Ph.D.

Department of Faculty of Education, Burapha University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Ph.D. Assistance Professor,

Department of Faculty of Education, Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพาณิชย์การ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษาภาคฤดูร้อน 2561 คัดเลือกคะแนนจากแบบวัดการให้อภัยระดับน้อยที่สุดถึงปานกลาง และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 20 คน จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดการให้อภัย และโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที ดำเนินการทดลองสัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ได้แก่การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และการทดสอบความ

แตกต่างรายคู่โดยวิธีนิวแมน-คูลส์ ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยสูงกว่านักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การให้อภัย/ นักเรียนอาชีวศึกษา/ การปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง

Abstracts

This Quasi-experimental research aimed to study the effects of person-centered group counseling on forgiveness of vocational students. The sample was vocational students of Muangchon Commercial Technological College in Chonburi, in the summer academic year 2018, who had score of forgiveness lowest to moderate in rating scale and volunteered to participate in the study. The 20 samples were randomly assigned into two groups the experimental group and the control group, 10 students for each group. The research materials were forgiveness questionnaire and the person-centered group counseling program. The intervention was administered for 12 sessions of 60-90 minutes duration twice a week for 6 weeks. The research design was two-factor experiment with repeated measures on one factor. The study was divided into 3 phases: the pre-test phases, the post-test phases and the follow-up phases. The data were analyzed by using repeated measures analysis of variance: one between-subjects variable and one within-subjects variable and tested of pair differences, using Newman-Keul's Method. The results revealed that was statistically significant interaction at .05 level between the method and the duration of the experiment. The average score of forgiveness in the experimental were higher than the control groups with statistically significant difference at .05 level when measured in the post-test and follow-up phases. The levels of forgiveness average score in the experimental group in the post-test and follow-up phases were higher than the pre-test phase statistically significant different at .05 level.

Keywords: forgiveness, vocational students, person-centered group counseling

บทนำ

การให้อภัย (Forgiveness) เป็นสิ่งจำเป็นในทุกสังคม ยิ่งตัวเราขับเคลื่อนด้วยอารมณ์มากแค่ไหน ก็ควรมีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งมากขึ้นเท่านั้น สังคมต้องการการให้อภัยซึ่งกันและกัน เมื่อเราไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ก็จะนำมาซึ่งความขัดแย้ง การทะเลาะด้วยความรุนแรง รวมไปถึงการก่ออาชญากรรม ดังเช่น กรณีนักศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย บริเวณห้างสรรพสินค้ามาบุญครอง จนมีผู้เสียชีวิต 1 คน (CH7NEWSออนไลน์, 2560) หรือ กรณีนักเรียนอาชีวะที่ร่วมกันก่อเหตุยิงถล่มใส่นักเรียนโรงเรียนคู่อรี มีนักเรียนบาดเจ็บสาหัส 1 คน (CH7NEWSออนไลน์, 2560) หรือ ชาวนักศึกษาปี 1 วิทยาลัยชื่อดังเขตแหลมฉบัง ชลบุรี เกิดการทะเลาะวิวาทบริเวณลานจอดรถหลังห้างสรรพสินค้าฮาร์เบอร์ มอลล์ แหลมฉบัง และมีการขับรถกระบะไล่ชนคู่อรีที่ขับรถจักรยานยนต์หนีจนเสียชีวิต 1 ราย และบาดเจ็บ 2 ราย (ASTVผู้จัดการออนไลน์, 2558) เป็นต้น จะเห็นได้ว่าความรุนแรงที่เกิดจากการไม่ให้อภัยซึ่งกันและกัน การเข้าใจผิด หรือแม้แต่การไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น อาจก่อให้เกิดความเสียหาย เกิดการเสียชีวิต หรือการได้รับบาดเจ็บขึ้นได้

วิธีหนึ่งในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการส่งเสริมการให้อภัยที่เกิดจากการขัดแย้งกัน ให้อภัยคือการตอบสนองที่จะสละอารมณ์เชิงลบทั้งในความรู้สึก ทางความคิดและทางการกระทำ (Masi Noor, 2008) การรับรู้ถึงภาวะอารมณ์ของตนเอง เป็นพื้นฐานของการจัดการอารมณ์ เพื่อให้แสดงออกหรือปฏิบัติต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (ประสงค์ พรหมเครือ, 2560) สังคมไทยในปัจจุบันการไม่ให้อภัยในปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างสถาบันของวัยรุ่นไทย มีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างไม่สมควรที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นการให้อภัยและการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้อภัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง (รวิตา ระย้านิล, 2553) McCullough (1995, 1997, 2001) สนใจและศึกษาความหมาย กระบวนการเกิดขึ้นของลักษณะการให้อภัย ความสัมพันธ์ของการให้อภัยกับแนวคิดเชิงศาสนา จิตวิญญาณและความสัมพันธ์ต่างๆ ของการให้อภัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการให้อภัย (Psychology of forgiveness) การให้อภัยเป็นสิ่งที่อยู่ภายในบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของบุคคลในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเชิงบวก ต่อการกระทำผิดของผู้อื่นที่มีต่อเราที่เกิดขึ้นในบริบทระหว่างบุคคลและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการให้อภัยมากที่สุด คือ ความรู้สึกร่วม (Empathy) (McCullough, Pargament & Thoresen, 2000) ซึ่งความรู้สึกร่วม (Empathy) นั้นเป็นบันไดก้าวแรกที่บุคคลนั้นจะสามารถเป็นผู้ให้อภัยที่ดี McCullough, Worthington & Rachal (1997) ได้ให้คำจำกัดความของการให้อภัยไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแรงจูงใจ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 1) ลดแรงจูงใจในการแก้แค้น 2) ลดการหนีจากความสัมพันธ์ และ 3) เพิ่มแรงจูงใจในความหวังดีและการคืนดี เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแทนการตอบสนองในทางที่ทำลายความสัมพันธ์ลง

นักเรียนอาชีวศึกษา เป็นวัยที่มีอายุอยู่ระหว่าง 15-20 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่มีความต้องการปรับตัวในหลายด้าน โดยเฉพาะทางด้านสังคม ในเรื่องการมีสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเกิดอารมณ์เชิงลบหรือการไม่ให้อภัยได้ง่าย และค่อนข้างมีอารมณ์ที่รุนแรง มีการตอบโต้ต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความขุ่นเคืองใจอย่างรวดเร็ว วัยรุ่นจึงเป็นกลุ่มที่น่าจะได้รับการพัฒนาการให้อภัย (รัก ชุณหากัญจน์, 2556) ความขัดแย้งในระดับกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาสามารถเกิดขึ้นได้ในกลุ่มเพื่อนที่อาจจะลุกลามจนไปสู่การเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาได้ เช่น การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ การแสดงออกถึงความก้าวร้าว เกิดภาวะการถกเถียงกัน

รวมถึงการมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน (อะเคื่อ กุลประสูติติก, 2555) การส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริงของตนเองและสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม มีความเข้าใจในเรื่องการรู้จักให้และการรู้จักรับ รู้จักการเคารพในความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม เป็นสิ่งที่ควรมีการสนับสนุนเพื่อตัววัยรุ่นเองนั้นสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ รวมถึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา และมีความสุขในการใช้ชีวิตมากขึ้น (กนกวรรณ ชูชาติไทย, 2551) ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจกับความเปลี่ยนแปลงที่และการปรับตัวใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนไปจากเดิม มีความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นและดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสม การให้การปรึกษาเป็นหนึ่งในวิธีการที่เกิดจากการสร้างสัมพันธภาพ ที่จะสามารถช่วยเหลือ และพัฒนาความรู้สึกให้เกิดการให้อภัยได้ เนื่องจากการให้การปรึกษานั้น ช่วยเหลือความรู้สึกและจิตใจของบุคคล ให้บุคคลได้ตระหนักรู้ในตนเอง พร้อมทั้งเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพาณิชย์การ จังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองในเรื่องของความขัดแย้ง ความรุนแรง การทะเลาะวิวาทที่อยู่สามอันดับต้น ในปี 2560

การให้การปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ที่พัฒนาโดยคาร์ล แรมสัน โรเจอร์ส (Carl Ramson Rogers) ตามแนวคิดของ Rogers คือการให้การปรึกษาที่ให้น้ำหนักกับการมีสัมพันธภาพระหว่าง ผู้ให้การปรึกษาและผู้รับการปรึกษา พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการปรึกษา เช่น การยอมรับผู้รับการปรึกษา การสร้างบรรยากาศในทางบวก ไม่ประเมินหรือตัดสิน จึงเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ Rogers ยังให้ความสำคัญกับการสะท้อนความรู้สึกของผู้รับการปรึกษา การจัดการแก้ไขความไม่สอดคล้องกันระหว่างตนเอง และตนที่แท้จริง โดยเพิ่มความสัมพันธ์ของบุคคล ดังนั้น จึงได้ชื่อว่าการให้การปรึกษากลุ่มบุคคลเป็นศูนย์กลาง ซึ่งบุคคลในที่นี้มีได้หมายถึงผู้รับการปรึกษาเท่านั้น แต่เป็นความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกิดขึ้นระหว่างผู้รับการปรึกษากับผู้ให้การปรึกษา (Capuzzi & Douglas, 1999 อ้างถึงใน อนุพงศ์ แก้วของแก้ว, 2552) ความคิดเชิงบวกทำให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในการดำเนินชีวิตและส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างด้วย (ภัทรพรณ บุญยะปานะสาร, 2559) ผู้วิจัยเห็นว่าให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จะช่วยให้บุคคลได้มองเห็นความสำคัญของอารมณ์ ความรู้สึกและความเชื่อมั่นในศักยภาพของตัวบุคคล การให้การปรึกษากลุ่มมีการสร้างสัมพันธภาพ ที่อบอุ่นเกิดความไว้วางใจและฝึกให้บุคคลในกลุ่มมีความรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของตนเอง รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นในกลุ่ม เพื่อเกิดความเข้าใจและยอมรับถึงผลที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการกระทำของตนเองและเริ่มเรียนรู้ในตระหนักและเข้าใจในตนเองมากขึ้นตลอดจนมีแนวทางในการดำรงชีวิตอย่างถูกต้องอันนำไปสู่การอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดการให้อภัยต่อกันตลอดจนการมีสัมพันธภาพที่ดีร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนอาชีวศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยที่สามารถเข้าใจในตนเอง เข้าใจในความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมในทางบวกได้มากขึ้น รู้จักรักและให้อภัยกับผู้อื่น มีความตระหนักรู้ในตนเอง เข้าใจและยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งลดความรุนแรง มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีสัมพันธภาพที่ดีร่วมกันผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตในประจำวันร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

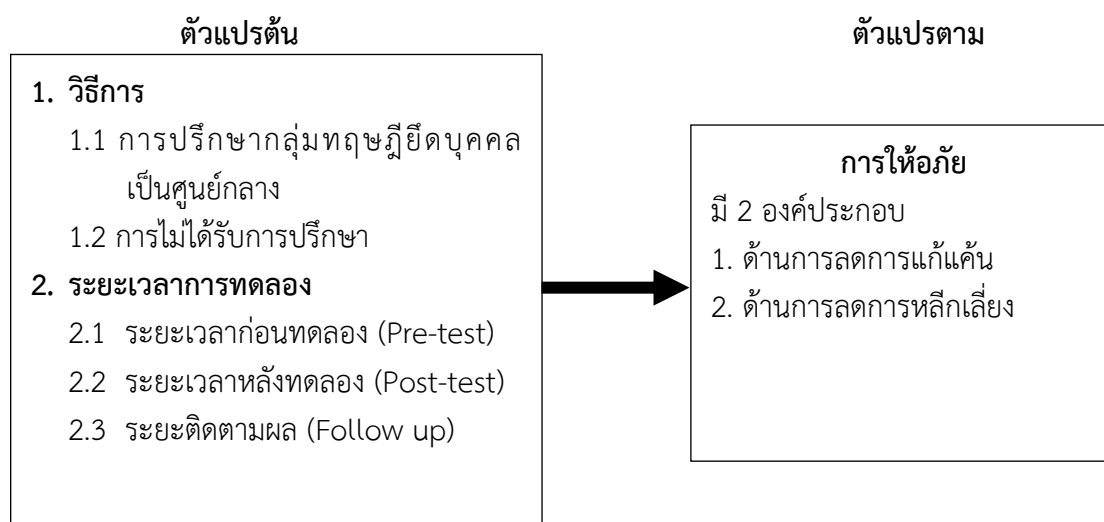
เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยของนักเรียน
อาชีวศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง
2. นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้เข้ารับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยใน
ระยะหลังการทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม
3. นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้เข้ารับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยใน
ระยะติดตามผล สูงกว่ากลุ่มควบคุม
4. นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้เข้ารับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัย
ภายหลังการทดลอง สูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง
5. นักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้เข้ารับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัย
ภายหลังการทดลองในระยะติดตามผล สูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัย ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์มาศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 นักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพณิชยการ จังหวัดชลบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพณิชยการ จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษาภาคฤดูร้อน 2561 และมีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 นำแบบวัดการให้อภัยให้นักเรียนอาชีวศึกษาทำและสมัครใจเข้าร่วมทำการทดลอง

1.2.2 เลือกนักเรียนอาชีวศึกษา คัดเลือกคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดการให้อภัยจากระดับน้อยที่สุดถึงระดับปานกลาง โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

1.2.3 ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

1.2.4 ทำการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน และกลุ่มควบคุม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

2.1.1 วิธีการแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

2.1.1.1 การปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง

2.1.1.2 การไม่ได้รับการปรึกษาแบบกลุ่ม

2.1.2 ระยะเวลาการทดลอง

2.1.2.1 ระยะเวลาก่อนทดลอง (Pre-test)

2.1.2.2 ระยะเวลาหลังทดลอง (Post-test)

2.1.2.3 ระยะติดตามผล (Follow up)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การให้อภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบวัดการให้อภัยตามแนวคิดของ McCullough et al., 1997 ที่สร้างโดยอะเคื่อ กุลประสูติ ดิลก, 2555 ในบริบทสังคมไทย มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 ค่าอำนาจจำแนก .40-.83 ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นต่าง และ ด้านการลดการแก้แค้น จำนวน 21 ข้อ เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย

85-105 คะแนน

64-84 คะแนน

43-63 คะแนน

22-42 คะแนน

0-21 คะแนน

การแปลระดับ

มีระดับการให้อภัยมากที่สุด

มีระดับการให้อภัยมาก

มีระดับการให้อภัยปานกลาง

มีระดับการให้อภัยน้อย

มีระดับการให้อภัยน้อยที่สุด

2. โปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยโปรแกรมมีจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที ผู้วิจัยนำโปรแกรมการปรึกษาทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา วัตถุประสงค์และรูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการปรึกษา และ

นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 1.00 ผู้วิจัยได้นำข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่า 0.5 ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลองแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านการรับรองคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบวัดการให้อภัยและมีคะแนนจากแบบวัดการให้อภัยที่มีคะแนนจากระดับน้อยที่สุดถึงระดับปานกลาง สอบถามความสมัครใจเพื่อเข้าร่วมงานวิจัยการศึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัย โดยวิธีการจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 10 คน และคะแนนในครั้งนี้เป็นคะแนนในระยะก่อนการทดลอง (Pre-test)

2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยนัดพบกลุ่มทดลองเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วันและเวลา และขั้นตอนการในการเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้น ดำเนินการทดลองตามโปรแกรมการให้การศึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัย โดยโปรแกรมแบ่งออกเป็น 12 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที สถานที่ คือ ห้องให้การปรึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพาณิชย์การ จังหวัดชลบุรี ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการศึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง

3. ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการให้อภัย ในการศึกษาครั้งที่ 12 และคะแนนในครั้งนี้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

4. ระยะติดตามผล ภายหลังจากการวัดผลในระยะหลังทดลอง 2 สัปดาห์ นัดหมายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดการให้อภัยฉบับเดิมอีกครั้ง เพื่อเป็นคะแนนในระยะติดตามผล (Follow up)

5. นำข้อมูลที่ได้ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลไปวิเคราะห์ ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance: One Between-Subjects Variance and One Within Subjects Variance) ของฮาวเวล (Howell, 2007, p. 461) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

ผลการทดลองและอภิปรายผล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
คนที่	ระยะ ก่อน ทดลอง	ระยะ หลัง ทดลอง	ระยะ ติดตาม ผล	คนที่	ระยะ ก่อน ทดลอง	ระยะ หลัง ทดลอง	ระยะ ติดตาม ผล
1	42	84	82	1	42	42	43
2	29	61	64	2	39	40	42
3	31	72	75	3	27	28	33
4	41	83	84	4	34	36	36
5	42	70	72	5	34	35	35
6	34	83	84	6	35	36	40
7	39	66	73	7	36	38	39
8	36	84	87	8	40	41	38
9	37	62	67	9	41	43	42
10	38	60	62	10	25	27	26
รวม	369	725	747	รวม	353	365	374
$\bar{X}$	36.9	72.5	74.7	$\bar{X}$	35.3	36.5	37.4
SD	4.48	10.18	8.67	SD	5.70	5.40	5.17

จากตาราง 1 พบว่า พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาในกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษา ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 36.9, 72.5 และ 74.7 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 35.3, 36.5 และ 37.4 ตามลำดับ

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการให้อภัยระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง

<i>Source of variation</i>	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Between subject	19	11344.850			
Group (G)	1	9350.017	9350.017	84.368*	.000
SS w/in group	18	1994.833	110.824		
Within subject	40	9615.333			
Interval	2	4926.433	4056.581	150.383*	.000
I x G	2	4099.233	3375.493	125.132*	.000
I x SS w/in groups	36	589.667	26.975		
Total	59	20960.183			

* $p < .05$

จากตาราง 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง (I x G) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองส่งผลร่วมกันต่อการให้อภัย นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการทดลองที่แตกต่างกัน (G) และระยะเวลาการทดลองที่แตกต่างกัน (I) มีผลต่อคะแนนการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองส่งผลร่วมกันต่อการให้อภัย จึงทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยที่ได้รับการรักษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางและกลุ่มที่ไม่ได้รับการรักษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่างกัน

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยที่ได้รับการรักษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

$\bar{X}$	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
	36.9	72.5	74.7
36.9	-	35.6*	37.8*
72.5	-	-	2.2
74.7	-	-	-
r		2	3
$q_{.95}(r,18)$		2.97	3.61
$q_{.95}(r,18)\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$		5.20	6.32

* $p < .05$

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยที่ได้รับการรักษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบความแตกต่างในระยะติดตามผลและระยะหลังการทดลอง

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ผลการศึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้อภัยได้ผลต่อกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง มีคะแนนการให้อภัยในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 35.6 และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 37.8 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1, 4 และ 5 สามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นผลมาจากการได้รับการศึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่งผลให้นักเรียนอาชีวศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคิดอย่างยั่งยืน การที่นักเรียนอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยในระยะก่อนการทดลองน้อย ผู้วิจัยจึงใช้การให้การปรึกษาเข้ามาช่วยพัฒนาและเสริมสร้างแรงจูงใจในการให้อภัย จากแนวคิดทฤษฎีการให้อภัยของ แมคคัลลัฟและคณะ (McCullough et al., 1997) แสดงให้เห็นถึง การเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจที่แสดงต่อบุคคลที่กระทำผิด โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การให้อภัยมีองค์ประกอบของแรงจูงใจ 2 ประการคือ การลดแรงจูงใจที่จะตอบสนองในการทำลายความสัมพันธ์ลง ซึ่งได้แก่การหลีกเลี่ยงและการแก้แค้นจากความสัมพันธ์ แรงจูงใจที่จะเพิ่มขึ้นคือการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการให้อภัยมากที่สุด คือ ความรู้สึกร่วม (Empathy)

ในระยะแรกของการปรึกษานักเรียนอาชีวศึกษายังไม่ตระหนักถึงแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงในทิศทางบวกที่มีต่อการให้อภัยทั้งในตนเองและผู้อื่น นักเรียนอาชีวศึกษามีความรู้สึก อารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นไปในทิศทางลบ รวมถึงทางด้านสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่นด้วย เมื่อเข้าสู่ระยะการให้การปรึกษานักเรียนอาชีวศึกษาได้มีโอกาสสำรวจตนเอง สำรวจความรู้สึก อารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง และมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นและส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันและการมีสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่น การให้การปรึกษาจะช่วยให้ นักเรียนอาชีวศึกษาเรียนรู้และเข้าใจการให้อภัย พร้อมกับวิธีการที่จะจัดการอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น นักเรียนอาชีวศึกษาได้ทบทวนตนเอง มองเห็นความสำคัญและเข้าใจความรู้สึกของตนเองอย่างแท้จริงและเหมาะสม เมื่อเกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองจึงเกิดความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งทำให้เกิดแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวก และมีสัมพันธภาพที่ดีร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เมื่อถึงระยะหลังการปรึกษาและติดตามผลการให้อภัยจึงพัฒนาไปในทิศทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น

กรณีของอ. (นามสมมติ) มีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทกับรุ่นพี่ในโรงเรียน เพราะไม่ชอบหน้ากัน จึงมีการทำร้ายร่างกายกัน ส่งผลให้อีกฝ่ายต้องเข้าโรงพยาบาล ทำลายข้าวของ จึงทำให้โดนเรียกผู้ปกครองและโดนพักการเรียน แต่หลังจากโดนพักการเรียนและเข้ารับการปรึกษาทำให้ได้คิดทบทวนในตนเองหลายเรื่อง ผู้นำกลุ่ม ถาม อ. ว่า เพราะอะไรถึงทำให้รู้สึกว่าจะไม่ทำแบบนี้อีกแล้วคะ อ.เล่าว่าเป็นครั้งแรกที่เห็นผู้ปกครองร้องไห้ เพราะกลัวโดนไล่ออกจากโรงเรียน ผู้ปกครองมาขอโอกาสที่โรงเรียนเพื่อไม่ให้โดนไล่ออกจากโรงเรียน อ.รู้สึกว่สิ่งที่ทำไปนั้น ส่งผลกระทบกับหลายคน ทำให้ผู้ปกครองและคนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องด้วยเดือดร้อน ฉะนั้นจึงคิดว่าการใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนไปด้วย และคิดว่าเราสามารถคุยกันให้รู้เรื่อง คุยกันให้เข้าใจ มากกว่าที่จะใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา สิ่งที่ได้รับ

ปรึกษาได้เรียนรู้จากการปรึกษาครั้งนี้คือ การลดอารมณ์ที่รุนแรง ลดการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ตระหนักถึงผลกระทบที่ตามมา

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาสอดคล้องกับงานวิจัยของมนทกานต์ กุลวิจิตรรัตน์ (2551) ที่ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีการปรับตัวทางอารมณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีการปรับตัวทางอารมณ์ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้การปรึกษานักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 6 สัปดาห์ สามารถช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและพัฒนาการให้อยู่ได้ โดยช่วยให้นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางได้รู้จักและเข้าใจการให้อยู่ ช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีร่วมกับผู้อื่น โดยการเรียนรู้การเข้าใจ พร้อมทั้งยอมรับในตนเองและผู้อื่น เกิดแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลง เกิดการตระหนักรู้ในตนเองอย่างแท้จริง อาทิเช่น การเข้าใจประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ลดความคิด ความรู้สึกทางลบ และเสริมสร้างเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึกทางบวก เป็นต้น ส่งเสริมให้นักเรียนอาชีวศึกษา มีความจริงใจ (Genuineness) มีการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional positive regard and acceptance) มีความรู้สึกร่วม (Empathy) เพื่อสร้างสัมพันธภาพพร้อมทั้งรักษาสัมพันธภาพที่ดีร่วมกับผู้อื่นได้

2. ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางได้ผลแตกต่างกันในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า ระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อยู่สูงกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ 36.00 และ ระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ 37.3 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3 สามารถอภิปรายได้ว่า

นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อยู่ต่ำ มีแนวโน้มแรงจูงใจต่อการให้อยู่เป็นไปในลักษณะที่มีความสามารถจัดการอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและการกระทำของตนเองได้ต่ำ ซึ่งได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การแสดงออกของอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด รวมไปถึงพฤติกรรมที่มีผลต่อร่างกายและหรือจิตใจ เช่น การใช้ความรุนแรง การมีปฏิกิริยาโต้ตอบที่มุ่งทำร้าย การหลีกเลี่ยง ความสัมพันธ์ การหลบหน้า การไม่แสดงความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ประนีประนอมซึ่งกันและกัน เป็นต้น โดยการมีมุมมอง ทศนคติ ไปในทิศทางลบ จึงทำให้นักเรียนอาชีวศึกษามีแนวทางในการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดและทางพฤติกรรมอย่างไม่เหมาะสม การรับรู้ การจัดการแก้ไขไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่มีเหตุผล และไม่ยอมรับในสิ่งที่ตนเองแสดงออกมา รวมทั้งไม่ได้ตระหนักถึงข้อดี ข้อเสียต่างๆ ที่เป็นผลตามมาหลังจากแสดงออกเหล่านั้น จึงส่งผลให้แรงจูงใจในการให้อยู่ไม่พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น (McCullough, 2001) ได้ให้ความหมายของการให้อยู่ว่า เป็นการเปลี่ยนแนวคิดใหม่ของแรงจูงใจทางลบ ให้เป็นแรงจูงใจทางบวก ทำให้เกิดการประนีประนอมอย่างยิ่งแก่ผู้กระทำความผิด โดยคำนึงถึง 2 องค์ประกอบที่เป็นลักษณะของการให้อยู่ คือ ลดแรงจูงใจทางลบและเพิ่มแรงจูงใจทางบวก

การปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมองมนุษย์ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า สามารถพัฒนาตนเองไปในวิถีทางที่ต้งามหรือทางบวกได้ ถ้าเขาได้รับโอกาสที่ดีนั้น มนุษย์ต้องการการยอมรับ การรับรู้เกี่ยวกับตนเองที่เป็นการรับรู้จากประสบการณ์ จากสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์แต่ละบุคคล ในขณะการให้การปรึกษา นักเรียนอาชีวศึกษาจะได้ระบายความรู้สึก ความคิดที่มีอยู่ภายในจิตใจ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน แลกเปลี่ยนมุมมอง แลกเปลี่ยนวิธีการแก้ไขปัญหา และสามารถเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง โดยการตระหนักคิดในสิ่งที่เกิดขึ้น ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้วหรือไม่ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกแล้วส่งผลอย่างไร จึงเกิดแรงจูงใจที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อรักษาสัมพันธภาพให้ดีขึ้น เมื่อเกิดแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงแล้วแต่ความขัดแย้งบางอย่างยังคงอยู่ เกิดความไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และอาจส่งผลต่อการให้อภัย จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการในการให้อภัยที่จะเข้าใจความรู้สึกตนเองอย่างแท้จริง เพื่อการพัฒนาการมีสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่น ดังเช่น

กรณีของบ. (นามสมมติ) ในการเรียนรู้มิตรภาพ การสร้างแรงจูงใจในความหวังดีและมิตรภาพ การปรึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้พัฒนาและเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงทั้งความคิด ความรู้สึก และการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รับฟังและรับรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อคงความสัมพันธ์ให้ดำเนินต่อไปได้ด้วยดี การปรึกษาครั้งนี้ บ. กล่าวว่า เคยมีเพื่อนในกลุ่มที่สนิทกัน และก็มีเพื่อนคนใหม่เข้ามาในกลุ่ม แล้วที่นี้เวลามีเรื่องอะไร เราก็เชื่อเพื่อนคนใหม่มากกว่าเพื่อนคนเก่าที่เราคบกันมานาน ทำให้เกิดการเข้าใจผิดกันกับเพื่อนคนเก่า และได้คุยกันนานมานานประมาณหนึ่ง พอเปิดเทอมก็มาคิดว่า เพื่อนคนใหม่จะมาดีกว่าเพื่อนคนเก่าได้อย่างไร คิดว่าเพื่อนคนใหม่เราจะดีกว่าเพื่อนคนเก่าเราหรือเปล่า ทำให้เรากลับมาคุยกัน(กรณีนี้เพื่อนเก่าอยู่ในกลุ่มการปรึกษา) ผู้นำกลุ่มกล่าวว่า ตอนนี้อยากบอกอะไรกับเพื่อนคนเก่าที่ได้พูดถึงไหมคะ บ.กล่าว อยากขอโทษที่เข้าใจผิด ที่ไม่เคยถามอะไรก่อน และขอโทษที่เห็นเพื่อนใหม่ดีกว่า ผู้นำกลุ่มให้แสดงความรักกันหลังจากที่คืนดีกันแล้ว น.ได้กอดเพื่อนและกล่าวขอโทษเพื่อน ทั้งคู่ได้แสดงความรักด้วยการกอดคืนดีกัน และจากการรับการศึกษา การเปิดใจคุยกันหรือพูดในสิ่งที่ไม่เคยได้พูดออกมา ทำให้ได้เข้าใจความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่น แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของสัมพันธภาพที่พัฒนาขึ้นในแต่ละครั้งของการปรึกษา

จากสถานการณ์ที่กล่าวมา สอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญศรี นพโสภณ (2553) ที่ได้ศึกษาผลของการให้การปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการเพิ่มพูนศักยภาพในการมีเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางมีศักยภาพในการมีเพื่อน ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีศักยภาพในการมีเพื่อน ระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในระยะหลังการทดลองกับระยะติดตามผลนักเรียนมีศักยภาพในการมีเพื่อนของกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปผลได้ว่า การพัฒนาการให้อภัยตามการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางสามารถช่วยให้นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีความตระหนักรู้ในตนเอง เข้าใจและยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งมีสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่นที่ดีขึ้นในระยะหลังการทดลอง คือ เห็นความสำคัญของอารมณ์ ความรู้สึกและมีความเชื่อมั่นในศักยภาพตนเอง สามารถจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากสภาวะแวดล้อมภายนอกและตนเอง

ตลอดจนมีแนวทางในการแก้ไขที่เหมาะสม ในขณะที่กลุ่มควบคุมจะไม่ได้ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลาง และดำเนินชีวิตตามปกติ ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มนี้ไม่ได้เรียนรู้ ไม่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์พร้อมกับไม่เข้าใจถึงการให้อภัย จึงทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนการให้อภัยของกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. แบบวัดการให้อภัยในบริบทสังคมไทย ที่สร้างโดยอะเคือ กุลประสูติติก (2555) ในการสร้างโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับการให้อภัย ใช้ด้านการลดการหลีกเลี่ยง ความเห็นท่างและการลดการแก้แค้น จำนวน 21 ข้อ แบบวัดนี้ผู้วิจัยได้นำมาเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่สนใจสามารถนำแบบวัดไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ควรพิจารณาปรับข้อคำถามให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างนั้นๆ

2. การที่จะนำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางไปใช้ ควรมีการศึกษาสภาพการณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ศึกษาหลักการ กระบวนการ และเทคนิคต่างๆ ของทฤษฎีและฝึกฝนทักษะให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลาง ที่มีผลต่อตัวแปรตามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้อภัย เช่น ด้านความรุนแรง ด้านความก้าวร้าว ด้านการจัดการทางอารมณ์ การรักษาสัมพันธภาพ เป็นต้น

2. การปรึกษากลุ่มทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลาง สามารถเพิ่มแรงจูงใจในการให้อภัยได้จึงนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับการศึกษานอกระบบ หรือระดับการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ชูชาติไทย. (2551). ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวพิจารณาความเป็นจริงของกลาสเซอร์เพื่อเพิ่มการสร้างสัมพันธภาพของนักเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษานักเรียนอาชีวศึกษาตอนต้น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม, วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจริญศรี นพโสภณ. (2553). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการเพิ่มพูนศักยภาพในการมีเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสงค์ พรหมเครือ. (2560). การสร้างเครื่องมือวัดเชาวน์อารมณ์. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 34(96), 15-29.
- ภัทรพรรณ บุญยะปานะสาร. (2559). แนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดี. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 33(93), 1-10.

- มนทกานต์ กุลวิจิตรรัตน์. (2551). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการ ปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัก ชุนทกัญจน์. (2556). การศึกษาการให้อภัยในวัยรุ่น: กรณีศึกษาการให้ความช่วยเหลือด้วยการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาการให้อภัยสำหรับวัยรุ่นและวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม. ปรินญาณินพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รวีดา ระย้านิล. (2553). อิทธิพลของรูปแบบความผูกพันต่อลักษณะนิสัยการให้อภัย: ทวิโมเดลแข่งขันโดยมีตัวแปรการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของผู้อื่นและการหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นตัวแปรส่งผ่าน, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7. (2560). นำตัว 3 นักเรียนอาชีวะ ยิงถล่มกันแยกหนองจอก สงศาลเยาวชนฯ.สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://news.ch7.com/detail/246863>
- สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7. (2560). ออกหมายจับนักศึกษา 2 สถาบันไล่ตีกัน เสียชีวิต 1 บาดเจ็บ 1 คน. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2560, จาก <http://news.ch7.com/detail/241304>
- อะเคื้อ กุลประสูติติก. (2555). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับการให้อภัยของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง, ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา วิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา
- อนุพงศ์ แก้วของแก้ว. (2552). การให้การปรึกษาแบบบุคคลเป็นศูนย์กลางตามแนวคิดของโรเจอร์ส เพื่อเพิ่มอัตมโนทัศน์: กรณีศึกษาในผู้ต้องขัง, วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Howell, D. C. (1997). Statistical bibliographical references and index. USA: Wadsworth Publishing Company.
- Manager Online. (2558). ตร.แหลมฉบังตั้ง 2 ข้อหาหนักเด็กเทคโนโลยีขบถชนคู่อริเสียชีวิต-บาดเจ็บ. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://www.manager.co.th/Local/viewnews.aspx?NewsID=9580000072034>
- Masi Noor. (2008). Intergroup forgiveness and reconciliation, Canterbury Christ Church University.
- McCullough, M.E., Emmons, R.A., & Kilpatrick, S.D. (2001), Is gratitude a moral affect? Psychological Bulletin, 127, 249-266
- McCullough, M.E., Paragmet, K I., & Thoresen, C.E. (2000). The psychology of forgiveness: History, Conceptual issue and overview. In M.E., McCullough, K.I, Paragmet, & C.E, Thoresen, (Eds.), Forgiveness: Theory. Research, and Practice (pp.1-14). NewYork: Guilford.
- McCullough, M.E., Worthington, E.I., Jr.,& Rachal, K.C. (1997). Interpersonal forgiveness in close Relationship. Journal of Personality and Social Psychology, 73, 321-336.

ผลการปรึกษาคูสมรสทฤษฎีกัลยทุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส

The effects of strategic marital counseling theory on marital stability

ปวีณภัทร์ มิ่งขวัญธนรัชต์ ¹ เพ็ญนภา กุลนภาดล ² ดลดาว ปุณณานนท์ ³

Paweennapat Mingkwantananat ¹ Phennapha Koolnaphadol ²

Doldao Purananon ³

¹นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

Student (M.SC.) Counseling Psychology,

Department of Faculty of Education, Burapha University

Corresponding author, Email: paweennapat.m@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Ph.D. Assistance Professor,

Lecturer, Ed.D. Assistance Professor,

Department of Faculty of Education, Burapha University

³อาจารย์ ดร.

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Ph.D.

Department of Faculty of Education, Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาคูสมรสตามทฤษฎีกัลยทุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ คู่สมรสที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นพนักงานในโรงเรียนสอนร้องเพลง จำนวน 20 คู่ รวมทั้งสิ้น 40 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คู่สมรสที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสต่ำสุดขึ้นไป จำนวน 20 คู่ สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 10 คู่ และกลุ่มควบคุม 10 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรส และโปรแกรมการให้การปรึกษาคูสมรสทฤษฎีกัลยทุทธ์ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีนิวแมน-คูลส์

ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คู่สมรสในกลุ่มทดลองมีคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรส ในระยะหลังทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังทดลองและติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคู่สมรสในกลุ่มทดลองมีคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรส ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความมั่นคงในชีวิตสมรส / คู่สมรส/ การปรึกษาคู่สมรสตามทฤษฎีกลยุทธ์

Abstracts

This research aimed to study the effect of strategic family counseling theory on marital stability The sample composed of 20 families (40 persons) who had average point of marital stability lowest score and volunteered to participate in the study. The sample random sampling method was adopted to assign sample into two groups: equally: an experimental group and a control group with 10 families. The research materials were the marital stability questionnaire and the interventional program strategic family counseling. The intervention was administered for 10 families, 10 sessions of 60-90 minutes duration thrice a week for 4 weeks. The research design was two-factor experiment with repeated measures on one factor. The study was divided into 3 phases: the pre-trial period phases, the post- trial period phases and the follow-up phases. The data were analyzed by using repeated measures analysis of variance: one between-subjects variable and one within-subjects variable and tested of pair differences, using Newman-Keul's Method.

The results revealed that was statistically significant interaction at .05 level between the method and the duration of the experiment. The average score of marital stability in the experimental were higher than the control groups with statistically significant difference at .05 level when measured in the pre-trial period and follow-up phases. The levels of marital stability average score in the experimental group in the post-trial period and follow-up phases were higher than the pre-trial period phase statistically significant different at .05 level.

Keywords: marital stability/ marital / strategic family counseling

บทนำ

ความมั่นคงในชีวิตสมรส เป็นสิ่งที่ทุกคนควร รวมทั้งสังคมไทย มีความปรารถนาให้เกิดขึ้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าว สะท้อนให้เห็นได้จาก คำกล่าวของพรในงานมงคลสมรส ที่ว่า “ขอให้อยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่า” หรือคำกล่าวที่ว่า “ขอให้รักกันนานๆ ถือไม่เห้ายอดทอง กระบองยอดเพชร” หรือความเชื่อต่างๆ ในงานมงคลสมรส ที่ทำขึ้นเพื่อทำตามประเพณี และเพื่อเป็นกุศโลบายที่จะทำให้คู่สมรสมี การวางตัวอยู่ในกรอบ ในขอบเขต จารีต ประเพณีที่ดีงาม และเพื่อการประดับประดาครอบครัวยุคใหม่ ให้มีความรักที่ยาวนาน และมั่นคง จึงจะเห็นได้ว่า ความมั่นคงในชีวิตสมรส มีความสำคัญยิ่งต่อทุกคน

ปัจจุบันชายและหญิงจำนวนมาก นิยมใช้ชีวิตสมรสกันเร็วขึ้นโดยใช้เวลาในการศึกษานิสัยหรือพฤติกรรมของคู่ตนเองน้อย เนื่องจากสภาพสังคมในยุคปัจจุบันที่เอื้อให้เกิดความสนิทสนมและใกล้ชิดกันมากขึ้นทำให้มีการตกลงใจใช้ชีวิตคู่สมรสที่เร็วขึ้น ชีวิตสมรสนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนที่เรียกว่า วงจรชีวิตสมรส ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะเริ่มสร้างครอบครัว(Formation stage) ระยะมีลูก(Expansion stage) ระยะที่ลูกโตและแยกจากครอบครัว (Contraction stage) และระยะหลังการเลี้ยงดู (Post parental stage) วงจรชีวิตสมรส ในแต่ละระยะนั้นความสัมพันธ์ของคู่สมรสจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก คู่สมรสจึงต้องมีการเตรียมพร้อมในการปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละระยะ โดยเฉพาะในระยะเริ่มสร้างครอบครัว (Formation stage) เป็นระยะที่หญิงชายเริ่มสร้างความผูกพันต่อกัน มีการเลือกคู่ มีการแต่งงาน และมีการสร้างครอบครัวใหม่เกิดขึ้น เป็นช่วงเวลาที่คู่สามี-ภรรยาต้องทำความรู้จักและปรับตัวเข้าหากัน ดูแล เอาใจใส่กัน รู้จักสื่อสารความต้องการ และความคิดเห็นของกันและกัน เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2543) และเมื่อทั้งคู่ตกลงใจที่จะอยู่ร่วมกันเพื่อสร้างครอบครัวขึ้นใหม่ ซึ่งครอบครัวจะคงสภาพครอบครัว อย่างสมบูรณ์ที่สุดได้ต่อเมื่อชีวิตสมรสของคู่สมรสมีความมั่นคงมากที่สุด ดังนั้นความมั่นคงในชีวิตสมรสจึงเป็นเป้าหมายสำคัญยิ่งประการหนึ่งในชีวิตสมรส ซึ่งยูไล วีระกังวานกุล (2549) กล่าวว่า เลวิสและสเปนเนีย (Lawis & Spanier, 1979) ได้ให้ความหมาย ความมั่นคงในชีวิตสมรส หมายถึง การที่ชีวิตสมรสดำเนินต่อไปได้และชีวิตสมรสจะสิ้นสุดต่อเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต ส่วนชีวิตสมรสที่ไม่มั่นคงจะสิ้นสุดด้วยการกระทำอย่างจงใจโดยคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายจงใจในการที่จะแยกจากกันหรือหย่าร้างกัน

การที่คู่สมรสไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ ไม่ดูแลเอาใจใส่กัน การขาดการสื่อสาร ที่ดีระหว่างกัน ไม่เชื่อมั่นเชื่อใจ ในคู่ครองของตนก็อาจนำมาซึ่งการใช้ชีวิตคู่อย่างไม่มีความสุข ความระแวงในสิ่งต่างๆ รอบตัว และอาจส่งผลให้เกิดการหย่าร้างตามมา โดยการหย่าร้างนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความมั่นคงในชีวิตสมรส อย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้ จากสถิติข้อมูลการหย่าร้าง ในปี พ.ศ. 2557-2560 พบว่า ประเทศไทยมีอัตราการหย่าร้าง คือ 111,810 คู่, 117,880 คู่, 118,539 คู่ และ 121,617 คู่ ตามลำดับ (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2560) แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีอัตราการหย่าร้างเพิ่มขึ้นทุกปี สาเหตุของการหย่าร้างที่เกิดขึ้นมีปัจจัยมาจากการนอกใจ การไม่ซื่อสัตย์ การไม่จริงใจ การระแวง การไม่ดูแลไม่ใส่ใจกัน เป้าหมายชีวิตที่แตกต่างกัน การขาดการสื่อสาร สถานะทางการเงินที่ไม่มั่นคง เป็นต้น หลายๆ สาเหตุของการหย่าร้างนั้น ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความไม่ไว้วางใจของทั้งคู่ทำให้เกิดสาเหตุต่างๆ ของการหย่าร้างตามมา

ด้วยสภาพการณ์ในสังคมปัจจุบันที่กล่าวข้างต้นที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสาเหตุหนึ่งมาจากอิทธิพลความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร ทำให้ได้รับอิทธิพลในระดับประเทศ สังคมและครอบครัวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว สังคม

ปัจจุบันแข่งขันกันในด้านวัตถุ และมีทัศนคติต่อการหย่าร้างที่เปลี่ยนแปลงไป จะเห็นได้ว่าด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวเช่น เปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายไปเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น เฉกเช่นเดียวกับโครงสร้างของครอบครัวนักดนตรีกลางคืนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น คู่สมรสช่วยกันสร้างฐานะ ภรรยาออกทำงานนอกบ้านช่วยเหลือครอบครัว การทำงานเป็นช่วงเวลา มีเวลาว่างไม่ตรงกัน สภาวะรายได้ที่ไม่พอ จึงเกิดการแสวงหารายได้เพิ่ม ซึ่งการการแสวงหารายได้เพิ่มนี้ จึงทำให้บุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ภรรยา หรือ บุคคลที่มุ่งเน้นแสวงหารายได้เพิ่ม จึงต้องหางานประกอบอาชีพเสริม นอกเหนือจากเวลางานประจำ ซึ่งอาชีพนั้นก็คือการประกอบอาชีพ นักดนตรีกลางคืน ผลดีก็คือการได้รายได้ที่มีจำนวนเยอะและได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็มีผลเสียตามมา เนื่องจากการทำงานในช่วงเวลากลางคืนนั้น จะต้องทำงานในสถานที่ โอเอจอร์ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีผู้คนมากหน้าหลายตาเข้าไปเพื่อที่จะเที่ยว หรือสร้างความสำราญ โดยมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาหาร ของมีเงินเมาอื่นๆ ร่วมอยู่ในสถานที่และการสร้างความสำราญนี้ด้วย รวมอยู่ในสถานที่และการสร้างความสำราญนี้ด้วย ดังเช่น วัลภา แซ่ฮ้อ (2548) กล่าวว่า ในผับนั้นมีการดื่มเหล้า หรือเครื่องดื่มประเภทอื่นๆ สูบบุหรี่ หรือการใช้ยาเสพติดประเภทอื่นๆ บรรยากาศของสถานที่ที่อบอวลไปด้วยควันบุหรี่ และอาการเมเามา มีการแสดงออกของวัยรุ่นที่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของไทย รวมไปถึงการทำงานของนักดนตรีกลางคืนที่เวลาว่างจะล่องลอยไปยังรุ่งเช้าของอีกวัน จึงทำให้เกิดปัญหา การไม่มีเวลาให้ครอบครัว และเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง อาทิเช่น การเล่นการพนัน การดื่มเหล้า ไม่ประพฤติตนอยู่ในกรอบระเบียบแบบแผนประเพณี การไม่ซื่อสัตย์ การเจ้าชู้จนเลยไปถึงการมีภรรยาน้อย และหลายกรณีอาจก่อให้เกิดปัญหาส่งผลต่อการหย่าร้างได้ จากประเด็นปัญหาที่ทำให้คู่สมรสใช้ชีวิตคู่ไม่ราบรื่นที่ได้จากการสัมภาษณ์และรวมถึงความสำคัญของความมั่นคงในชีวิตสมรสดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในประเด็นเรื่องความความมั่นคงในชีวิตสมรส เนื่องจากความมั่นคงในชีวิตสมรสนั้น ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการใช้ชีวิตคู่ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีความสุขอย่างยาวนาน จากที่กล่าวมาข้างต้น การสร้างครอบครัวที่มีความสุขและมั่นคงเริ่มจากคู่สามีภรรยาที่ต้องปรับตัวและร่วมมือกันแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม จึงจะทำให้คู่สามี-ภรรยาเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สร้างครอบครัวที่มีความสุขใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกันได้อย่างยาวนาน และสามารถช่วยลดผลกระทบที่มีต่อสังคมในหลายด้าน เช่น แม่เลี้ยงเดี่ยว การทอดทิ้งเด็กแรกเกิด การเลี้ยงดูเด็กด้วยวิธีที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจทำให้เด็กได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจและมีผลต่อพฤติกรรมต่อไปในอนาคต เป็นต้น การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตสมรส นั่นก็คือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการใช้พฤติกรรมที่จะทำให้เกิดปัญหา เรียนรู้วิธีการแสดงออกต่อกันอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดการกับความไม่มั่นคงในชีวิตสมรสได้

จากสถานการณ์และความเป็นมาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการปรึกษาคู่สมรสตามทฤษฎีกลยุทธ์ที่มีผลต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสกับคู่สมรสที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นพนักงานในโรงเรียนสอนศิลปะการใช้เสียงเพื่อการร้องและการพูด และประกอบอาชีพเสริมเป็นนักดนตรีกลางคืน เพื่อทำให้คู่สมรสมีความความมั่นคงในชีวิตสมรสเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้คู่สมรสสามารถเรียนรู้และประคับประคองชีวิตคู่ได้อย่างราบรื่นและยาวนาน มีคุณภาพชีวิตภายในครอบครัวที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

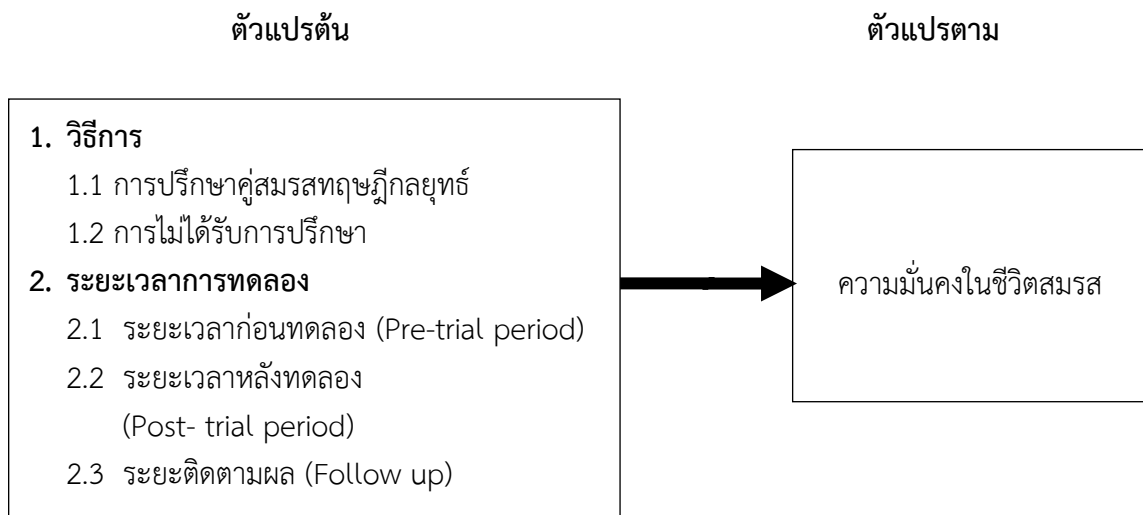
เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาคูสมรสทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส

สมมติฐานการวิจัย

1. คู่สมรสที่เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาคูสมรสทฤษฎีกลยุทธ์มีคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. คู่สมรสที่เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาคูสมรสทฤษฎีกลยุทธ์มีคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลการปรึกษาคูสมรสทฤษฎีเชิงกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์มาศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ คู่สมรสที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นพนักงานในโรงเรียนสอนศิลปะการใช้เสียงเพื่อการร้องและการพูดในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และใช้ชีวิตคู่ร่วมกันเป็นสามีภรรยาโดยมีคุณสมบัติดังนี้
 - 1.1.1 ชายและหญิงที่อยู่ร่วมกัน และจดทะเบียนสมรสกัน
 - 1.1.2 ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นสามี-ภรรยา ตั้งแต่ 6 เดือน ขึ้นไป
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ คู่สมรส ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 1 และมีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 1.2.1 ผู้วิจัยให้คู่สมรสทำแบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรสที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
 - 1.2.2 นำคะแนนจากข้อ 1.2.1 มาจัดเรียงคะแนนจากมากไปน้อย และคัดเลือกคู่สมรสที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสต่ำที่สุดขึ้นไป จำนวน 20 คู่ เป็นกลุ่มทดลอง 10 คู่ กลุ่มควบคุม 10 คู่ มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.2.3 สอบถามความสนใจในการเข้าร่วมการทดลอง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

2.1.1 วิธีการแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

2.1.1.1 การศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์

2.1.1.2 การไม่ได้รับการศึกษา

2.1.2 ระยะเวลาการทดลอง

2.1.2.1 ระยะเวลาก่อนทดลอง (Pre-trial period)

2.1.2.2 ระยะเวลาหลังทดลอง (Post-trial period)

2.1.2.3 ระยะติดตามผล (Follow up)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความมั่นคงในชีวิตสมรส

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรสเพื่อใช้ในการวัดความมั่นคงในชีวิตสมรส โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่จริงที่สุด	ให้	1 คะแนน
ไม่จริง	ให้	2 คะแนน
จริงบ้างไม่จริงบ้าง	ให้	3 คะแนน
จริง	ให้	4 คะแนน
จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน

2. โปรแกรมการศึกษาคู่สมรสตามทฤษฎีเชิงกลยุทธ์ โดยโปรแกรมมีจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลองแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้คู่สมรส จำนวน 57 คู่ ทำแบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรส คัดเลือกคู่สมรสที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด โดยเรียงจากผู้ที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรสในระดับน้อยที่สุดขึ้นไป 20 คู่ และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้วิธีจับฉลาก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คู่ กลุ่มควบคุม จำนวน 10 คู่ คะแนนที่ได้จากการวัดครั้งนี้จะเป็นคะแนนของระยะก่อนการทดลอง

2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีเชิงกลยุทธ์กับกลุ่มทดลอง โดยโปรแกรมแบ่งออกเป็น 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที สถานที่ คือ บ้านของผู้รับการปรึกษา ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีเชิงกลยุทธ์

3. ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้คู่สมรส กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรส หลังจากการทดลองในครั้งที่ 10 ซึ่งเป็นขั้นยุติการศึกษา คะแนนจากการทำแบบวัดครั้งนี้จะเก็บผลเป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. ระยะติดตามผล หลังการทดลองเสร็จเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้คู่สมรสกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรส เพื่อเก็บผลคะแนนเป็นคะแนนในระยะติดตามผล

5. นำข้อมูลที่ได้ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance: One Between-Subjects Variance and One WithinSubjects Variance) ของฮาวเวล (Howell, 2007, p. 461) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

ผลการทดลองและอภิปรายผล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ครอบครัวที่	กลุ่มทดลอง			ครอบครัวที่	กลุ่มควบคุม		
	ระยะก่อนทดลอง	ระยะหลังทดลอง	ระยะติดตามผล		ระยะก่อนทดลอง	ระยะหลังทดลอง	ระยะติดตามผล
1	83.50	98.00	110.50	1	78.50	79.50	79.50
2	83.50	106.00	112.00	2	76.50	76.50	76.50
3	87.00	98.50	109.50	3	80.64	64.00	64.00
4	78.00	92.00	108.50	4	78.00	78.00	78.00
5	78.00	98.50	109.50	5	84.50	84.50	84.50
6	82.50	101.00	110.00	6	73.00	73.00	73.00
7	76.00	111.00	115.00	7	79.50	79.50	79.50
8	70.50	103.00	110.50	8	78.00	78.00	78.00
9	67.00	101.50	111.00	9	87.50	88.00	88.00
10	78.00	106.50	115.00	10	77.00	77.00	77.00
รวม	784.00	1016.00	1111.50	รวม	793.00	778.00	778.00
$\bar{X}$	78.40	101.60	111.15	$\bar{X}$	79.30	77.80	77.80
SD	6.16	5.36	2.24	SD	4.12	6.42	6.42

จากตาราง 1 พบว่า คู่สมรสกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธมีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรส ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 78.40, 101.60 และ 111.15 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เป็น 79.30, 77.80 และ 77.80 ตามลำดับ

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง

<i>Source of variation</i>	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Between subject	19	6229.58			
Group (G)	1	5273.438	5273.438	99.276	.000
SS w/in group	18	956.142	53.119		
Within subject	40	6270.833			
Interval	2	2564.425	2225.226	79.246	.000
IxG	2	3123.925	2710.720	96.536	.000
I x SS w/in groups	36	582.483	28.080		
Total	59	12500.413			

* $p < .05$

จากตาราง 2 พบว่า พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง (IxG) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองส่งผลร่วมกันต่อคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรส นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการทดลองที่แตกต่างกัน (G) และระยะเวลาการทดลองที่แตกต่างกัน (I) มีผลต่อคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองส่งผลร่วมกันต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส จึงทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสที่ได้รับการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกุลยุทธ์และกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกุลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่างกัน

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสที่ได้รับการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกุลยุทธ์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

$\bar{X}$	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
	78.4	101.6	111.15
78.4	-	23.2*	32.75*
101.6	-	-	9.55
111.15			-
r		2	2
$q_{.95} (r,18)$		2.97	3.61
$q_{.95} (r,18) \sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$		4.51	5.49

* $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสของกลุ่มทดลองที่ได้รับการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกุลยุทธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 คู่ คือ 1) คะแนนเฉลี่ยในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนเฉลี่ยในระยะติดตาม

ผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่พบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสที่ได้รับการปรึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบความแตกต่างในระยะติดตามผลและระยะหลังการทดลอง

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ผลการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสได้ผลต่อกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 23.2 และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 32.75 สามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่คู่สมรสกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะผลมาจากการได้รับการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ส่งผลให้คู่สมรสเกิดการพัฒนาทักษะในการเพิ่มหรือจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอันก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิต

การที่คู่สมรสมีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสในระยะก่อนการทดลองน้อยนั้น ผู้วิจัยจึงใช้การให้ปรึกษาเข้ามาช่วยพัฒนาทักษะในการเพิ่มหรือจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตสมรส จากแนวคิด เรื่องคุณภาพชีวิตสมรสและความมั่นคงในชีวิตสมรส เลวิสและสเปนเนีย (Lawis & Spanier, 1979) ซึ่งการศึกษาคู่สมรสแต่ละครั้ง จะช่วยคู่สมรส ได้สำรวจเรื่องราวความคิด และพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว ส่งเสริมให้คู่สมรส มองมุมมองใหม่ เพื่อให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติ และสร้างภาพใหม่ กับสิ่งที่ปัญหาอยู่ ว่าสามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นพฤติกรรมทางด้านลบให้เป็นพฤติกรรมที่มีเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2557) กล่าวถึงเป้าหมายของการปรึกษาครอบครัวทฤษฎีเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

เพื่อแก้ไขปัญหาที่ครอบครัวนำเสนอ และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน โดยมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หากมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้ว ความรู้สึกต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

การช่วยให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นความรับผิดชอบของผู้ให้การศึกษาในการวางแผนการแก้ปัญหาต่างๆ โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมของผู้รับการศึกษา

การจะช่วยให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงได้นั้น ต้องจัดการกับวงจรชีวิตของครอบครัวและวงจรชีวิตของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัว สร้างทางเลือกให้ครอบครัวได้เลือกปฏิบัติ แทนการใช้วิธีซ้ำๆ เดิมๆ ซึ่งไม่ได้ผลในการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

การให้ความช่วยเหลือจะให้ความสนใจกับปัญหาที่ครอบครัวนำเสนอ การให้การปรึกษาไม่จำเป็นต้องพบทั้งครอบครัว อาจจะพบสมาชิกครอบครัวเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยๆ ก็ได้ เพื่อจะใช้เทคนิคกระบวนการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

เพื่อสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ของครอบครัว รูปแบบการสื่อสาร ลดรูปแบบพฤติกรรมของการใช้อำนาจและการควบคุม

ดังเช่นครอบครัว คุณปอ และคุณจอ (นามสมมุติ) ได้ทำกิจกรรม “การใช้เวลาว่างเพื่อสัมพันธ์ภาพที่ดี” และให้นารูปถ่ายที่ประทับใจมา พร้อมกับเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในภาพ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ถามว่า หากมีโอกาสอยากให้ความประทับใจนั้นเกิดขึ้นอีกครั้งหรือไม่ ทางด้านสามี คุณจอ (นาม

สมมุติ)กล่าวว่า “ใจหนึ่งก็อยากให้เกิดอีกใจหนึ่งก็ไม่อยากให้เกิด ปกติเป็นคนชอบเที่ยวผมจะคอยหาสถานที่ที่เขาชอบ เขาอยากไป พาเขาไปเที่ยว แต่เพราะทุกครั้งที่ไปเที่ยวกัน คุณปอจะคอยจับผิดในตอนที่ผมขับรถยนต์ออกต่างจังหวัดตลอด ใช้คำพูดที่ไม่ดีตลอดทางจนบางครั้งผมก็อึดอัด” ทางด้านภรรยา คุณปอ (นามสมมุติ) กล่าวว่า ก็เขาเป็นคนขับรถยนต์ไม่แข็ง พอเราว่า เขาหงุดหงิดก็จะยิ่งขับรถยนต์เร็ว แล้วมันน่ากลัว ทางเราก็เลยจะต้องคอยดูทาง คอยบอกว่า ระวัง เบรก ชับเบาๆ อย่าเร็ว อยู่ตลอด เรามองเห็นทางข้างหน้า เราเลยกลัวว่าเขาจะขับลงไปชนใคร สุดท้ายก็กลายเป็นหงุดหงิดใช้อารมณ์ในการคุย ทะเลาะกัน ลงไม้ลงมือกันใหญ่โต ทำให้การใช้เวลาร่วมกันในครั้งนั้นเสียบรรยากาศ ผู้วิจัยจึงชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ในเรื่องการใช้อารมณ์ในการพูดและการจัดการกับพฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรงที่ไม่พึงประสงค์ของคุณปอ (นามสมมุติ) และการจัดการทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมของคุณจอ (นามสมมุติ) หลังจากนั้นผู้วิจัยชี้ให้เห็นส่วนการกระทำทางด้านบวกในขณะที่ขับไปเที่ยวที่เป็นด้านดีของคุณปอ (นามสมมุติ) และคุณจอ (นามสมมุติ) เช่น เทคนิคการสร้างภาพใหม่ (Relabeling) ที่ผู้ให้การศึกษากล่าวว่า “ภรรยาของคุณช่วยคุณได้มากโดยการช่วยคุณมองทางและระวังอันตรายในขณะที่คุณขับรถ นั้นเป็นเพราะว่า เธอต้องการมองทางและมองความปลอดภัยในการขับชี้รถให้กับคุณ” ผู้วิจัยชี้ให้เห็นส่วนที่ดีที่ภรรยาแสดงออกและให้สามีมุ่งจดจ่อต่อกันลดการใช้เวลาจากที่ทำร้ายจิตใจกันและกัน และกระตุ้นให้แสดงออกถึงความรู้สึกดี ๆ ตอบกลับพฤติกรรมที่ดีของภรรยา เช่น การพูดชื่นชมหรือขอบคุณอีกฝ่ายอย่างจริงใจ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้สามีและภรรยามีความสุขในการแสดงพฤติกรรมนั้นและอยากทำบ่อยๆ พร้อมกับสามารถกำหนดเป้าหมาย (Goal-Setting Stage) ถึงสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลง จากการเรียนรู้ทางด้านความคิด ความรู้สึก ต่อพฤติกรรมจากกิจกรรมดังกล่าว จึงเกิดเป็นข้อตกลงในการจัดการเขาว์อารมณ์ พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ต่อไป ซึ่งเทคนิคนี้ทำให้ทั้งคู่ได้ตระหนักถึงการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่ดีและเปลี่ยนแปลงไป สามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้จริง การชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมด้านบวกและเน้นให้ชัดเจนขึ้นด้วยเทคนิคต่างๆ ทำให้คู่สมรสมองเห็นส่วนที่ดีของกันและกันอย่างชัดเจนมากขึ้น และเรียนรู้ความคิด ความรู้สึกของกันและกัน และสามารถกำหนดพฤติกรรมและแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมร่วมกันได้ ดังเช่นที่ ประสงค์ พรหมเครือ (2560) ได้ให้ความหมายของการจัดการเขาว์อารมณ์ไว้ว่า การจัดการเขาว์อารมณ์คือความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้อารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น และสามารถควบคุมการแสดงออกของตนเองได้อย่างเหมาะสม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีเชิงกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้การศึกษาคู่สมรส เป็นจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกันเป็นจำนวน 4 สัปดาห์ สามารถลดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสของคู่สมรสในแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่ เรียนรู้ปัญหาเพื่อสร้างความพึงพอใจในชีวิตสมรส ปฏิสัมพันธ์ในชีวิตสมรส การจัดการกับปฏิกิริยาทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม การสื่อสารเพื่อความเข้าใจ การใช้เวลาร่วมเพื่อสัมพันธ์ภาพที่ดี การจัดการกับพฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรงที่ไม่พึงประสงค์ ให้กับคู่สามีภรรยาได้

2. ผลการศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ ได้ผลแตกต่างกันในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสสูงกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ 23.8 สามารถอภิปรายได้ว่า

การศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์จึงเป็นโปรแกรมที่นำมาใช้เพื่อช่วยเหลือให้คู่สมรสได้ตระหนักถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และได้เข้าใจตนเองและคู่สมรสอย่างแท้จริง การศึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์เป็นโปรแกรมที่มีเป้าหมายในการลดหรือการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของคู่สมรสที่มีอยู่ใน

ปัจจุบันดังที่โกลเดนเบิร์ก (Goldenberg & Goldenberg, H, 2008) กล่าวว่า การปรึกษารอบครัวทฤษฎีกลยุทธ์ มีเป้าหมายในการลดหรือกำจัดพฤติกรรมหรือปัญหาของครอบครัวที่มีในปัจจุบันโดยจะไม่เน้นที่ความหมายของพฤติกรรมหรือต้นกำเนิดของปัญหาเหล่านั้น นักการให้การปรึกษารอบครัวตามทฤษฎีกลยุทธ์นี้จะมีการชี้แนะให้ครอบครัวเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสื่อสารที่กระทำอยู่ซ้ำๆ ที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว เริ่มที่พฤติกรรมต่อเนื่องภายในครอบครัวที่ทำให้เกิดปัญหาถาวร และให้การชี้แนะเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติตนต่อสมาชิกคนอื่น ๆ โดยที่บางครั้งอาจทำไปด้วยการขาดความรู้หรือความร่วมมือในการที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้น คุณสมบัติเด่นของการปรึกษารอบครัวทฤษฎีกลยุทธ์ คือ การให้ความสำคัญกับปัจจุบัน การเพิ่มความมั่นคงในชีวิตสมรสโดยการปรึกษาทฤษฎีกลยุทธ์เริ่มต้นด้วยการสำรวจเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของคู่สมรส โดยให้คู่สมรสเขียนใบงาน “วันวานยังหวานอยู่” ให้คู่สมรสตอบคำถามลงในใบงาน และผลัดกันเล่าเรื่องราวของตน โดยเริ่มต้นเรื่องราวตั้งแต่เหตุการณ์ที่ทำให้พบเจอกัน จนถึงเหตุการณ์ที่คู่สมรสทำให้อีกฝ่ายเสียใจ ในขณะที่คู่สมรสผลัดกันคิดทบทวนถึงเหตุการณ์ต่างๆ และได้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้สำรวจ พฤติกรรม ความคิด ความรู้สึกกับเรื่องราวต่างๆ ที่ตนเองมีต่อสถานการณ์นั้น ดังเช่นครอบครัวคุณ นอและคุณยอ (นามสมมติ) กล่าวว่า สามิ : เหตุการณ์ที่ทำให้เขาเสียใจมากที่สุด น่าจะเป็นเหตุการณ์ที่เราใกล้ชิดกับนักเรียนผู้หญิง ซึ่งเรื่องนี้เขาองแกับผมมาตลอด ไม่เข้าใจสักที ผมเคยบอกแล้วว่าผมไม่ได้คิดอะไร แต่ไม่ยอมทำตัวเป็นครูที่นักเรียนเข้าไม่ถึง บางครั้งนักเรียนก็มีไลน์มา เขาก็โมโห แล้วก็ถอนไม่พูดกันไป ช่วงหลังๆ ผมเลยไม่ตอบไม่พูดอะไร ปล่อยเขา เขาอาจจะคิดอะไรก็คิดไป ก็มันไม่ใช่เรื่องจริง ภรรยา : เขาสอนเด็ก ในช่วงวัย 5-6 เป็นในช่วงวัยที่ขาวยที่สวย มันทำให้ตัวเราเองด้อยค่าในส่วนนี้เราไม่เคยบอกเขาเลยว่าเรารู้สึกเสียใจ และด้อยค่า ที่เขาคุยกับเด็กนักเรียน ทำให้เราระแวงว่าผู้ชายจะไป พอเราพูดเขาก็จะบอกกับเราแค่เพียง “คิดมาก ไร้สาระ” แล้วเขาก็ไม่ได้พูด หรือทำอะไรต่อ เขาเงียบไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น จากข้อความนี้เห็นได้ชัดว่า สามิได้สำรวจความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวที่ทำให้ภรรยาเสียใจ และทำให้ได้รับรู้ความรู้สึกของภรรยาว่า ภรรยารู้สึกด้อยค่า และระแวงว่าจะถูกทอดทิ้ง เหตุการณ์นี้ผู้ให้การปรึกษาชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมของคู่สมรสก็ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกของการคิดมาก ระแวง และส่งผลต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส เพราะฉะนั้น การรับรู้ความคิด ความรู้สึกของกันและกัน โดยใช้การสื่อสารที่เหมาะสมจะสามารถจัดการกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้

ตามที่ ฌ็อง-ฌัก สตรีทซ์ (2557) กล่าวว่า การสื่อสารมีความสำคัญช่วยให้คู่สมรสสามารถรับรู้ถึงความหมายต่างๆ ทั้ง จากการได้ สัมผัส ดู ฟังและพูด เพื่อที่จะช่วยให้เข้าใจกันได้มากขึ้น และ อูมากรันตริงคสมบัตี (2545) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นทักษะที่สำคัญของชีวิตคู่ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คู่สมรสเกิดความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ และปรับตัวกับความตึงเครียดในชีวิตคู่ได้ การสื่อสารที่ดีจะช่วยให้ชีวิตสมรสเป็นประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจและมีความสุข นอกจากนี้ โดยในการให้การปรึกษารอบครัวนี้ ผู้ให้การปรึกษาได้ใช้เทคนิคการแสร้งทำ (Pretend Techniques) เช่น เมื่อทุกครั้งที่มีการทะเลาะกัน หรือมีอาการงอนกันให้คุณ นอ เป็นฝ่ายเข้ามาคุย พร้อมทั้งแกล้งหยอกล้อคุณยอ ทดแทนการแสดงอาการ เงือบ และเปลี่ยนให้คุณยอแสร้งทำเป็นคุยตลกด้วย หลังจากนั้นจึงค่อยมาคุยกันและหาเหตุผลของการทะเลาะพร้อมทั้งหาทางและวิธีทางแก้ปัญหา ดังนั้นการที่คู่สมรสได้เล่าเรื่องราวผ่านใบงานวันวานยังหวานอยู่ทำให้เกิดการทบทวนความคิด ความรู้สึก ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการปรึกษาทฤษฎีกลยุทธ์ที่มีเป้าหมายจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของคู่สมรสที่มีในปัจจุบัน จึงทำให้คู่สมรส

เปลี่ยนแปลงทางความคิด และค้นหาทางเลือกในการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตนเอง และคู่สมรส ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาทฤษฎีกลยุทธ์ คู่สมรสมีการใช้ชีวิตดำเนินไปตามปกติ ทำให้คู่สมรสกลุ่มนี้ไม่ได้รับการเรียนรู้ และพัฒนาความมั่นคงในชีวิตสมรส จึงทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนความมั่นคงในชีวิตสมรสต่ำ มีแนวโน้มในการจัดการขบวนการทางความคิด ความรู้สึก รวมไปถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้เวลาร่วมกันที่ไม่เหมาะสม การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การใช้อารมณ์ในการสื่อสาร การใช้พฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรง จึงส่งผลให้เกิดความมั่นคงในชีวิตสมรสต่ำ และเป็นเหตุให้เกิดการหย่าร้างได้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยที่ศึกษาผลของการปรึกษาคอรัวตามทฤษฎีกลยุทธ์ของสามีภรรยาวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า หลังการให้การปรึกษาคอรัวตามทฤษฎีกลยุทธ์ของสามีภรรยาวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีการจัดการความขัดแย้งในคอรัวที่ดีขึ้น ผลคะแนนที่ได้ต่ำลงจากเดิมและต่ำกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล และสามีภรรยาในกลุ่มทดลองมีการจัดการความขัดแย้งในคอรัวในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลที่ดีขึ้นผลคะแนนต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง (วัชรพล เปรมกมล, 2557)

ข้อเสนอแนะ

1. แบบวัดความมั่นคงในชีวิตสมรส ที่พัฒนามาจากกรอบแนวคิดของ ยูไล วีระกังวานกุล (2549) ในด้านความมั่นคงในชีวิตสมรส จำนวน 23 ข้อ แบบวัดนี้ผู้วิจัยได้นำมาปรับเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่สนใจสามารถนำแบบวัดไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ควรพิจารณาปรับข้อความให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่งนั้นๆ
2. สำหรับผู้ที่สนใจโปรแกรมการปรึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ ไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาคอรัว ควรได้รับการอบรมทักษะพื้นฐานการปรึกษาคอรัวจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักการและแนวคิดทฤษฎีตลอดจนเทคนิคต่างๆ ให้เกิดความชำนาญ เพื่อลดความผิดพลาดให้น้อยที่สุดและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในประเด็นของการปรึกษาคู่สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในคู่รักที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันก่อนการสมรส
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบโปรแกรมการให้การปรึกษาทฤษฎีกลยุทธ์ กับทฤษฎีอื่นๆ เช่น Brief Therapy เพื่อเพิ่มทางเลือกในการนำไปใช้
3. ควรปรับจำนวนครั้งในการให้การปรึกษาให้กระชับและสั้นลงเพื่อความเหมาะสมและเหมาะสมกับบริบทของคนไทย

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2560). สถิติการหย่าร้างของประเทศไทยในปีพ.ศ. 2560, สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2561. จาก http://stat.bora.dopa.go.th/stat/marry/yk/yk_57.html

ณพัชร ศรีฤกษ์. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลของพนักงานที่มีบุคลิกภาพต่างกันในองค์กร. วารสารการวัดผลการศึกษา, 31(90), 25-40.

- ประสงค์ พรหมเครือ. (2560). การสร้างเครื่องมือวัดเชาว์อารมณ์. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 34(96), 15-29.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2557). การเปรียบเทียบทฤษฎีการให้การศึกษาและการพัฒนาแนวปฏิบัติในการให้การศึกษาในประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีทางการศึกษาเชิงจิตวิทยา (25711) หน่วยที่ 13 (พิมพ์ครั้งที่ 2), สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยูไล วีระกังวาลกุล. (2549). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความมั่นคงในชีวิตสมรส ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ จังหวัดสมุทรปราการ: กรณีศึกษา บริษัท สหยูเนี่ยนอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด [มหาชน]. ปริญญา ศษกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาคอบครัวและสังคม,มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัชรพล เปรมกมล. (2557). ผลการศึกษาครอบครัวทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความขัดแย้งในครอบครัวคู่สามีภรรยาวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลภา แซ่อึ้ง. (2548). พฤติกรรมการเที่ยงกลางคืนของนักศึกษาในเขตจังหวัดชลบุรี. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุมาพร ตรังสมบัติ. (2543). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์.
- อุมาพร ตรังสมบัติ. (2545) จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- Goldenberg & Goldenberg, H. (2008) Family Therapy: An Overview (7th ed.). USA: Book/Cole
- Howell, D. C. (1997). Statistical bibliographical references and index. USA: Wadsworth Publishing Company.
- Lawis, R.A. & Spanier, G.B. (1979). Theorizing About the Quality and Stability of Marriage. In W.R.. Berr,et al (Eds.), Contemporary Theories About the Family Research-Based Theories Vol.1 (pp.268-289). New York: Free Press.

**ผลการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการยอมรับ
ของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม**
**The effects of reality counseling
on wife-acceptance of cancer patients**

นพพร ปานขาว ¹ เพ็ญภา กุลนภาดล ² ดลดาว ปุราณนถ์ ³
Nopporn Pankhao, Pennapha Koolnaphadol and Doldao Purananon

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Student (M.ED.) Counseling Psychology, Faculty of Education, Burapha University
Corresponding author, Email: pnopkipon@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Lecturer, Ph.D. Assistance Professor,
Department of Applied Psychology and Research,
Faculty of Education, Burapha University

³ อาจารย์ ดร.
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Lecturer, Ph.D.
Department of Applied Psychology and Research,
Faculty of Education, Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการให้การปรึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ผู้วิจัยคัดเลือกภรรยาที่มีคะแนนการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามน้อยที่สุดขึ้นไป จำนวน 20 คน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง สุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม และโปรแกรมการปรึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง ดำเนินการทดลองให้การปรึกษาจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองประเภทสององค์ประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งองค์ประกอบแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ผลการศึกษาพบว่า ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามในกลุ่มทดลองมีการยอมรับ แตกต่างจากกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภรรยาผู้ป่วยมะเร็ง

ระยะลุกลามในกลุ่มทดลองมีการยอมรับ ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างจากระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การยอมรับของภรรยา ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ทฤษฎีเผชิญความจริง

Abstracts

The purpose of this research was to study the effect of Reality individual counseling on wife-acceptance of cancer patients. The sample in this study was a wife of cancer patients. The researcher selected the wife with the acceptance score of the lowest wife of 20 patients. The experimental group and the control group consisted of 10 person each. a questionnaire for wife-acceptance of cancer patients. And The Reality individual counseling programs. The research design was a two-factor experiment with repeated measures on one factor. The study was divided into 3 phases: the pre-test phases, the post-test phases and the follow-up phases. The results of this study revealed that there was a statistically significant interaction at .05 between the method and the duration of the experiment. The wife-acceptance of cancer patients in the experimental and the control group were significantly different at .05 at the post-test and the follow up phases. The wife-acceptance of cancer patients in the experimental group in the post-test and the follow up phases were significantly different at .05 from the pre-test phase.

Keywords: Wife-Acceptance, Wife of Cancer Patients, Reality Counseling

บทนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ได้มีรายงานจำนวนผู้ป่วยนอก จำแนกตามกลุ่มสาเหตุป่วย 21 โรค จากสถานบริการสาธารณสุข ทัวราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2548-2557 พบการเจ็บป่วยที่น่าสนใจที่สุด ใน 21 กลุ่มโรค คือ ลำดับที่ 16 เนื้องอก (รวมมะเร็ง) มีผู้ป่วยเฉลี่ย ปีละ 1,095,190 ราย และมีอัตราการเจ็บป่วยที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งสวนทางกับอัตราการเสียชีวิตที่เป็นอันดับที่ 1 ที่มีผู้ป่วยเสียชีวิตเฉลี่ยปีละ 48,509 ราย และมีอัตราการเสียชีวิตที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปีเช่นกัน

ในปัจจุบัน มีผู้ป่วยมะเร็งเพิ่มมากขึ้น อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งก็เพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะมีเทคโนโลยีทางการแพทย์และการรักษามีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถหยุดยั้งการเกิดโรคมะเร็งได้ มีเพียงบางชนิดเท่านั้นที่รู้สาเหตุ หรือมีการคัดกรองเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการรักษาเพื่อป้องกันการกระจายของตัวโรค เมื่อมะเร็งกลับมาเป็นซ้ำเป็นเวลาที่เลวร้ายสำหรับผู้ป่วยและผู้ดูแลในครอบครัว การกลับมาเป็นซ้ำทำลายความหวังของพวกเขาว่าหายจากการเป็นโรคมะเร็งและมักต้องให้ผู้ป่วยรับการรักษาอีกครั้ง ในหลายๆ กรณีเป็นการลดความสามารถมากกว่าการรักษา จากการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมีรายงานเกี่ยวกับมะเร็งที่เพิ่งได้รับการวินิจฉัยว่าผู้ป่วยมะเร็งที่กลับมาเป็นซ้ำมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำลง ความเจ็บปวดมากขึ้น ข้อจำกัดที่มากขึ้น ความทุกข์ที่

รุนแรงขึ้น และการประเมินการเจ็บป่วยที่เป็นลบมากขึ้น ผู้ดูแลในครอบครัวของพวกเขารายงานความไม่แน่นอนความสิ้นหวังและปัญหาการปรับตัวมากขึ้น (Laurel L. Northouse, Maria C. Katapodi, Ann M. Schafenacker, 2012) ซึ่งผู้ดูแลผู้ป่วยเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยในทุกขั้นตอนตั้งแต่การวินิจฉัยจนกระทั่งเสียชีวิต (Barbara A. Given, Charles W. Given, and Paula Sherwood., 2012) การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติของผู้ดูแลของ Clavarino, A.M., John, B.L., Sue-Ann, C. and Kevin, B. (2002) พบว่าญาติผู้ดูแลจะมีระดับความวิตกกังวลสูงกว่าผู้ป่วย โดยระดับความวิตกกังวลอยู่ที่ร้อยละ 39 ในขณะที่ผู้ป่วยมีระดับความวิตกกังวลอยู่ที่ร้อยละ 22 นฤมล สุธีรวิทย์ (2558) กล่าวถึงภาวะหมดไฟนั้นเป็นอาการทางจิตวิทยาที่บุคคลตอบสนองต่อการเผชิญความเครียด โดยทำให้เกิดความอ่อนล้า ท้อแท้ เกิดทัศนคติด้านลบ

ในกรณีที่ต้องดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะลุกลาม ครอบครัวผู้ป่วยมะเร็งต้องเผชิญกับความเครียดอย่างยิ่ง เพราะผู้ป่วยมักมีข้อจำกัดทางร่างกายที่ทำให้ช่วยเหลือตนเองได้น้อยลง มีความผิดปกติในระบบต่างๆ ของร่างกาย และมีปัญหาอารมณ์แปรปรวนง่ายมากกว่าผู้ป่วยอื่นๆ (Cassilleth et al., 1985) ยิ่งถ้าผู้ป่วยมีอาการทรุดลง หรือมีความทุกข์ทรมานจากความเจ็บป่วยมากขึ้น ญาติผู้ดูแลจะเกิดความรู้สึกวิตกกังวล คับข้องใจ สิ้นหวัง และรู้สึกผิดที่ไม่สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้ และอาจมีความซึมเศร้ามากขึ้น Hodges LJ, Humphris GM, Macfarlane G. (2005) ได้ทำการวิเคราะห์ความทุกข์ทางอารมณ์ที่รายงานโดยผู้ป่วยโรคมะเร็งและสมาชิกในครอบครัว พบว่าการตอบสนองทางอารมณ์ต่อความเจ็บป่วยนั้นมีความสัมพันธ์กัน เมื่อผู้ป่วยมีความสุขก็มีแนวโน้มว่าผู้ดูแลของพวกเขาก็มีความสุข และเมื่อผู้ป่วยมีความทุกข์ก็มีแนวโน้มว่าผู้ดูแลของพวกเขาก็มีทุกข์ตามไปด้วย ซึ่งผู้ดูแลที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งคือภรรยา เพราะภรรยาเป็นทั้งเพื่อนคู่คิด และเป็นผู้ที่จะอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกันไปตลอดชีวิต Laurel et al. (2012) กล่าวถึง มุมมองแบบคู่รักว่าเมื่อความต้องการของผู้ดูแลไม่ได้กล่าวถึงสุขภาพจิตและร่างกายของพวกเขาก็มีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่ผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการดูแลที่ดีที่สุดจากผู้ดูแลที่ได้รับการจัดเตรียมอย่างดีและมีความมั่นใจ ในการศึกษาพบว่าช่วงเวลาสั้นๆ ระหว่างการวินิจฉัยและการเสียชีวิตของผู้ป่วย ผู้ดูแลผู้ป่วยมีอาการซึมเศร้ามากขึ้น ยิ่งในช่วงท้ายของชีวิตบางรายงานผู้ดูแลผู้ป่วยมีอาการซึมเศร้าที่เกินหรือเท่ากับเกณฑ์ภาวะซึมเศร้าทางคลินิก ที่มาของภาวะซึมเศร้าของผู้ดูแลมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดีขึ้น รวมถึงความรู้สึกถึงความต้องการภายนอกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและความรู้สึกทุกข์ทรมานจากอาการที่มากขึ้นในผู้ป่วย ทิพย์สุดา สำเนียงเสนาะ (2556) ได้กล่าวถึง การสูญเสีย ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียสิ่งของภายนอก การสูญเสียตามวัยต่างๆ การสูญเสียสภาพลักษณะหรืออัตมโนทัศน์ และการสูญเสียบุคคลสำคัญหรือบุคคลอันเป็นที่รัก จะทำให้เกิดความรู้สึกเศร้าโศกซึ่งเป็นสิ่งที่พบได้เป็นปกติหลังจากการสูญเสีย เป็นปฏิกิริยาตอบสนองโดยรวมที่มีต่ออารมณ์ที่เป็นทุกข์อันเนื่องมาจากการสูญเสีย เมื่อเกิดความเศร้าโศกบุคคลจะผ่านขั้นตอนของความรู้สึกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปฏิเสธ โกรธ ต่อรอง ซึมเศร้า จนกระทั่งเริ่มยอมรับความจริงและพยายามกลับสู่สังคมอีกครั้ง การยอมรับตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับตัวของผู้ดูแล(ภรรยา)ผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่บุคลากรทางการแพทย์ควรให้ความสนใจ เพราะญาติผู้ดูแล(ภรรยา)ให้การดูแลผู้ป่วยทั้งที่บ้านและสถานพยาบาล ซึ่งมากกว่าแพทย์และพยาบาลที่ให้การดูแลเฉพาะสถานพยาบาล และเพื่อความสุขของผู้ป่วยมะเร็งที่มีความต้องการให้ครอบครัวอยู่ใกล้ชิดในวาระสุดท้ายของชีวิตอีกด้วย เราในฐานะมนุษย์คงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการมีความสุขนั้นคือสิ่งที่ปรารถนามากที่สุด แต่หนทางที่บุคคลจะประสบกับความสุข คงแตกต่างกันไปตามวิถีชีวิตและตามแนวการปฏิบัติส่วนบุคคล เพียงแต่ความสุขคือเป้าหมายร่วมกัน (ปิยนุช ชมภูากาศ, 2560)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาผลการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม เพื่อให้ครอบครัวผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามยอมรับต่อการเจ็บป่วยตามสภาพความเป็นจริงของผู้ป่วย ไม่กล่าวโทษตนเอง สามารถดูแลผู้ป่วยได้ตามความสามารถของตนเอง ดูแลสุขภาพตนเอง มีแบบแผนการดำเนินชีวิตของตนเองกับชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

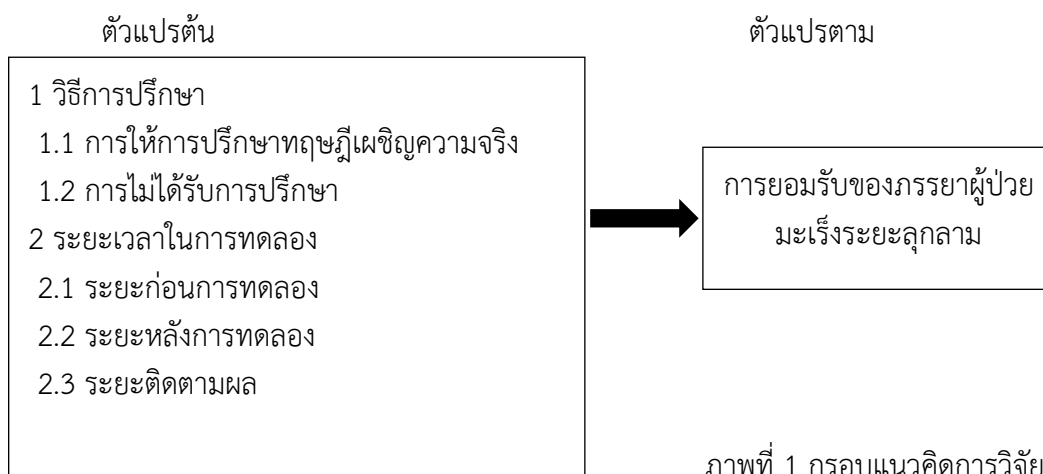
เพื่อศึกษาผลการให้การปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม

สมมติฐานการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง
2. ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามที่ได้รับการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงมีการยอมรับในระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
3. ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามที่ได้รับการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงมีการยอมรับในระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม
4. ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามที่ได้รับการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงมีการยอมรับในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
5. ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามที่ได้รับการปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงมีการยอมรับในระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงตามแนวคิดของ วิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser) โดยเน้นการช่วยให้ผู้รับการปรึกษาใช้เหตุผลวิเคราะห์การกระทำของตนและมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปัจจุบัน โดยผู้ให้การปรึกษาทำหน้าที่พยายามช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเผชิญกับความจริงที่เกิดขึ้น หัวใจสำคัญของทฤษฎีเผชิญความจริงคือพยายามให้บุคคลปฏิบัติตน เพื่อให้ได้เชื่อว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่รับผิดชอบ สามารถใช้สติปัญญาของตนเองแก้ไขปัญหาและยอมรับผลที่ตนเองกระทำโดยไม่โทษผู้อื่นและการที่บุคคลจะยอมรับผู้อื่นได้นั้น จำเป็นจะต้องยอมรับตนเองเสียก่อน ส่งผลต่อการพัฒนาการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ซึ่งจะช่วยให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ในการยอมรับการเจ็บป่วยของผู้ป่วยมะเร็ง มีกำลังใจในการเผชิญปัญหากับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ภรรยาผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามที่อาศัยอยู่ในเขต อำเภอเมืองลพบุรี ตั้งแต่ เดือนมกราคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 มีจำนวน 52 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ภรรยาผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามที่มีคุณสมบัติตามข้อ 1 โดยมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน และมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับผู้ป่วย 2) มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วย คือ เป็นภรรยา 3) เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม 4) เป็นผู้ที่ทราบถึงการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยว่าเป็นมะเร็งระยะลุกลาม มีการแพร่กระจายแล้ว หรือไม่มีทางรักษาให้หายขาด มีเพียงการรักษาแบบประคับประคองตามอาการ 5) ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบวัดการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม แล้วนำคะแนนมาจัดเรียงลำดับจากน้อยไปมาก คัดเลือกภรรยาที่มีคะแนนการยอมรับของภรรยาน้อยที่สุดขึ้นไป จำนวน 20 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการปรึกษาและระยะเวลา

2.1.1 วิธีการปรึกษา 2 วิธี ได้แก่ การให้การปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริง และการไม่ได้รับการปรึกษา

2.1.2 ระยะเวลาในการทดลอง แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเวลาก่อนการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม
2. โปรแกรมการปรึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลองแบ่งออกได้ดังนี้

ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อประสานงานกับกลุ่มประชากรเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม จำนวน 20 ข้อ นำคะแนนที่ได้มาจัดเรียงลำดับจากน้อยไปมาก เพื่อพิจารณาคัดเลือกภรรยาที่มีคะแนนการยอมรับของภรณาน้อยที่สุดขึ้นไป จำนวน 20 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง สอบถามความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ โดยการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการให้การศึกษาในครั้งที่ 12 ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม คะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนในระยะหลังการทดลอง

ระยะติดตามผล ภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการให้การศึกษา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ซ้ำอีกครั้ง คะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนในระยะติดตามผลจากนั้นทำการประเมินผลการทดลองโดยการสัมภาษณ์รายครอบครัว เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและประเมินผลการศึกษารั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance: One Between-Subjects Variance and One WithinSubjects Variance) ของฮาวเวล (Howell, 2007, p. 461) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

ผลการทดลองและอภิปรายผล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 คะแนนการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองที่ได้รับการศึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงและกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการศึกษา

กลุ่มทดลอง (n=10)				กลุ่มควบคุม (n=10)			
คนที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ติดตาม ผล	คนที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ติดตาม ผล
1	107	114	114	1	103	103	103
2	111	123	124	2	110	102	100
3	102	108	113	3	109	109	109
4	111	111	111	4	111	112	113
5	109	118	118	5	111	116	113
6	99	114	117	6	108	108	108
7	110	119	121	7	109	113	109
8	108	115	120	8	110	106	105
9	108	112	117	9	99	99	99
10	108	115	115	10	107	110	110
รวม	1073	1149	1170	รวม	1077	1078	1069
$\bar{x}$	107.30	114.90	117.00	$\bar{x}$	107.70	107.80	106.90
SD	3.89	4.28	3.94	SD	3.86	5.33	4.98

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองเป็น 107.3 และ 107.7 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.89 และ 3.86 ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามเป็น 114.9 และ 107.8 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 4.28 และ 5.33 ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามเป็น 117.0 และ 106.9 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.94 และ 4.98 ตามลำดับ

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการยอมรับเป็นรายคู่ ของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามใน
ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ด้วยวิธีทดสอบแบบ นิวแมน-
คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

	ระยะก่อนทดลอง	ระยะหลังทดลอง	ระยะติดตามผล
$\bar{x}$	107.30	114.90	117.00
107.30	-	7.60*	9.70*
114.90		-	2.10
117.00			-
r		2	3
$q_{.95}(r, 18)$		2.97	3.61
$q_{.95}(r, 18) \sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$		6.20433	7.54129

*p < .05

จากตาราง 2 พบว่า การยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการ
ปรึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง มีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับ ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะ
ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยการยอมรับในระยะติดตามผลสูง
กว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนเฉลี่ยการยอมรับ ใน ระยะ
หลังการทดลองและระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

เพื่อศึกษาผลการให้การปรึกษาทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็ง
ระยะลุกลาม

ผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อ 1 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการ
ทดลองต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า
วิธีการทดลองและระยะเวลาในการทดลองส่งผลร่วมกันต่อคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วย
มะเร็งระยะลุกลาม ดังจะเห็นได้จากผลที่แสดงในตาราง 1 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติของวิธีการทดลองและเวลาของการทดลอง คือ การปรึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง
ในกลุ่มทดลอง เปรียบเทียบกับการไม่ได้รับการปรึกษาในกลุ่มควบคุม ซึ่งผลคะแนนเฉลี่ยการยอมรับ
ของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ในช่วงระยะเวลาก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะ
ติดตามผล พบว่า ในระยะก่อนการทดลอง ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม กลุ่มทดลองที่จะได้รับการ
ปรึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษามีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่าง
กัน แต่ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยการยอมรับ

ของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม กล่าวคือ ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการศึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงมีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการศึกษา และในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองที่ได้รับการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามสูงกว่ากลุ่มควบคุมเช่นกัน

ในระยะหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม สูงกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ 7.1 และในระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ 10.1 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 และ 3 อภิปรายได้ว่า โปรแกรมการศึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถเพิ่มการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามได้ โดยรวมกรอบแนวคิดของ Daniel David , Carmen D. Cotet, Aurora Szentagotai, James McMahon, Raymond Diguseppe (2013) ที่ได้ทำการศึกษา ออกแบบ แบบสอบถามการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (เช่นตัวเอง คนอื่นๆ และ/หรือชีวิต) และแบ่งเป็นทางปรัชญาและจิตวิทยา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านกิจกรรมและเทคนิคต่างๆ มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย เพื่อให้ภรรยาผู้ป่วยมะเร็ง เกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงตนเอง ทั้งทางด้านความคิด อารมณ์ และความรู้สึก อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะส่งผลต่อการยอมรับของภรรยาเอง ทำให้เกิดมุมมองใหม่ที่จะสามารถดูแลผู้ป่วยได้ตามความสามารถของตนเอง ดูแลสุขภาพตนเอง มีแบบแผนการดำเนินชีวิตของตนเองกับชีวิตในปัจจุบันรวมถึงอนาคต มีความมั่นใจจนกระทั่งสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง และสามารถจัดการกับแบบแผนการดำเนินชีวิตของตนเองกับชีวิตในปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน แม้ว่าจะผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ หากผู้รับการศึกษารเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปเท่าใด เมื่อประสบปัญหาอีกครั้ง ผู้รับการศึกษามีทักษะในการจัดการกับปัญหานั้นๆ ได้

จากการวิจัยพบว่า ภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามกลุ่มทดลองที่ได้รับการศึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง มีคะแนนเฉลี่ยการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 7.6 และระยะติดตามผลหลังทำการยุติการศึกษาไปแล้ว 2 สัปดาห์ คะแนนเฉลี่ยเพิ่มจากระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 9.7 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 และ 5 อภิปรายได้ว่า ทฤษฎีเผชิญความจริง จากแนวคิดของกลาสเซอร์ (Glasser) ที่จะให้ผู้รับการศึกษได้ใช้ความรับผิดชอบของตนมาพัฒนา และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง การที่กลุ่มทดลองได้มีการเรียนรู้และได้รับการฝึกทักษะตามโปรแกรมการศึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อการยอมรับของภรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม ช่วยให้ผู้รับการศึกษได้เรียนรู้ที่จะประเมินตนเอง เพื่อปรับความคิด อารมณ์ และความรู้สึก เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง แม้ว่าจะผ่านไปแล้ว 2 สัปดาห์ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองนี้ยังคงอยู่ ซึ่งแตกต่างจากก่อนได้รับการศึกษารายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริง

กรณีของคุณม.ม้า (นามสมมติ) ในใบงานความต้องการของฉัน ต้องการให้ลูกบวชให้พ่อของเขา ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ และอยากดูแลสามีให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน ถ้าฉันไม่ได้มีคนมาช่วยคิดคงคิดไม่ได้ และได้เขียนแสดงความรู้สึกในครั้งที่ 12 ว่า สิ่งที่เราทำมาตั้งแต่วันแรก มันทำให้เรามีความคิด มีสติ พร้อมทั้งจะก้าวเดินไปข้างหน้าอย่างมั่นใจและไม่ลังเล จะทำวันข้างหน้าให้ดีที่สุด จะดูแลเขาไปตลอดชีวิต

กรณีของคุณจันทร์ (นามสมมติ) ได้เขียนแสดงความรู้สึกในครั้งที่ 12 ว่า ความรู้สึกของเราคือได้แลกเปลี่ยนความคิดและได้ข้อคิดจากเรื่องต่างๆ ที่เราได้คิดได้เขียนจากความรู้สึก จะได้เอาไปปรับตัวเอง

และจะได้สู้กับทุกสิ่ง ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า เราจะต้องก้าวเดินผ่านไปให้ได้ด้วยความมั่นใจ ไม่ย่อท้อ

สรุป

จากการวิจัยพบว่า โปรแกรมการบริการรายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้การปรึกษากรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 45-60 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกัน 4 สัปดาห์ สามารถช่วยพัฒนาการยอมรับของกรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามได้ โดยช่วยให้กรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม กลุ่มทดลองที่ได้รับการบริการรายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงได้พัฒนาการยอมรับ ช่วยให้กรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลาม สามารถเผชิญความเป็นจริงในปัจจุบัน ได้อย่างเหมาะสม โดยการที่กรรยาที่มีความเข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง เรียนรู้ ข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัดของตนเอง ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ เห็นคุณค่าในชีวิตของตน มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ทำให้สามารถปรับตัว เข้าใจและยอมรับสามิที่เป็นผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะลุกลามได้ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. แบบวัดการยอมรับของกรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามนี้ สร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ใดที่สนใจนำแบบวัดไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ควรนำข้อคำถามมาปรับรายละเอียดให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างนั้นๆ
2. การที่จะนำโปรแกรมการบริการรายบุคคลทฤษฎีเผชิญความจริงไปใช้ ควรมีการศึกษาสภาพการณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ศึกษาหลักการ กระบวนการ และเทคนิคต่างๆ ของทฤษฎี และฝึกฝนทักษะให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในประเด็นการยอมรับในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เช่น สามิ พี่ น้อง พ่อ แม่ ลูก เนื่องจากการยอมรับรายบุคคล หรือครอบครัว สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกสภาพครอบครัว ไม่เฉพาะกับกรรยาผู้ป่วยมะเร็งระยะลุกลามเท่านั้น แต่อาจรวมถึงสภาวะโรคที่รุนแรงโรคอื่นๆ หรือ ครอบครัวที่ประสบกับปัญหา หรือ การสูญเสียต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ แนวคิดที่แตกต่างของแต่ละกลุ่มบุคคล
2. ควรทำศึกษาการยอมรับในรูปแบบของการให้การปรึกษารอบครัว หรือการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในมุมมองความคิดที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปรึกษาให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทิพย์สุตา สาเนียงเสนาะ. (2556). การเผชิญกับภาวะสูญเสีย และเศร้าโศก. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีที่ 21, 7(พิเศษ)*, 658-667.
- นฤมล สุธีรรุฒิ. (2558). ภาวะหมดไฟ: ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการป้องกัน. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 32(91). 23.
- ปิยนุช ชมภูากศ (2560). ความเมตตากรุณาต่อตนเอง: จากแนวคิดหลักธรรมสู่การพัฒนามาตรวัด. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 34(95). 3.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). จำนวนผู้ป่วยนอก จำแนกตามกลุ่มสาเหตุป่วย 21 โรค จากสถานบริการสาธารณสุข ของกระทรวงสาธารณสุข ทัวราชอาณาจักร พ.ศ. 2548-2557. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2560, จาก : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries09.html>.
- Barbara A. Given, Charles W. Given, and Paula Sherwood. (2012). The Challenge of Quality Cancer Care for Family Caregivers. *Seminars in Oncology Nursing*, 28(4), 205-212.
- Clavarino, A.M., John, B.L., Sue-Ann, C. and Kevin, B. (2002). The needs of cancer patients and their families from rural and remote areas of Queensland. *Australian Journal Rural Health*, 10, 188-195.
- Daniel David, Carmen D. Cotet, Aurora Szentagotai, James McMahon, Raymond Diguseppe (2013). Philosophical versus Psychological Unconditional Acceptance: Implications for Constructing the Unconditional Acceptance Questionnaire. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13(2a), 445-464.
- Hodges LJ, Humphris GM, Macfarlane G. (2005). A meta-analytic investigation of the relationship between the psychological distress of cancer patients and their carers. *Soc Sci Med*, 60, 1-12.
- Howell, D. C. (2007). *Statistical methods for psychology* (6th ed.). Belmont, CA: Thomson Brook-Cole / Wadsworth.
- Laurel L. Northouse, Maria C. Katapodi, Ann M. Schafenacker et al. (2012). The Impact of Caregiving on the Psychological Well-Being of Family Caregivers and Cancer Patients. *Seminars in Oncology Nursing*, 28(4), 236-245.

ผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟน ของนิสิตปริญญาตรี

The effects of reality group counseling theory on smartphone
addicted behavior of undergraduate students.

อภิญญา ปิตินิตย์นรินทร์¹ เพ็ญภา กุลนพาดล² ดลดาว ปุราณนนท์³

Apinya Pitinitnirun, Phennapha Koolnaphadol, Doldao Purananon

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

Student (M.SC.) Counseling Psychology,

Department of Faculty of Education, Burapha University

Corresponding author, Email: benz_error@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Ed.D. Assistance Professor,

Department of Faculty of Education, Burapha University

³ อาจารย์ ดร.

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Ph.D.

Department of Faculty of Education, Burapha University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของนิสิตปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2561 ที่มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบในระดับมาก และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน การแบ่งกลุ่มจะใช้การสุ่มเลือก โดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบทดสอบการติดสมาร์ตโฟนและโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 45-60 นาที ดำเนินการทดลองสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ แบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังทดลองและระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี นิวแมน-คูลส์ ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาการทดลองอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟนแตกต่างจากกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟนในระยะหลังทดลองและระยะติดตามผลต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟน / นิสิตปริญญาตรี / การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง

Abstracts

This Quasi-Experimental research aimed to study about The Effects of reality group counseling theory on Smartphone Addicted Behavior of Undergraduate Students, The sample groups had been used were Undergraduate Students at Burapha University, in the academic year of 2018, which got behavior of smartphone addicted high level scores from Smartphone Addiction Self-Test, volunteered to participate in the study. The 20 samples were randomly assigned into two groups; experiment group; controlled group. The research materials were Smartphone Addiction Self-Test and Reality group counseling theory Program. The intervention was administered for 10 session of 45-60 minutes duration 2-3 week for 4 weeks. The research design was two-factor experiment with repeated measures on one factor. The study was divided into 3 phases: the pre-test phases, the post-test phases and the follow-up phases. The data were analyzed by using repeated measures analysis of variance: one between-subjects variable and one within-subjects variable and tested of pair differences, using Newman-Keul's Method. The results revealed that was statistically interactions between testing methods and sessions significantly at statistics level .05. The experimental and control group got behavior of smartphone addicted level scores after post-test and follow up session significantly difference at statistics level .05. Comparing with in group the smartphone addicted in testing group got behavior of smartphone addicted level scores in post-testing session and follow up session lower than pre-testing session significantly at statistics level .05

Keywords: smartphone addicted behavior / undergraduate students / reality Group counseling theory

บทนำ

ปัจจุบันสมาร์ทโฟน (Smartphone) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของกลุ่มวัยรุ่น โดยเฉพาะกลุ่ม Gen Y คือกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนนักศึกษาและกลุ่มวัยเริ่มทำงาน ที่เติบโตมาพร้อมกับการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว คนกลุ่มนี้จึงนิยมการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดชอบความทันสมัยของเทคโนโลยี ที่นิยมใช้เพื่อความบันเทิงและการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำให้พฤติกรรมการใช้ชีวิตของวัยรุ่นกลุ่มนี้เปลี่ยนจากเดิม (ชินสุมล บุนนาค, 2554) จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (National Statistical Office, 2017: online) ในช่วง ระหว่างปี 2556-2560 พบว่า ผู้ใช้สมาร์ทโฟนในมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่าง

ต่อเนื่องและในช่วงกลุ่มอายุ ระหว่าง 15-24 ปี มีสัดส่วนการใช้สมาร์ทโฟนสูงสุด และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

พฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนของวัยรุ่นไทยตอนนี้กลายเป็น “Item Must Have” (ของที่ต้องมี) เพื่อฐานะและภาพลักษณ์ในขณะที่การใช้งานส่วนใหญ่เน้นไปที่การคุยเล่น วัยรุ่นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสื่อสารมาก ส่งผลให้มีการพกพาไปทุกที่โดยมีการใช้งานอยู่เกือบตลอดเวลาใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และรับส่งข้อความแบบโต้ตอบกันทันที (chat) โดยมีระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน 90 นาทีต่อครั้ง (ภัทรา เรืองสวัสดิ์, 2557) ดังที่จุฑามาศ กิตติศรี และคณะ (2560) กล่าวว่ากลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มในการใช้สมาร์ทโฟนมากขึ้นอันเป็นผลมาจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากสังคมและกลุ่มเพื่อนที่ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนที่มากเกินไปอาจเกิดอาการของโรคโนโมโฟเบีย ที่ใช้เรียกอาการที่เกิดจากความหวาดกลัววิตกกังวลเมื่อขาดโทรศัพท์ ซึ่งพบมากกว่าร้อยละ 70 ในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน (ทิพาวรรณ บุณสิน, 2561:ออนไลน์) อย่างไรก็ตามสมาร์ทโฟนก็มีทั้งประโยชน์และโทษ แม้จะช่วยให้สะดวกในการติดต่อสื่อสาร แต่หากใช้ผิดที่ผิดเวลาผิดวัตถุประสงค์ก็จะก่อให้เกิดผลเสียต่างๆ ตามมา

ดังที่งานวิจัย ของ Lepp, Barkley and Karpinski (2015) ได้เก็บข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การใช้สมาร์ทโฟนในชั้นเรียนจะส่งผลให้ผลการเรียนของนักศึกษาต่ำลง และงานวิจัยของ เบญจวรรณ ธนุวาศ และคณะ (2557) พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและนักศึกษาส่วนใหญ่แอบใช้สมาร์ทโฟนในห้องเรียนทุกวันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาบ่าย โดยมีการใช้ในการเล่นอินเทอร์เน็ต โทรเข้า-ออก เล่นเกม ถ่ายรูป และใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งส่งผลทำให้ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน

ผลกระทบของพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการรับรู้ภาวะสุขภาพของร่างกาย (Health perception) เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสภาพการทำงานเป็นแนวทางสำคัญในการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นทำให้ทราบอาการของการเบี่ยงเบนทางด้านสุขภาพ (Health deviation) ผู้ที่ใช้สมาร์ทโฟนเป็นเวลานานอาจส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อร่างกาย นอกจากอาการเมื่อยล้าเล็กๆ น้อยๆ แล้ว การติดสมาร์ทโฟนมากเกินไปยังสามารถส่งผลเสียต่อสุขภาพในรูปแบบอื่นได้อีกมากมาย ทั้งอาการเมื่อยล้าทางสายตา เมื่อยล้าทางกล้ามเนื้อ นิ้วล็อค ขาดสมาธิก่อให้เกิดผลกระทบกับการทำงานการเรียน ส่งผลให้มีผลการเรียนที่ตกต่ำลง และ การใช้สมาร์ทโฟนที่มากเกินไปทำให้เกิดผลที่ตามมา คือความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง และเกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นมากขึ้น (Thomee et al., 2011) ส่งผลถึงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อครอบครัว คนรอบข้าง มีการพูดคุยปากต่อปากกันน้อยลงเป็นสังคมกันหันเพิ่มมากขึ้น

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้หลายวิธี ทั้งการใช้การเสริมแรงทางสังคมจากงานวิจัยของ เยาวเรศ วาจาสัตย์ (2556) ที่ได้ปรับพฤติกรรมเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมการขาดสมาธิ ด้วยเทคนิคจากการฟังเรื่องสั้น และการเสริมแรงทางสังคม และงานวิจัยของ ประภาพร ฉายาวาส ที่ได้ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยการใช้เทคนิคแบบประยุกต์ใช้ เช่นเดียวกับการติดสมาร์ทโฟนก็สามารถปรับเปลี่ยนได้หลายวิธี ซึ่งกระบวนการให้การปรึกษาก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยปรับพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟนได้ เนื่องจากการให้การปรึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้รู้จักตนเอง เกิดการยอมรับตนเองและผู้อื่น รู้จักพิจารณาและวางแผนปรับปรุงแก้ไขตนเอง โดยเฉพาะการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม นับเป็นวิธีการที่ดีที่จะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้รับรู้ตนเองภายใต้บรรยากาศของความสบายใจ อันนำไปสู่การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล สามารถผลักดันให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้ ซึ่งวิธีการนี้ได้มีผู้นำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของวัยรุ่นได้ผลเป็นจำนวนมาก เช่น ผลการใช้โปรแกรมการให้

การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเผชิญความจริง เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (รวิ วิทยาศาสตร์ และคณะ, 2560)

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง เป็นวิธีที่สามารถช่วยพัฒนาการปรับตัวทางสังคมได้ เพราะกระบวนการให้การปรึกษาจะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจ และยอมรับสภาพความเป็นจริงของตนเองเพิ่มขึ้น ช่วยให้ตระหนักถึงผลของการกระทำ ยอมรับปัญหาของตนเอง ประเมินพฤติกรรมของตนเอง เรียนรู้วิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ (Seligman, 2001)

เหตุผลข้างต้น เห็นได้ว่าช่วงกลุ่มอายุ 15-24 ปี เป็นช่วงอายุในวัยนักเรียน นิสิตนักศึกษา ซึ่งช่วงอายุนี้มีสัดส่วนการใช้สมาร์ตโฟนสูงสุดและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนไปในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะสามารถช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของนิสิตปริญญาตรี เพื่อให้นิสิตตระหนักรู้และเข้าใจตนเองอย่างมีเหตุมีผลตามหลักของความเป็นจริง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองจากการติดสมาร์ตโฟนโดยไม่จำเป็น และสร้างระบบความคิดใหม่ที่ต้องพบกับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ อีกในอนาคตอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

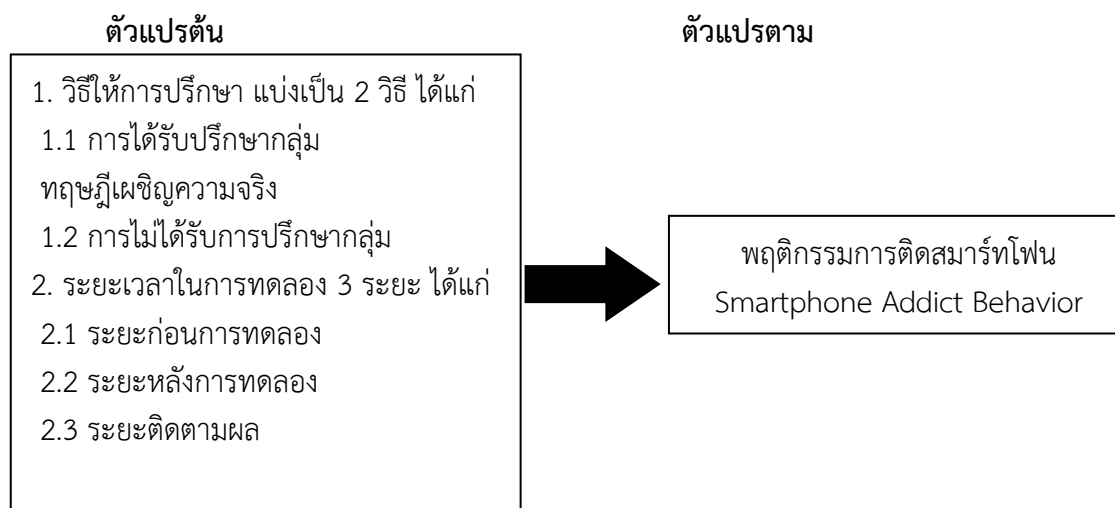
เพื่อศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของนิสิตปริญญาตรี

สมมติฐานการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง
2. นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง
3. นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล
4. นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง ในระยะหลังการทดลอง มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำกว่ากลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง
5. นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง ในระยะติดตามผล มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำกว่ากลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของนิสิตปริญญาตรี โดยอาศัยแนวทางของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาศึกษาดังกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา (ปีการศึกษา 2561) ที่มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ทโฟนบ่อยครั้ง และมีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยให้นิสิตปริญญาตรีทำแบบทดสอบการติดสมาร์ทโฟน

1.2.2 นำคะแนนจากข้อ 1.2.1 มาทำการคัดเลือกนิสิตปริญญาตรี ที่มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบในระดับมาก

1.2.3 สอบถามความสนใจในการเข้าร่วมการทดลอง

1.2.4 แบ่งจำนวนนิสิต 20 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน การแบ่งกลุ่มจะทำการสุ่มเลือก โดยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable)

วิธีการให้การศึกษา และระยะเวลาการทดลอง ได้แก่

2.1.1 วิธีการให้การศึกษา

2.1.1.1 การได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง

2.1.1.2 การไม่ได้รับการปรึกษากลุ่ม

2.1.2 ระยะเวลาการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

2.1.2.1 ระยะก่อนการทดลอง (Pre-test)

2.1.2.2 ระยะหลังการทดลอง (Post-test)

2.1.2.3 ระยะติดตามผล (Follow up)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ พฤติกรรมติดสมาร์ทโฟน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. แบบทดสอบการติดสมาร์ตโฟน ที่สร้างขึ้นโดย วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2558) มีลักษณะเป็นการเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟน จำนวน 15 ข้อ มีคะแนนรวม 15 คะแนน โดยผลรวมที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1-4 ข้อ	หมายถึง	มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนในระดับปกติ
5-10 ข้อ	หมายถึง	มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนในระดับปานกลาง
11-15 ข้อ	หมายถึง	มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนในระดับมาก

หากคำตอบ “ใช่” ในแบบทดสอบการติดสมาร์ตโฟน มีจำนวนเกิน 11 ข้อ แสดงว่าท่านมีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนในระดับมาก และควรได้รับการเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษากลุ่ม

แบบทดสอบการติดสมาร์ตโฟนนี้ได้นำไปทดลองใช้กับนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 50 คน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นแบบ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR-20 โดยได้ค่าความเชื่อมั่นในระดับ 0.779

2. โปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที โดยแบ่งโปรแกรมการปรึกษากลุ่มจำนวน 10 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพ	ครั้งที่ 6 การประเมินตนเองในการใช้สมาร์ตโฟน
ครั้งที่ 2 รักษาสัมพันธภาพ และเรียนรู้พฤติกรรมติดสมาร์ตโฟน	ครั้งที่ 7 การวางแผนการใช้สมาร์ตโฟน
ครั้งที่ 3 การเรียนรู้ความต้องการตนเองในการใช้สมาร์ตโฟน	ครั้งที่ 8 การวางแผนและสร้างข้อผูกพันในการใช้สมาร์ตโฟน
ครั้งที่ 4 การตรวจสอบเป้าหมายและการกระทำในปัจจุบันเพื่อลดพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟน	ครั้งที่ 9 ติดตามการดำเนินการตามแผน
ครั้งที่ 5 การจัดการเวลาตนเองในการเล่นสมาร์ตโฟน	ครั้งที่ 10 ติดตามผล สรุปและยุติการให้การปรึกษา

ผู้วิจัยนำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา วัตถุประสงค์และรูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการปรึกษาแต่ละครั้ง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยค่าความเที่ยงตรงที่ได้ คือ 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลองแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นิสิตปริญญาตรี จำนวน 60 คน ทำแบบแบบทดสอบการติดสมาร์ตโฟน และทำการคัดเลือกนิสิตที่มีคะแนนจากการทำแบบทดสอบในระดับมาก จำนวน 20 คน และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้วิธีจับสลาก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน คะแนนที่ได้จากการวัดครั้งนี้จะเป็นคะแนนของระยะก่อนการทดลอง

2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงกับกลุ่มทดลอง โดยโปรแกรมแบ่งออกเป็น 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนแต่จะไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง

3. ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นิสิตปริญญาตรี กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบการติดสมาร์ทโฟน หลังจากการทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษากลุ่ม ครั้งที่ 10 ซึ่งเป็นการติดตามผล สรุปและยุติการให้การศึกษา คะแนนจากการทำแบบทดสอบครั้งนี้จะเก็บผลเป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. ระยะติดตามผล ผู้วิจัยให้นิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบการติดสมาร์ทโฟนอีกครั้ง เพื่อเก็บผลคะแนนเป็นคะแนนในระยะติดตามผล

5. นำข้อมูลระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance : One Between-Subjects Variance and One Within Subjects Variance) ของฮาวเวล (Howell, 2007) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ นิวแมน-คูลส์

ผลการทดลองและอภิปรายผล

ตาราง 1 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานคะแนนแบบทดสอบการเสพติดสมาร์ทโฟน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

กลุ่มทดลอง				กลุ่มควบคุม			
คนที่	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล	คนที่	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
1	13	7	6	1	12	12	12
2	12	5	4	2	12	12	12
3	11	7	6	3	11	11	11
4	13	5	5	4	11	12	13
5	11	5	5	5	12	12	13
6	11	9	7	6	11	11	10
7	12	8	8	7	11	12	11
8	11	8	8	8	11	12	12
9	14	7	6	9	11	11	11
10	14	9	7	10	13	13	14
รวม	122	70	62	รวม	115	118	119
$\bar{X}$	12.20	7.00	6.20	$\bar{X}$	11.50	11.80	11.90
SD	1.23	1.56	1.32	SD	0.71	0.63	1.20

จากตาราง 1 พบว่า นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองที่ได้รับการศึกษาแบบกลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟน ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลเป็น 12.20, 7.00 และ 6.20 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการศึกษาแบบกลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ทโฟน ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลเป็น 11.50, 11.80 และ 11.90 ตามลำดับ

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรี ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง

Source of variation	df	SS	MS	F	p
Between subject	19	204.067			
Group (G)	1	160.067	160.067	65.482	.000
SS w/in group	18	44.000	2.444		
Within subject	40	241.333			
Interval	2	93.100	65.031	59.426	.000
IxG	2	120.033	83.844	76.617	.000
I x SS w/in groups	36	28.200	1.094		
Total	59	445.400			

*p < .05

จากตาราง 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง (IxG) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองส่งผลร่วมกันต่อคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรี นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการทดลองที่แตกต่างกัน (G) และระยะเวลาการทดลองที่แตกต่างกัน (I) มีผลต่อคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรีที่ลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงให้เห็นว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรี เมื่อมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงและนิสิตปริญญาตรีกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่างกัน

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Procedure)

$\bar{X}$	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
	12.2	7	6.2
12.2	-	5.2*	6*
7	-	-	0.8
6.2			-
r		2	2
q _{.95} (r,18)		2.97	3.61
q _{.95} (r,18) $\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$		1.10	1.31

*p < .05

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 คู่ คือ

1) คะแนนเฉลี่ยในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) คะแนนเฉลี่ยในระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรีในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลไม่พบความแตกต่าง

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนของนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบความแตกต่างในระยะติดตามผลและระยะหลังการทดลอง

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนได้ผลต่อกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 5.20 และระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 6.00 สามารถอภิปรายผลได้ว่า การที่นิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนต่ำลง ทั้งนี้เพราะเป็นผลมาจากการได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง ตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จึงส่งผลให้นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนไปในทางที่ดีขึ้น

นิสิตปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนในระยะก่อนการทดลองสูง ผู้วิจัยได้ใช้การปรึกษาเข้ามาช่วยในการปรับพฤติกรรมการติดสมาร์โฟน จากแนวคิดทฤษฎีเผชิญความจริงของกลาสเซอร์ (Glasser, 1992) ซึ่งการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงนั้น มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ได้รับการปรึกษาได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟน และพฤติกรรมอื่นที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง โดยพิจารณาสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงและตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสมโดยโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงนั้นมีจุดมุ่งหมายของการรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ว่าจะทำอะไรเพื่อให้ความต้องการนั้นเป็นจริงขึ้นได้ โดยเน้นพฤติกรรมที่แสดงออกในปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลรู้จักตนเองในขณะที่กำลังเกิดพฤติกรรมนั้น ซึ่งกลาสเซอร์ (Glasser, 2000 cited in Corey, 2004) ได้เน้นว่า ผู้ให้การปรึกษาควรมองถึงศักยภาพ ของผู้รับการปรึกษา และพยายามเน้นถึงจุดนั้นให้มาก ในขณะที่การดำเนินกลุ่มอยู่ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น จริงใจ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เพราะสัมพันธ์ภาพภายในกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่ความเป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระด้วยการเรียนรู้ภายในกลุ่ม อย่างเป็นธรรมชาติ

แนวคิดที่กล่าวมาเห็นได้ว่า นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์โฟนต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง นั่นคือ นิสิตปริญญาตรีได้มีความตระหนักในพฤติกรรมของตนเอง และมีความพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมของตนเอง

ด้วยวิธีการวางแผนของตนเองให้เป็นไปในทิศทางบวก จากการที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษากลุ่ม ทฤษฎีเผชิญความจริง นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองยังได้เรียนรู้วิธีการในการปรับพฤติกรรมของตนเอง ทั้งทางด้านพฤติกรรมกาติดสมาธิโฟนและยังสามารถนำไปพัฒนาพฤติกรรมด้านอื่นของตนเองได้อย่าง เหมาะสม และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ผลยังคงต่อเนื่องและพัฒนาขึ้นจนถึงในระยะติดตาม ผล ที่ผ่านการทิ้งช่วงเวลาหลังจากระยะหลังการทดลองไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผลที่ได้พบว่าระยะติดตามผล นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงยังคงมีค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการติดสมาธิโฟนต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นถึงการคงอยู่ของการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สมาธิโฟนของนิสิตปริญญาตรีที่เกิดขึ้นในระยะหลังการทดลอง และนิสิต ปริญญาตรียังคงมีพฤติกรรมด้านการใช้สมาธิโฟนที่เหมาะสม มีความตระหนักรู้ในพฤติกรรมของตนเอง พร้อมเรียนรู้และรับผิดชอบต่อที่จะแก้ไขปัญหามาของตนเองที่เกิดขึ้นโดยอยู่กับปัญหาในปัจจุบัน ไม่ให้ ความสำคัญกับอดีตเนื่องจากอดีตเป็นสิ่งที่กลับไปแก้ไขไม่ได้ แต่ปัจจุบันสามารถแก้ไขเพื่อนำไปสู่อนาคตที่ ดีได้ ดังเช่น

กรณีของ ก. (นามสมมติ) พูดถึงเรื่องราวของตนเองว่า บ่อยครั้งที่มีคนทักว่าเล่นสมาธิโฟน อีก แล้ว ก.จะรู้สึกไม่พอใจ เพราะรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เล่นบ่อยขนาดนั้น ตอนที่ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปแจก แล้วได้ทำ พอเห็นว่าตนเองเลือกข้อคำถามใช้เกือบหมดทุกข้อ ก็เริ่มรู้สึกว่าตนเองติดสมาธิโฟนจริง ผู้วิจัย จึงใช้ทักษะสะท้อนความรู้สึกถาม ก. ว่า หลังจากรู้ถึงพฤติกรรมตนเองแล้ว ต้องการอะไรต่อไปคะ ก. บอก ผู้วิจัยว่า พร้อมจะเปลี่ยนตัวเอง ไม่อยากเป็นพวกสังคมก้มหน้า เพราะตอนคบกับแฟนคนก่อนเลิกกันไป เพราะเรื่องเล่นแต่สมาธิโฟน ภายหลังจากการปรึกษา หลังจากการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญ ความจริง ผู้วิจัยทำการเก็บคะแนนจากแบบวัดอีกครั้ง พบว่า ก. มีคะแนนจากแบบทดสอบพฤติกรรมกา ติดสมาธิโฟนต่ำลงอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้สอบถามถึงความรู้สึกหลังจากการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม ทฤษฎีเผชิญความจริง ก. ได้กล่าวว่า หลังจากได้มาเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม ได้รู้ถึงวิธีการคิด การกล้า ตัดสินใจอะไรด้วยตนเอง รู้จักวางแผนกับเรื่องต่างๆ ของตัวเอง รู้สึกมีเป้าหมายมากขึ้น สิ่งที่ได้หลังจาก การปรึกษากลุ่มครั้งนี้ ช่วยทำให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้สมาธิโฟนของตนเองเมื่อก่อน และรู้ว่าการ เปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในปัจจุบันมีความหมายต่อผลที่จะเกิดขึ้น รู้จักรับผิดชอบต่อในการกระทำของ ตนเอง เห็นถึงเป้าหมายในอนาคตที่จะเกิดขึ้น และการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มทำให้เข้าใจตนเองและคน รอบข้างมากขึ้น และได้เรียนรู้แนวทางว่าควรจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอีกในอนาคตอย่างไร

ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงของกลุ่มทดลอง สอดคล้องกับ งานวิจัยด้านพฤติกรรมของ รวิ วิสาขศาสตร์ และคณะ (2556) ผลการวิจัยพบว่าหลังจากได้รับโปรแกรม การให้การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเผชิญความจริง นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรม เสี่ยงในการใช้สิ่งเสพติดลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้สิ่งเสพ ติดของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบ เผชิญความจริงลดลงกว่าพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เห็นได้ว่าการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงสามารถช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม ตัวอย่างในกลุ่มทดลองให้มีพฤติกรรมการใช้สมาธิโฟนไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับ ใช้กับพฤติกรรมอื่นของตนเองที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยรู้จักวิธีการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตาม เป้าหมายที่ตนเองต้องการอย่างเหมาะสม ดังที่ วับโบลดิง (Wubbolding, 1991 cited in Corey, 2004, pp. 430-433) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง ช่วยให้สมาชิกได้ประเมินตนเอง

ประเมินถึงความต้องการที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่จะสามารถบรรลุผลที่แท้จริงได้ ทั้งนี้เนื่องจากการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมีขั้นตอนที่ชัดเจนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้ง่าย จึงทำให้ในระยะหลังการทดลอง นิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำลง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคาร์โบ (Carbo, 2006) ที่ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมเด็ก (Child behavior checklist) หลังจากให้คำปรึกษากลุ่ม 4 สัปดาห์ผลการศึกษพบว่านักเรียนที่ได้รับคำปรึกษากลุ่ม ตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงมีคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมเด็กต่ำลง ทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธนันท์ ตั้งพิพัฒนการกุล (2553) ศึกษาการให้การปรึกษาแบบกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เสี่ยงต่อการติดเกมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม ตามทฤษฎีเผชิญความจริงมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองในการเสี่ยงต่อการติดเกมคอมพิวเตอร์ดีขึ้น

แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถช่วยปรับพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนได้ โดยช่วยให้ นิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงได้แก้ไข และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยการเรียนรู้จากหลัก WDEP ที่ได้สำรวจความต้องการ (Want) สำรวจการกระทำ (Direction and Doing) การประเมินตนเอง (Self-Evaluation) ตลอดจนการวางแผน (Planning) เพื่อให้สามารถไปสู่เป้าหมายที่ตนได้วางไว้อย่างสำเร็จ

2. ผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงได้ผลแตกต่างกันในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า ระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำลงกว่ากลุ่มควบคุมเท่ากับ 4.80 สามารถอธิบายได้ว่า

นิสิตปริญญาตรีที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนในระดับสูง มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนในลักษณะที่ไม่สามารถจัดการพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของตนเองได้เท่าที่ควร ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียตามมา คือความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์กับคนรอบข้างลดลง เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นมากขึ้น ขาดสมาธิในการเรียน การทำงาน ก่อให้เกิดผลการเรียนที่ต่ำลงและอาจนำไปสู่ปัญหาทางด้านสุขภาพ หรือทางด้านจิตใจ คือก่อให้เกิดความหมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป จนก่อให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน ดังที่ กลาสเซอร์ (Glasser, 2000 cited in Prout & Brown, 2007) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง จะช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จและมีความสุข และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2543) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะ ของการให้การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงว่าทัศนคติจะเปลี่ยนตามพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป หากผู้รับการปรึกษาเห็นคุณค่าของพฤติกรรมตระหนักได้ว่า พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้นเป็นการทำเพื่อตนเองแล้วเขาจะมีความรับผิดชอบและจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ดังนั้นนิสิตปริญญาตรีที่มีพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟน ควรได้รับการช่วยเหลือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของตนเองให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม

การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงจึงเป็นโปรแกรมที่นำมาใช้ในการปรึกษากลุ่ม เพื่อช่วยให้ตระหนักรู้ในตนเอง และเข้าใจตนเอง มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตนต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง สามารถใช้ทักษะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้รู้จักตนเองอย่างถูกต้อง กล้าเผชิญความจริง และตอบสนองความต้องการของตน และช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วย

ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก รวมถึงความต้องการ มีการใช้เทคนิคการเรียนรู้และพิจารณาเหตุผลตามความเป็นจริงอย่างเป็นกระบวนการทำ ซึ่งสมาชิกกลุ่มจะช่วยกันค้นหาปัญหาที่แท้จริง รวมทั้งช่วยกันตั้งเป้าหมายของกลุ่ม ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยมีส่วนในการช่วยกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการตระหนัก และเรียนรู้การสร้างทางเลือกที่เหมาะสมให้กับตนเองเพื่อไปสู่สิ่งที่ตนปรารถนาอย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

จากแนวคิดข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงจะสามารถเข้ามาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนได้ ผู้วิจัยจึงได้นำการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมาใช้ในกลุ่มทดลอง โดยโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรม การติดสมาร์ตโฟนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มทดลองจะได้มีโอกาสพิจารณาพฤติกรรมปัจจุบันจนกระทั่งเห็นผลว่า สามารถลดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับนิสิตปริญญาตรีที่มีพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟนได้ และสามารถลดพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟนได้มากกว่ากลุ่มควบคุม ที่ต้องเผชิญกับพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟนของตนเองและต้องเรียนรู้การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่จะสามารถลดน้อยลงก็ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่น ความพร้อมและความรับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของรายบุคคล ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่แตกต่างกัน

แสดงให้เห็นว่าผลของโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟน สามารถทำให้นิสิตปริญญาตรีในกลุ่มทดลองเกิดการเรียนรู้ที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งนำไปให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากผิวนิเป็นพฤติกรรมถาวร เห็นได้จากค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟนที่ต่ำลงหลังจากได้เข้าร่วมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง และจากผลการประเมินการปรึกษากลุ่มในระยะติดตามผลก็ยังคงมีพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟนในระดับต่ำ เป็นผลที่แสดงให้เห็นว่า การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง สามารถช่วยในการปรับพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น และยั่งยืน ดังนั้นหากผู้รับการปรึกษาเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาแบบเผชิญความจริง เมื่อพบปัญหาอีกครั้ง ผู้รับการปรึกษาจะมีทักษะในการจัดการกับปัญหานั้นๆ ได้ด้วยตนเอง ดังเช่น

กรณีของนิสิตปริญญาตรี พ. (นามสมมติ) กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง หลังจากที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมติดสมาร์ตโฟน พ. ได้กล่าวกับผู้วิจัยและสมาชิกในกลุ่มว่า หลังจากได้มาเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม รู้สึกเข้าใจตนเองเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ได้รับรู้ประสบการณ์ความคิดเห็น และกำลังใจจากสมาชิกในกลุ่มรู้ถึงวิธีการใหม่ๆ วิธีคิดใหม่ๆ หลายปัญหาที่ไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขได้ เมื่อได้รู้วิธีการวางแผนการจัดการตนเอง ย้ำถึงความมุ่งมั่นที่จะต้องทำเพื่อเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็มีกำลังใจและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติ พ. ยังได้กล่าวกับผู้วิจัยอีกว่า เวลาที่ก้มหน้าก้มตาไปกับสมาร์ตโฟนส่งผลเสียกับตัวเองและคนข้างๆ ไม่ได้แบบทางตรง “คือตอนแรกหนูไม่เคยคิดหรอกว่าแค่เล่นมันจะเป็นปัญหาอะไรกับคนอื่นยังงี้ หนูก็มีเพื่อนอยู่ในโลกออนไลน์เยอะแยะมากแต่ในโลกชีวิตจริง คนที่อยู่ข้างเราจริงๆ กลับไม่สนใจเลย วันหนึ่งก็รู้สึกว้าวแล้ว วางมันบ้างดีกว่าแต่ก็ยังติดเล่นอยู่นะ แต่ไม่ได้มากเท่าเมื่อก่อน” ผู้วิจัยใช้ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ และถามสมาชิกเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงพฤติกรรมตนเอง โดยผู้วิจัยถาม พ. ว่าอะไรที่ทำให้รู้สึกว้าวแล้วกับการเล่นแต่สมาร์ตโฟนคะ พ. กล่าวว่า “เหตุการณ์เกิดจากป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล คนเดียวเลยที่เข้ามาดูแลคือแม่ คนเดียวจริงๆ ถ้าถามว่าเพื่อนไม่มาเยี่ยมบ้างหรือ ตอบเลยว่าไม่มี หนูแซ่บบอกเพื่อนโลกออนไลน์แต่เพื่อนโลกออนไลน์ก็อยู่ในโลกของเขาแสดงความ

ห่วงใยผ่านตัวหนังสือเหมือนเคยๆ จนเหมือนเห็นภาพตัวเองไม่เหลือใครแล้ว มีแต่แม่คนเดียวที่คอยอยู่ดูแลแล้วแม่อายุเยอะแล้ว ก็เลยรู้สึกท้อดีกว่า” ผู้วิจัยใช้ทักษะสะท้อนความรู้สึกถาม พ. ว่าหลังจากมาเข้ารับการปรึกษากลุ่มครั้งนี้รู้สึกอย่างไรบ้าง พ. กล่าวว่า “รู้สึกเข้าใจตัวเองมากขึ้น ลองวางสมาร์ตโฟนลงดูบ้าง มองคนรอบข้างในชีวิตจริงบ้าง ก็เข้าใจแล้วว่าการที่เราแบ่งเวลาในการเล่นให้มันถูกเวลา เล่นให้พอประมาณมันดีกับตัวเองกับคนข้างๆ เหยหน้มาคุยกับแม่บ้างกับเพื่อนชีวิตจริงบ้างแบบนี้ดีกว่า” อีกทั้งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองทำให้มีจุดมุ่งหมายในชีวิตเพิ่มมากขึ้น มีเวลาในการทำกิจกรรมที่อยากทำมากขึ้น สิ่งในกลุ่มตัวอย่างได้จากการปรึกษากลุ่มครั้งนี้ คือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นได้จากการตระหนักและเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง โดยพิจารณาสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงและตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม

ผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงของกลุ่มทดลอง สามารถช่วยให้พฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนเป็นไปในทางที่ดีขึ้นได้ และมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนต่ำลงอย่างชัดเจน แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งในระยะหลังการทดลองและติดตามผลไม่ต่างจากระยะก่อนการทดลอง คือมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชิมา ทนศิริ (2551) ที่ได้ศึกษาผลของการให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยเปรียบเทียบผลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนวัยรุ่นที่เข้าโปรแกรมการให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคมในระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนที่ต่ำกว่ากลุ่มควบคุมจากการทดลองผู้วิจัยพบว่า นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงมีเป้าหมาย และรับรู้ถึงความต้องการของตนเองทราบว่าพฤติกรรมที่ตนได้กระทำและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ดีหรือไม่ และมีความประสงค์ที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เมื่อสมาชิกเกิดการรับรู้จึงเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามที่ตนเองตั้งใจ และส่งผลถึงระยะติดตามผล เนื่องจากเป็นความต้องการที่แท้จริง ในขณะที่กลุ่มควบคุมจะไม่ได้มีการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง และมีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของตนเองตามปกติ ไม่ได้มีการเรียนรู้ ไม่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ไม่เข้าใจถึงวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จึงทำให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้สมาร์ตโฟนของตนเอง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนของนิสิตปริญญาตรีกลุ่มทดลอง และนิสิตปริญญาตรีกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. แบบทดสอบการติดสมาร์ตโฟน เป็นการทดสอบพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของบุคคลทั่วไป ผู้ที่ต้องการทดสอบพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนของตนเองหรือของบุคคลที่ต้องการนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ควรศึกษาข้อคำถามก่อนนำไปใช้ อาจต้องมีการปรับรายละเอียดให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบันและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนในระดับต่างๆ อย่างแท้จริง

2. สามารถนำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงไปใช้ ในการปรับพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟน และการปรับพฤติกรรมด้านอื่นๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของตนเองได้ ทั้งนี้ควรมีการศึกษาสภาพการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาหลักการ กระบวนการ และเทคนิคต่างๆ ของทฤษฎี และฝึกฝนทักษะให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยนำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงต่อพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟน ในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างออกไป เช่น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันอาชีวศึกษา วัยรุ่นในชุมชน หรือวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาโดยนำแบบทดสอบพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนไปพัฒนาเป็นรูปแบบออนไลน์ เพื่อเข้าถึงกลุ่มที่มีพฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนโดยตรง มีการให้ข้อมูลและสามารถติดต่อเพื่อเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริงเพื่อปรับพฤติกรรมการติดสมาร์ตโฟนได้

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ กิตติศรี, รัชชานา หน่อคำ และคณินิจ เพชรรัตน์. (2560). พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนและการรับรู้ภาวะสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(1), 19-34.
- ขึ้นสมุล บุนนาค. (2554). ทศนคติและพฤติกรรม Chat ผ่านโทรศัพท์มือถือ Smartphone ของวัยรุ่นกลุ่ม Generation Y. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 8(2), 87-103.
- เบญจวรรณ ธนุวาส และคณะ. (2557). พฤติกรรมการใช้สมาร์ตโฟนในชั้นเรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ประภาพร ฉายาวาส. (2556). ผลการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อกวนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม. *วารสารวัดผลการศึกษา*, 30(88), 42-47.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พัทธนันท์ ตั้งพิพัฒนการกุล. (2553). *การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงเพื่อเสริมสร้างการควบคุมตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เสี่ยงต่อการติดเกมคอมพิวเตอร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรา เรืองสวัสดิ์. (2553). *รูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เยาวเรศ วาจาสัตย์. (2556). ผลการปรับพฤติกรรมการขาดสมาธิในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการฟังเรื่องสั้นและการเสริมแรงทางสังคม. *วารสารวัดผลการศึกษา*, 30 (88), 38-41.
- รวี วิสาขศาสตร์, ลัดดาวรรณ ณ ระนอง และนิธิพัฒน์ เมฆขจร. (2556). *ผลการใช้โปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเผชิญความจริงเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้สิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์. (2558). แบบทดสอบการเสพติดมือถือ [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 31 มกราคม 2561. จาก : <http://www.infocommmju.com/icarticle/images/stories/icarticles/ajwittaya/digital/Cell-Phone-Addiction-Test.pdf>.
- Carbo, B. C. (2006). *The behavioral effects of group therapy on at risk middle school students*. Alabama: University of South Alabama.
- Glasser, W. (1992, 2000). *The quality school: Managing students without coercion (2nd ed.)*. New York: Harper Row.
- National Statistical Office. (2017). *The 2017 Household Survey on the Use of Information and Communication Technology* [Online]. Retrieved 3 March 2018, from: <http://service.nso.go.th/nso/web/survey/Surtec5-1-3.html>.
- Seligman, L. (2011). *Systems strategies and skills of counseling and psychotherapy*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Thomé e, S., Härenstam, A., & Hagberg, M. (2011). *Mobile phone use and stress, sleep disturbances, and symptoms of depression among young adults-a prospective cohort study*. BMC Public Health. 1-11.
- Wubbolding, R.E. (1996). *Professional issues: The use of questioning in reality*. Journal of reality therapy, 16(1), 122-127.

การพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

The development of causal relationship model of factors affecting managerial success of uttaradit provincial administrative organization school.

กฤตย์ ไชยวงศ์

Krit Chaiwong

ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

Director Uttaradit Province Administrative Organization School

Corresponding author, E-mail: krit.2002@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างแบบความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงผสมวิธี ทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม และการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ เก็บข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและนักเรียนโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 860 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน สังเกตได้จากคุณภาพของนักเรียน ความสุขของบุคลากร และรางวัลที่โรงเรียนได้รับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ มี 5 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน สังเกตได้จากภาวะผู้นำ การบริหารงานวิชาการและความสัมพันธ์ชุมชน 2) ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู สังเกตได้จากพฤติกรรมการสอนของครูและการทำงานเป็นทีม 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียน สังเกตได้จากความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนและการปฏิบัติตามระเบียบวินัย 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ สังเกตได้จากการจัดสรรงบประมาณและการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี และ 5) ปัจจัยด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สังเกตได้จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการดำเนินงานของกองการศึกษา จากการตรวจสอบ พบว่า แบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 38.51$, $P\text{-value} = 0.068$, $RMR = 0.010$, $RMSEA = 0.021$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$) โดยที่ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการปฏิบัติงานของครู ผ่านงบประมาณและผ่านพฤติกรรมของนักเรียน ปัจจัยด้านการ

ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จ ในการบริหารโรงเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านงบประมาณ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมนักเรียน และปัจจัยด้านงบประมาณ มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการปฏิบัติงานของครูและผ่านพฤติกรรมนักเรียน ส่วนปัจจัยด้านพฤติกรรมนักเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเพียงอย่างเดียว

คำสำคัญ : รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, ปัจจัยความสำเร็จ, โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to construct the causal relationship model of factors affecting Managerial Success of Uttaradit Province Administrative Organization School. 2) Examining the goodness of fit model with the empirical data. 3) A analyze effect size of the causal relationship model of factors affecting Managerial Success of Uttaradit Province Administrative Organization School. Methodology of the research is mixed method with literature review, in-depth interview, and focus group. And a qualitative method. Population are 860 proportionally mixed between teachers, parents, school board and the students of Uttaradit Province Administrative Organization School; data are analyzed with LISREL. The findings showed that the factors affecting managerial success of Uttaradit Province Administrative Organization School, with criteria of happiness of person, quality of students and award of school, comprises 5 factors : Attributes of school director with criteria of academic administration, leadership and community relation, Work load of teacher with criteria of teamwork and teaching, Behavior of student with criteria of commitment to learning and compliance discipline, Budgeting with criteria of budget allocation and media technology and Operation of the Province Administration Organization with criteria of its vision and the implementation of the education division. Analysis of empirical data well explains and supports the Model of Factors Affecting Managerial Effectiveness of Uttaradit Province Administrative Organization School. ($\chi^2=38.51$, P-value=0.068, RMR=0.010, RMSEA=0.021, GFI=0.99, AGFI=0.98) Moreover, the attributes of school administrator factor directly affected the success of school management and indirectly affected teacher performance, budget and student behaviors. The provincial administrative organization operation factor directly affected the success of school management and indirectly affected budget. The teacher performance factor directly affected the success of school management and indirectly affected student behaviors. The student behavior factor only directly affected the success of school management.

Keywords: Causal relationship mode, Success Factors, Uttaradit Province Administrative Organization School

บทนำ

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 289 กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณะ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ได้กำหนดนโยบายให้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความคล่องตัว และมีอิสระในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐาน และได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมทั้งด้านวิชาการ งบประมาณและบุคลากรให้กับท้องถิ่น ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงมีนโยบายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดการศึกษาให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการ โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง ส่งเสริมกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนโดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณะด้วย นอกจากนี้ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2543 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 กำหนดให้ภารกิจการจัดการศึกษาทั้ง การศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบเป็นภารกิจที่ จะต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดหลายแห่งได้ขอจัดตั้งสถานศึกษา และบางแห่งก็ขอรับการถ่ายโอน สถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ เดิมชื่อ “โรงเรียนวังกะพี้พิทยาคม” สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้ถ่ายโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในปี 2558 เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนองค์การบริหารส่วน จังหวัดอุดรดิตถ์” หลังจากที่มีผู้วิจัยได้ย้ายมาเป็นผู้บริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ แล้ว ได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) ของโรงเรียนวังกะพี้พิทยาคม ปรากฏว่ามีมาตรฐานที่มีระดับคุณภาพควรปรับปรุง 1 ตัว

บ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนผู้เรียน มีระดับคุณภาพพอใช้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555: บทสรุป) ซึ่งจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทั้งด้านผู้เรียนและครูผู้สอน ในช่วงแรก ผู้วิจัยประสบปัญหาในการบริหารหลายๆ ด้าน ทั้งบทบาทของโรงเรียนที่กำหนดให้มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเท่านั้น การบริหารงบประมาณที่มีระเบียบ ขั้นตอน การดำเนินงานที่ละเอียด ซับซ้อน การบริหารงานบุคคลบางกลุ่มเป็นอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา แต่บุคลากรบางกลุ่มเป็นอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับบางเรื่องให้ยึดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย แต่บางอย่างต้องใช้ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการโดยอนุโลม เป็นต้น ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาท้องถิ่น ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป นอกจากนี้ยังมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึงรูปแบบและแนวทางในการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประสบความสำเร็จ จะมีรูปแบบอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ และโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นๆ นำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด โดยการประมวลแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิจัยอย่างหลากหลาย อาทิเช่น มานี แสงหิรัญ (2551), รุจิราพรณ คงช่วย (2555), อรทัย มูลคำ (2552), มนูญ เชื้อชาติ (2555), อธิปัติย์ คลี่สุนทร (2553), Steers (1977), Edmonds (1979), Scheerenc (1993), Hanson (1996) เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2560 ได้แก่ ครูและบุคลากร

ทางการศึกษา จำนวน 50 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 390 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน และนักเรียน จำนวน 407 คน รวมประชากรทั้งหมด 860 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องมือวิจัยและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่าความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังเกตได้จาก ความสุขของบุคลากร คุณภาพของนักเรียน และรางวัลที่โรงเรียนได้รับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มี 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน สังเกตได้จากการบริหารงานวิชาการ และภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู สังเกตได้จากการทำงานเป็นทีม และพฤติกรรมการสอน ปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียน สังเกตได้จากความมุ่งมั่น ตั้งใจในการเรียน และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบวินัยของโรงเรียน และ ปัจจัยด้านงบประมาณ สังเกตได้จากการจัดสรรงบประมาณ และการจัดสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 8 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวนคำถาม 6 ข้อ พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีตัวแปรสังเกตได้เพิ่มอีก 1 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้งครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนจำนวน 9 ข้อ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เพิ่มอีก 1 ปัจจัย คือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สังเกตได้จากวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และการดำเนินงานของกองการศึกษา

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้ คือกำหนดประเด็นคำถาม 45 ข้อ นำไปทดลองใช้เบื้องต้น (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง 1 โรงเรียน หลังจากปรับคำถามคงเหลือ 40 ข้อแล้ว นำไปตรวจสอบความถูกต้อง ความแม่นยำเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองภาคสนาม (Field Trial) อีก 3 โรงเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านและทั้งฉบับ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านคือด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านการปฏิบัติงานของครู ด้านพฤติกรรมนักเรียน และด้านงบประมาณ เท่ากับ 0.856, 0.843, 0.918, 0.947, 0.786 ตามลำดับ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ

0.9403 แล้วนำแบบสอบถามไปใช้จริง กับกลุ่มประชากร จำนวน 860 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

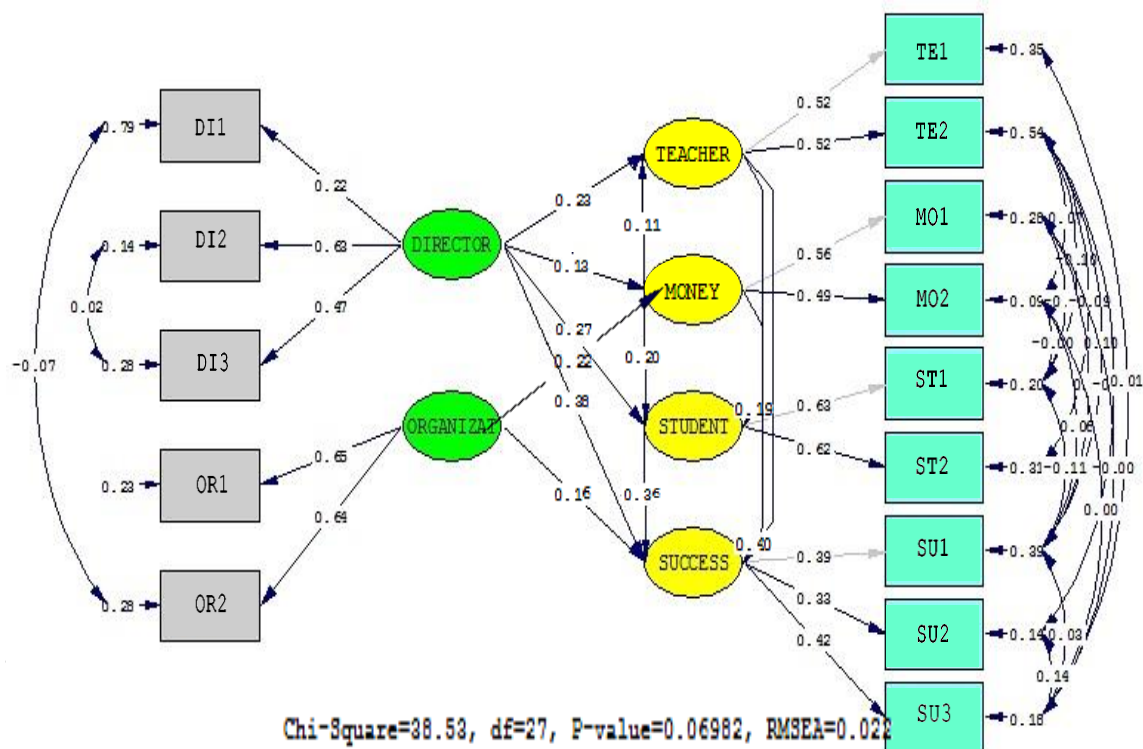
การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL โดยตรวจสอบการแจกแจงของตัวแปรสังเกตที่ทำการศึกษาระบบจำลอง และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง .121 ถึง .958 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีการกระจายแบบปกติของตัวแปรสังเกตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์นี้ และได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA) ตามโมเดลการวัดพบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมดมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแต่ละตัวเป็นตัวแปรสำคัญขององค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ หลังจากนั้นได้ตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และปรับแบบจำลองตามสมมติฐาน โดยการยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ในแบบจำลองสมการโครงสร้างบางคู่ให้มีความสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาจากคำแนะนำของโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ประกอบกับการพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีประกอบ พบว่า แบบจำลองที่ทำการปรับแก้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ $\chi^2=38.53$, $df=27$, $P\text{-value}=0.06982$; $RMSEA= 0.022$; $RMR=0.010$; $GFI=0.99$; $AGFI=0.98$

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่าความสำเร็จของโรงเรียนนั้น มีตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร คือความสุขของบุคลากร คุณภาพของนักเรียน และรางวัลที่โรงเรียนได้รับ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ มี 5 ปัจจัย โดยมีปัจจัยภายนอก 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร คือการบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำ และความสัมพันธ์ชุมชน และปัจจัยด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร คือวิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการดำเนินงานของกองการศึกษา ส่วนปัจจัยภายใน มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู มีตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร คือการทำงานเป็นทีมและพฤติกรรมการสอนของครู ปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียน มีตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร คือความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนและการปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย และปัจจัยด้านงบประมาณ มีตัวแปรสังเกต 2 ตัวแปร คือการจัดสรรงบประมาณและการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี สรุปแล้วมีตัวแปรสังเกตได้ซึ่งใช้ในการวัดตัวแปรแฝงจำนวน 14 ตัวแปร และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 26 คู่ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบแล้วมีน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละคู่ ระหว่าง 0.11-0.65 และ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม LISREL พิจารณาจากดัชนีหลายตัวประกอบที่สำคัญคือค่าไคสแควร์ มีค่าเท่ากับ 38.53 ที่องศาอิสระ มีค่าเท่ากับ 27 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.06982 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ต้องมีระดับมากกว่า .05 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เท่ากับ 0.99 สำหรับดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ 0.98 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ควรมีค่ามากกว่า 0.90 และเข้าใกล้ 1.00 สำหรับดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเหลือมาตรฐาน เท่ากับ 0.010 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ควรมีค่าน้อยกว่า .05 ส่วนดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนจากการประมาณค่า เท่ากับ 0.022 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ควรมีค่าต่ำกว่า .05 เช่นกัน จึงสรุปได้ว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 2

DIRECTOR ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร

- DI1 ตัวแปรด้านการบริหารงานวิชาการ
- DI2 ตัวแปรด้านภาวะผู้นำ
- DI3 ตัวแปรด้านความสัมพันธ์ชุมชน

ORGANIZAT ปัจจัยด้านการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- OR1 ตัวแปรด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- OR2 ตัวแปรด้านการปฏิบัติงานของกองการศึกษา

TEACHER ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครู

- TE1 ตัวแปรด้านการทำงานเป็นทีม
- TE2 ตัวแปรด้านพฤติกรรมการสอน

SUCCESS ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน

- SU1 ตัวแปรด้านความสุขของบุคลากร
- SU2 ตัวแปรด้านคุณภาพของนักเรียน
- SU3 ตัวแปรด้านรางวัลที่โรงเรียนได้รับ

MONEY ปัจจัยด้านงบประมาณ

- MO1 ตัวแปรด้านการจัดสรรงบประมาณ
- MO2 ตัวแปรด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี

STUDENT ปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียน

- ST1 ตัวแปรด้านความมุ่งมั่นตั้งใจ ในการเรียน
- ST2 ตัวแปรด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบวินัย

ภาพที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์

3. ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งสรุปค่าอิทธิพลที่เป็นปัจจัยทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าอิทธิพลที่เป็นปัจจัยทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

ปัจจัยเหตุ	อิทธิพลโดยรวม (TE)	อิทธิพลทางตรง (DE)	อิทธิพลทางอ้อม (IE)		
			TEACHER	STUDENT	MONEY
DIRECTOR	0.64	0.38	0.05	0.10	0.11
ORGANIZAT	0.24	0.16	-	-	0.08
TEACHER	0.47	0.40	-	0.07	-
MONEY	0.35	0.24	0.05	0.06	-
STUDENT	0.36	0.36	-	-	-

จากตาราง 1 แสดงค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ (SUCCESS) โดยเรียงลำดับจากค่าอิทธิพลโดยรวมจากมากไปหาน้อยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร (DIRECTOR) มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน ทั้งอิทธิพลทางตรง (0.38) และอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านการปฏิบัติงานของครู (0.05) ผ่านพฤติกรรมของนักเรียน (0.10) และผ่านงบประมาณ (0.11) ซึ่งมีค่าอิทธิพลโดยรวม 0.64 รองลงมาคือ การปฏิบัติงานของครู (TEACHER) มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน ทั้งอิทธิพลทางตรง (0.40) และอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านพฤติกรรมของนักเรียน (0.07) และมีค่าอิทธิพลโดยรวม 0.47 พฤติกรรมของนักเรียน (STUDENT) มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน (0.36) และมีค่าอิทธิพลโดยรวม 0.36 งบประมาณ (MONEY) มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน ทั้งอิทธิพลทางตรง (0.24) และอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านการปฏิบัติงานของครู (0.05) และผ่านพฤติกรรมของนักเรียน (0.06) ซึ่งมีค่าอิทธิพลโดยรวม 0.35 ส่วนปัจจัยที่มีค่าอิทธิพลโดยรวมต่ำสุดคือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (ORGANIZAT) มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน ทั้งอิทธิพลทางตรง (0.16) และอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านงบประมาณ (0.08) และมีค่าอิทธิพลโดยรวม 0.24

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มพบว่า ความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร คือความสุขของบุคลากร คุณภาพของนักเรียน และ รางวัลที่โรงเรียนได้รับ ทั้งนี้เพราะว่าบุคลากรเป็นบุคคลสำคัญของโรงเรียนที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนการทำงานต่างๆ ถ้าโรงเรียนประสบความสำเร็จแล้ว บุคลากรก็จะมีความสุข มีความพึงพอใจ ได้รับการพัฒนาและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ (2550) ที่พบว่าถ้าบุคลากรมีความพึงพอใจ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความมั่นคง มีบรรยากาศในองค์กรที่ดี มีความยุติธรรมในองค์กร แล้วจะทำให้การทำงานต่างๆ ทั้งการสอนและงานพิเศษมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล สำหรับคุณภาพของนักเรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกความสำเร็จได้อย่างชัดเจน โดยดูจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต มีความรับผิดชอบ และมีทักษะกระบวนการคิด ส่วนรางวัลที่โรงเรียนได้รับนั้นเป็นสิ่งยืนยันที่รับรองความสำเร็จของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีเช่นกัน เพราะโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะได้รับรางวัลต่างๆ เช่น โล่รางวัล เกียรติบัตร ประกาศเกียรติคุณ หรือรางวัลอื่นๆ ทั้งประเภทสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และ

นักเรียนที่หน่วยงานภายนอกมอบให้จากการประกวด แข่งขันหรือมีผลงานดีเด่นระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ

ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มี 5 ปัจจัย เรียงตามลำดับค่าน้ำหนัก ได้แก่

1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร สืบเนื่องได้จากการบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำ และความสัมพันธ์ชุมชน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำองค์กร ต้องมีทักษะในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอกและความถนัดของครูผู้สอน มีระบบการนิเทศภายในแบบชี้แนะและให้คำปรึกษา (Coaching & Mentoring) ที่เข้มแข็งและส่งผลต่อคุณภาพการสอนของครู ต้องมีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ สุขุมรอบคอบในการทำงาน สามารถนำความคิดไปสู่การปฏิบัติได้ สามารถแก้ปัญหาได้ทันที่ ชัดเจน มีอารมณ์ขันเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน สร้างบรรยากาศในการทำงานลักษณะสนุกสนาน รู้จักยืดหยุ่น ไม่เครียดกับงาน มีความสามารถในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เข้มแข็ง มีการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิผล และโรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนและหน่วยงานภายนอก และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สเต็ดแมน (Stedman, 1987) ที่สรุปว่าการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และผลงานวิจัยของ ออสตินและเรย์โนลด์ (Austin and Reynolds, 1990) ที่พบว่าการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะต้องได้รับความร่วมมือ การมีส่วนร่วมจากชุมชนและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียนนั้น ที่จะต้องมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการบริหาร เข้าใจระบบงานวิชาการที่ดี มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และรู้จักการเข้าชุมชนอยู่เสมอ (สัมภาษณ์ : 12 มีนาคม 2559)

2) ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สืบเนื่องได้จากการทำงานเป็นทีม และ พฤติกรรมการสอน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะมีครูที่สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี ไม่มีปัญหาความขัดแย้งภายใน มีความเสียสละในการทำงาน และยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน นอกจากนี้ ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีความเสียสละ มุ่งมั่นตั้งใจในการสอนนักเรียน ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีประกอบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มีการวัดผลการเรียนเชิงประจักษ์ และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มานี แสงหิรัญ (2551) ที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คือคุณภาพการสอนของอาจารย์ และงานวิจัยของธีระพงษ์ จันทร์ยาง (2559, น.57) ที่พบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอน และการใช้สื่อการสอนของครู เป็นผลโดยตรงที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนได้นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเซอร์จิโอวานนิ (Sergiovanni, 1991) ที่พบว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้นครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนโอภาส ทองยงค์ (2555) พบว่าสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในองค์กรต่างๆ ในหน่วยราชการของไทย ก็เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน รู้สึกมีเป้าหมายร่วมกันในการทำงานนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร อันส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่าไว้ว่าบุคคลสำคัญที่สุดที่จะ

เป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาการศึกษานั้นคือครูผู้สอนที่จะต้องร่วมแรง ร่วมใจกันทำงาน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการสอน (สัมภาษณ์ : 8 มีนาคม 2559)

3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักเรียน สืบเนื่องได้จากมุ่งมั่นตั้งใจเรียน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ทั้งนี้เพราะนักเรียนเป็นผลผลิตในการจัดการศึกษาของโรงเรียนถ้านักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการเรียน มีความขยันหมั่นเพียร สนใจเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดี ปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงของโรงเรียน จะส่งผลดีต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา กาลกลาง (2560, น.89) ที่พบว่าความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนจะส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต และ ผลงานวิจัยของ แวลลิน (Wallin, 2003) ที่พบว่าโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จนั้น นักเรียนจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง และสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กล่าวว่า โรงเรียนใดที่มี นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ดี มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน มีระเบียบวินัยแล้วโรงเรียนนั้นจะมีคุณภาพแน่นอน (สัมภาษณ์ : 5 มีนาคม 2559)

4) ปัจจัยด้านงบประมาณ สืบเนื่องได้จาก การจัดสรรงบประมาณ และการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนจะต้องได้รับจัดสรร งบประมาณอย่างเพียงพอกับความต้องการ เป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษา มีความสะดวก รวดเร็วใน การเบิกจ่ายงบประมาณ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมและมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชียร์เรนซ์ และ โบสเกอร์ (Scheerens and Bosker, 1997) ที่พบว่า ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่การใช้งบประมาณที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550:7-8) ที่พบว่าการบริหารงบประมาณนั้น จะต้องมีการจัดสรรงบประมาณอย่าง เพียงพอและบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สูงสุด ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร และ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่กล่าวว่า โรงเรียนสังกัดท้องถิ่นนั้น จะได้รับงบประมาณทั้งจากส่วนกลางและจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพิ่มเติม ส่งผลให้โรงเรียนมีความคล่องตัวในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (สัมภาษณ์ : 7 มีนาคม 2559) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มที่มีผู้กล่าวว่าโรงเรียนที่มีสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ จะทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ (สนทนากลุ่ม : 21 กรกฎาคม 2559)

5) ปัจจัยด้านการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด สืบเนื่องได้จาก วิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการปฏิบัติงานของกองการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน จังหวัด โดยผ่านสำนักหรือกองการศึกษา ดังนั้นสิ่งสำคัญคือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน จังหวัด จะต้องมีความชัดเจนและความต่อเนื่องของนโยบายด้านการศึกษาของผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด และการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาให้แก่โรงเรียน และการปฏิบัติงานของกอง การศึกษา ที่ผู้อำนวยการกองการศึกษาจะต้องมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษา มีการสนับสนุนการจัด การศึกษา และมีการประสานงานในการพัฒนาการศึกษาของเจ้าหน้าที่กองการศึกษา สอดคล้องกับผล การจัดสนทนากลุ่ม ที่สรุปได้ว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้อำนวยการกองการศึกษาและ เจ้าหน้าที่ในกองการศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มี คุณภาพ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีนโยบายการศึกษาที่ชัดเจน ต่อเนื่อง ส่วนผู้อำนวยการสำนักหรือกองการศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการบริหารจัดการ การศึกษา เช่นเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฯ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ในสำนักหรือกองการศึกษาจะต้องให้ความช่วยเหลือประสานงานและบริการทางด้านการศึกษาแก่โรงเรียน ให้มีความคล่องตัว รวดเร็วและถูกต้อง โดยจัดเจ้าหน้าที่มาทำงานประจำในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ด้านงานธุรการ งานการเงิน พัสดุ จะช่วยลดภาระงานของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าแน่นอน (สนทนากลุ่ม : 21 กรกฎาคม 2559)

เอกสารอ้างอิง

- มานี แสงหิรัญ. (2551). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีระพงษ์ จันทร์ยาง. (2560) การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนกรณีศึกษา. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 34 (95), 47-58.
- วิภาดา กาลถาง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 35(97), 80-90.
- เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์. (2550). ความสุข: การวัดความสุขของคนในชาติ และนโยบายที่ส่งเสริมให้คนเป็นสุขควรเป็นอย่างไร. *วารสาร Happy Society Associate.*: 1-3
- เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ. (2550). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เขตเหนือ*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ศรีนครินทรวิโรฒ.
- โอภาส ทองยงค์. (2555). *ร่วมแรง ร่วมใจทำงานเป็นทีม* (66/2555). กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ .
- Austin, G.E. & Reynolds, D. (1990). Managing for improved school Effectiveness: An international survey. *School Organization*, 10(23), 167-178.
- Stedman, L.C. (1987). *It's time we change the effective schools formula*. *Kaplan* 69, 3: 216-244.
- Scheerens, J., & Bosker, R. (1997). *The foundation of educational effectiveness*. Oxford: Pergamon.
- Sergiovanni, T.J. (1991). *The Principal ship: A Reflective Practice Perspective*. 2nd ed. (Needham Heights: Allyn and Bacon, 1991).
- Wallin, J. (2003). Improving School Effectiveness, *ABAC Journal*. 23(1): 55-63.

ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

Factors Affecting the Identity of Students Faculty of Engineering in University

สุชาดา ภูระหงษ์¹ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์²Suchdad Phurahong¹ Manasanan Hatthasak²¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Students at Kasetsart University. Master of Arts (Educational Psychology and Guidance),

Department of Educational Psychology and Guidance

Faculty of Education, Kasetsart University

Corresponding author, E-Mail: Moo_JeJee@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Assistant Professor Dr., Department of Educational Psychology and Guidance

Faculty of Education, Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับของรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบและอัตลักษณ์ของนิสิตจำแนกตาม เพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา 2) เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) เพื่อศึกษา ตัวแปรสำคัญในการทำนายต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม รูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบและอัตลักษณ์ของนิสิต สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 2) นิสิตส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบแบบแสดงตัวสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 3) นิสิตส่วนใหญ่มีคุณลักษณะอัตลักษณ์ด้านสามัคคีสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 4) การวิเคราะห์ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพื่อพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านสำนึกดี สามารถทำนายอัตลักษณ์ด้านสำนึกดีได้ ร้อยละ 24.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 การพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านมุ่งมั่นได้ร้อยละ 42.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 การพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านสร้างสรรค์ สามารถทำนายอัตลักษณ์ด้านสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 37.40 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 การพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านสามัคคี สามารถทำนาย อัตลักษณ์ด้านสามัคคีได้ร้อยละ 39.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : อัตลักษณ์, คณะวิศวกรรมศาสตร์, นิสิต

Abstract

The objectives of this research. 1) To study the level of learning styles, the big five personality and Identity of students by sex major year of study. 2) To study variables that play a significant role in student Identity Undergraduate Faculty of Engineering both in overall and in the field. The sample of this study were 340 undergraduate students at the Faculty of Engineering in University. The research tools were questionnaires learning styles big five personality and identity. The statistical methods were percentage, mean, standard deviation Pearson Correlation Analysis, one-way ANOVA, Stepwise Multiple Regression Analysis. The results of the study as follows: 1) Most students have the collaborative style model high level average 4.08 2) Most students have the big five personality traits extraversion high level Average 3.57 3) Most students have the most unity identity high level average 4.21 4) Correlation analysis stepwise regression analysis for the forecast integrity identity found can forecast integrity identity the best percentage 24.80 with statistic significant level at .01. Forecast determination identity found can forecast determination identity the best percentage 42.80 with statistic significant level at .01. Forecast knowledge creation identity found can forecast creation identity the best percentage 37.40 with statistic significant level at .05. Forecast knowledge unity identity found can forecast unity identity the best percentage 39.40 with statistic significant level at .05.

Key Word: Identity, Faculty of Engineering, Student

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนและพัฒนาประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพราะรากฐานของชาติคือคน รากฐานของคนคือการศึกษา การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ เพื่อเตรียมพร้อมสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาจึงต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นคนใฝ่รู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยการสร้างคนให้มีทักษะเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ ฉะนั้นสถานศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเยาวชน (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) โดยมุ่งเน้นความสำคัญของการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การจะขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวเพื่อผลักดัน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมจากปัจจุบันสู่อนาคต ทุกภาคส่วนจำเป็นต้องมีส่วนร่วม ในการเดินหน้ารื้อฟื้นเป้าหมายการยกระดับการศึกษาให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องตามนโยบายของสถานศึกษา รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม การใช้สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันเป็นลักษณะที่ใช้รูปแบบของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิเช่น การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งเป็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมี

รูปแบบในการเรียนรู้ที่ชัดเจน เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560)

สำนักงานการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับอุดมศึกษาได้กำหนดตัวบ่งชี้การประเมินหรือเรียกว่า ตัวบ่งชี้ 3 มิติ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้พื้นฐาน ตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และตัวบ่งชี้การส่งเสริม ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงกำหนดนโยบายในการแบ่งกลุ่มของสถาบันการศึกษาให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สถาบันในระดับอุดมศึกษาสามารถเลือกกลุ่มได้ตรงตามอัตลักษณ์ เอกลักษณ์และศักยภาพของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556) เพราะอัตลักษณ์ของผู้เรียนเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษา (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2557)

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำที่ได้รับการยอมรับและปฏิบัติภารกิจในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีปณิธานที่มุ่งมั่นในการพัฒนาความรู้ให้เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญาที่เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม สามารถปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อเป็นแนวนโยบายที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยและนิสิตในมหาวิทยาลัยทุกคน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2556) เพื่อให้สอดคล้องตามนโยบายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยจึงกำหนดคุณลักษณะของอัตลักษณ์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ สำนักดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์และสามัคคี โดยนำอัตลักษณ์มาเสริมสร้างการพัฒนานิสิตตามแนวความคิดที่ว่า “นิสิตคือหัวใจของมหาวิทยาลัย” เพื่อให้ นิสิตสามารถพัฒนาตนเองสู่การเป็นคนเก่ง ดี มีทักษะในการเรียนรู้ และทำงานตามกรอบอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและก้าวสู่การเป็นบัณฑิต ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป (กองกิจการนิสิต, 2556)

คณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของมหาวิทยาลัย จึงต้องมีการกำหนด อัตลักษณ์ให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่วางไว้ ทั้งนี้คณะวิศวกรรมศาสตร์ เห็นถึงความสำคัญในการผลิตบัณฑิตสู่สังคม ซึ่งในแต่ละปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมเป็นจำนวนมากและหน่วยงานได้พัฒนาบัณฑิตเหล่านั้นให้มีความพร้อมในทุกด้านขณะที่ยังเป็นนิสิต เพื่อเตรียมพร้อมสู่การประกอบอาชีพ โดยมีปรัชญาและปณิธานในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพที่ดี มีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและสามารถพึ่งพาตนเองได้ เพื่อให้ นิสิตมีสมรรถนะในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ รวมถึงสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรม ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะ องค์ความรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่ตนรับรู้ การเรียน ในระดับอุดมศึกษาจึงอยู่ในช่วงเวลาแห่งการแสวงหาอัตลักษณ์ของผู้เรียน (สมชาย รัตนทองคำ, 2556) นอกจากการเสริมสร้างด้านอัตลักษณ์ของผู้เรียนแล้วบุคลิกภาพยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เข้าใจบุคลิกภาพของบุคคล เพราะจะทำให้สามารถบ่งบอกลักษณะนิสัย ความสามารถ ความถนัด ความเป็นเอกลักษณ์ของบุคคล และบ่งบอกพฤติกรรมได้อย่างแม่นยำ โดยความสามารถเช่นนี้มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบภารกิจทั้งส่วนตัว อาชีพในชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2554) เมื่อนิสิตมีบุคลิกภาพที่ดีย่อมประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานสูง เพราะจะทำให้เพื่อนร่วมงานและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความ

เชื่อมั่นไว้วางใจ เลื่อมใสศรัทธา พร้อมทั้งจะให้ความสนับสนุนในทุกๆ โอกาสที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าอัตลักษณ์เปรียบเสมือนสมรรถนะหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนิสิต ซึ่งการผลิตบัณฑิตไม่ได้เน้นแต่เพียงความรู้ สติปัญญาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ควรเน้นที่กายะ จิตตะ ปัญญาและการดำรงตนอย่างมีคุณค่าต่อสังคมเพื่อเป็นบัณฑิตที่มีความสำนึกดี มีความมุ่งมั่น สร้างสรรค์และมีความสามัคคี ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต โดยคาดว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ จะสะท้อนให้เห็นถึงการ จัด การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพของผู้เรียนและอัตลักษณ์ของนิสิต โดยข้อมูลที่ได้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมนิสิตให้เกิดอัตลักษณ์ได้อย่างสมบูรณ์ เติมรูปแบบและยั่งยืน สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศาสตร์แห่งแผ่นดินและรายวิชาต่างๆ ของสาขา ในการบริหารงานของคณะวิศวกรรมศาสตร์และมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน รวมถึงลักษณะเฉพาะที่จะสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบและอัตลักษณ์ของนิสิต จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา
2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญต่ออัตลักษณ์ของนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาตัวแปรสำคัญในการทำนายต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ภาคปกติ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 สาขา รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,088 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณสูตรของทาโร ยามาเน่ (พิสนุ พงศรี, 2554 อ้างถึง Yamane, 1960) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 338 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 340 คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดตามสาขาวิชา ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ จากนั้นสุ่มแบบง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป (เพศ, ชั้นปี, สาขาวิชา), รูปแบบการเรียนรู้ (แบบอิสระ, แบบหลักเลียง, แบบร่วมมือ, แบบพึ่งพา, แบบแข่งขัน, แบบมีส่วนร่วม), บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ (แบบหัวน้าว, แบบแสดงตัว, แบบเปิดรับประสบการณ์, แบบประนีประนอม, แบบมีจิตสำนึก)

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย อัตลักษณ์ของนิสิต (ด้านสำนึกดี, ด้านมุ่งมั่น, ด้านสร้างสรรค์, ด้านสามัคคี)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สาขาวิชา รูปแบบการเข้าศึกษาต่อจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดรูปแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข ดัดแปลง ตามแนวคิดของ กราชาและไรช์แมน (Grasha and Reichman) มาจากจากแบบวัดแบบสำรวจรูปแบบการเรียนรู้ ของลัดดา สุวรรณไตรย์ (2554 : 82-86) ซึ่งประกอบด้วย 6 รูปแบบการเรียนรู้ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็นด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ ผู้วิจัยใช้แบบวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบของ ของวัลภา สบายยิ่ง (2542 : 134-136) ซึ่งแปลมาจากแบบวัดบุคลิกภาพ NEO FFI ของคอสตาและแมคแคร Costa, & McCrae (1992) ซึ่งประกอบด้วยบุคลิกภาพ 5 แบบ คือ แบบหัวนไหว แบบแสดงตัว แบบเปิดรับประสบการณ์ แบบประนีประนอม และ แบบมีจิตสำนึก โดยแบ่งออกเป็นด้านละ 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามวัดคุณลักษณะอัตลักษณ์ของนิสิต ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข พัฒนามาจากแบบวัดคุณลักษณะนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ของอัจฉริยา เล็กเพชร (2559: 203-209) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านสำนึกดี ด้านมุ่งมั่น ด้านสร้างสรรค์ และด้านสามัคคี โดยแบ่งออกเป็นด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

วิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎี บทความ วารสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพและ อัตลักษณ์ของนิสิต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแบบสอบถาม
2. ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาแบบสอบถามให้มีเนื้อหาที่เหมาะสมและครอบคลุม สอดคล้องกับความต้องการที่จะวัดนิสิตกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 ด้าน คือ แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้ ของลัดดา สุวรรณไตรย์ (2554) และแบบวัดคุณลักษณะนิสิตตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ของอัจฉริยา เล็กเพชร (2559)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามคำนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามเป็นรายข้อ ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง 0.67-1.00
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค โดยแบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.86 แบบสอบถามอัตลักษณ์ของนิสิต ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.92

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) One-way ANOVA
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 และเป็นเพศหญิงจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 ระดับชั้นปีที่ศึกษา นิสิตส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 รองลงมาศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 ถัดมาศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 และศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 2 น้อยที่สุด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 สาขาวิชา นิสิตส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในสังกัดสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 รองลงมาสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมโยธาและทรัพยากรน้ำ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี จำนวน 23 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.80 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมและสาขาวิชาวิศวกรรมวัสดุ จำนวนเท่ากัน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ลำดับถัดมาสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าเครื่องกลการผลิตจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 และสาขาวิชาวิศวกรรมการบินและอวกาศจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาในตัวแปรที่ศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ อัตลักษณ์ของนิสิต

1. รูปแบบการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับรูปแบบการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
แบบอิสระ	3.94	0.48	สูง
แบบหลีกเลี่ยง	2.32	0.71	ต่ำ
แบบร่วมมือ	4.08	0.54	สูง
แบบพึ่งพา	2.86	0.59	ปานกลาง
แบบแข่งขัน	3.25	0.84	ปานกลาง
แบบมีส่วนร่วม	3.94	0.54	สูง

ตารางที่ 1 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงเท่ากับ 4.08 รองลงมาพบว่า แบบอิสระและแบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง เท่ากัน 3.94 ส่วนของรูปแบบการเรียนรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง คือ แบบแข่งขัน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.25 รองลงมา คือ แบบพึ่งพา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 และรูปแบบการเรียนรู้ที่อยู่ในเกณฑ์ ระดับต่ำ คือ แบบหลีกเลี่ยง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการเรียนรู้ จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตเพศชาย มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบพึ่งพาและแบบหลีกเลี่ยงสูงกว่า เพศหญิง โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11, 2.94 และ 2.36 ตามลำดับ ส่วนนิสิตเพศหญิง มีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบ มีส่วนร่วมและแบบแข่งขันสูงกว่าเพศชาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06, 3.99 และ 3.36 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการเรียนรู้ จำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบอิสระและแบบมีส่วนร่วมสูงกว่า ชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14, 4.02 และ 3.99 ตามลำดับ ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 2 มีรูปแบบ การเรียนรู้แบบแข่งขัน สูงกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 3 มีรูปแบบ การเรียนรู้แบบพึ่งพาและแบบ หลีกเลี่ยงสูงกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และ 2.42

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับรูปแบบการเรียนรู้ จำแนก ตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมการบินและอวกาศ มีรูปแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม แบบร่วมมือ แบบอิสระ และแบบแข่งขันสูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27, 4.22, 4.11 และ 3.85 ตามลำดับ ส่วนนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลมีรูปแบบการเรียนรู้ แบบพึ่งพาสูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมโยธามีรูปแบบ การเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงสูงกว่า สาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54

2. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ

ตารางที่ 2 ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ

บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
แบบห้วนใจ	2.48	0.35	ต่ำ
แบบแสดงตัว	3.57	0.36	สูง
แบบเปิดรับประสบการณ์	3.36	0.36	ปานกลาง
แบบประนีประนอม	3.12	0.38	ปานกลาง
แบบมีจิตสำนึก	3.51	0.33	สูง

ตารางที่ 2 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงเท่ากับ 3.57 รองลงมา แบบมีจิตสำนึก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงเท่ากับ 3.51 ส่วนของบุคลิกภาพที่อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางได้แก่ แบบเปิดรับประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และแบบประนีประนอมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 และบุคลิกภาพแบบห้วนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิง มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวที่เท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 รองลงมานิสิตเพศชาย มีบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก แบบเปิดรับประสบการณ์สูงกว่า เพศหญิง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และ 3.39 ตามลำดับ ส่วนนิสิตเพศหญิง มีบุคลิกภาพ แบบประนีประนอมและแบบห้วนใจ สูงกว่าเพศชาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 และ 2.49 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ จำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว แบบมีจิตสำนึกและ แบบเปิดรับประสบการณ์สูงกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59, 3.58 และ 3.37 ตามลำดับ ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 3 มีบุคลิกภาพแบบประนีประนอม สูงกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 1 มีบุคลิกภาพห้วนใจ สูงกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมวัสดุมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว แบบมีจิตสำนึกสูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และ 3.58 ส่วนนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา มีบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก สูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 นิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลมีบุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์ แบบประนีประนอมและแบบห้วนใจสูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45, 3.24 และ 2.60 ตามลำดับ

3. อัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ตารางที่ 3 ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของนิสิต

อัตลักษณ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านสำนึกดี	4.16	0.49	สูง
ด้านมุ่งมั่น	4.20	0.45	สูง
ด้านสร้างสรรค์	4.17	0.43	สูง
ด้านสามัคคี	4.24	0.46	สูง

ตารางที่ 3 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างมีอัตลักษณ์ทั้ง 4 ด้านที่อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง โดยมีอัตลักษณ์ด้านสามัคคีสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 รองลงมาด้านมุ่งมั่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และด้านสำนึกดีมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.16

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะอัตลักษณ์ของนิสิตจำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตเพศหญิงมีลักษณะของอัตลักษณ์สูงกว่าเพศชายทุกด้าน ได้แก่ ด้านสามัคคี ด้านสร้างสรรค์ ด้านสำนึกดี ด้านมุ่งมั่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29, 4.26, 4.25 และ 4.24 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะอัตลักษณ์ของนิสิตจำแนกตามชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีลักษณะของอัตลักษณ์ทุกด้าน ได้แก่ ด้านสำนึกดี ด้านมุ่งมั่น ด้านสร้างสรรค์ ด้านสามัคคี สูงกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 4.25, 4.25 และ 4.24 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะอัตลักษณ์ของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมการบินและอวกาศมีอัตลักษณ์ด้านสามัคคี ด้านมุ่งมั่นและด้านสำนึกดี สูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45, 4.42 และ 4.39 ตามลำดับ ส่วนนิสิตสาขาวิชาวิศวกรรมวัสดุ มีอัตลักษณ์ด้านสร้างสรรค์สูงกว่าสาขาอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.42

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพและอัตลักษณ์ของนิสิต

ตัวแปร	S1	S2	S3	S4	S5	S6	P1	P2	P3	P4	P5	Y1	Y2	Y3	Y4
S1	1														
S2	.541**	1													
S3	.279**	-.388**	1												
S4	-.370**	.254**	.023	1											
S5	.460**	-.270**	.154**	-.372**	1										
S6	.555**	-.425**	.276**	-.247**	.500**	1									
P1	.047	.180**	.071	.176**	.172**	.127*	1								
P2	.477**	-.300**	.325**	-.081	.495**	.461**	.239**	1							
P3	-.264**	.405**	-.191**	.429**	-.160**	-.249**	.222**	-.088	1						
P4	-.071	.355**	-.108*	.157**	-.003	-.115*	.175**	.012	.376**	1					
P5	.006	-.050	.096	.143**	.063	.047	.165**	.224**	.249**	.135*	1				
Y1	.360**	-.244**	-.047	-.370**	.351**	.328**	-.054	.188**	-.135*	-.134*	.030	1			
Y2	.505**	-.344**	.187**	-.322**	.368**	.497**	-.071	.481**	-.137*	.007	.055	.557**	1		
Y3	.507**	-.244**	.206**	-.285**	.385**	.470**	-.024	.439**	-.154**	-.011	.024	.517**	.666**	1	
Y4	.417**	-.391**	.329**	-.293**	.273**	.499**	-.088	.412**	-.175**	-.123*	.052	.536**	.641**	.578*	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบและอัตลักษณ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 81 ค่า โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าสูงสุดและเป็นทางบวก คือ .666 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าต่ำสุดและเป็นทางบวก คือ .127 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าสูงสุดและเป็นทางลบ คือ -.541 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าต่ำสุดและเป็นทางลบ คือ -.108 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน Stepwise Multiple

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สำหรับพยากรณ์อัตลักษณ์ โดยใช้ตัวแปรรูปแบบการเรียนรู้และบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบเป็นตัวทำนาย

ตัวแปร	b	S _b	Beta	t	P-value
ด้านสำนึกดี	3.722	.304		12.226	.00
รูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา	-.177	.045	-.212	-3.98	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	.136	.055	.151	2.47	.014
รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ	.183	.064	.177	2.87	.004
รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	-.141	.046	-.155	-3.06	.002
รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	.081	.034	.139	2.38	.018
ค่าคงที่=3.722	R=.498	R ² =.248	SE _{est} =.427	F=22.019	
ด้านมุ่งมั่น	1.767	.310		5.698	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ	.174	.052	.185	3.356	.001
บุคลิกภาพแบบแสดงตัว	.389	.062	.314	6.226	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	.212	.043	.257	4.888	.000
บุคลิกภาพแบบหัวน้ใจ	-.236	.058	-.182	-4.092	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา	-.142	.037	-.186	-3.820	.000
บุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์	.154	.059	.124	2.604	.010
ค่าคงที่=1.767	R=.654	R ² =.428	SE _{est} =.340	F=41.550	
ด้านสร้างสรรค์	1.725	.306		5.629	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ	.270	.055	.300	4.856	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	.190	.044	.241	4.342	.000
บุคลิกภาพแบบแสดงตัว	.300	.063	.253	4.786	.000
บุคลิกภาพแบบหัวน้ใจ	-.170	.059	-.137	-2.887	.004
รูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง	.089	.033	.149	2.724	.007
รูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา	-.079	.035	-.107	-2.235	.026
ค่าคงที่=1.725	R=.612	R ² =.374	SE _{est} =.341	F=33.184	
ด้านสามัคคี	2.016	.324		6.216	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	.309	.045	.368	6.907	.000
บุคลิกภาพแบบแสดงตัว	.339	.068	.268	4.973	.000

ตัวแปร	b	S _b	Beta	t	P-value
บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว	-.226	.061	-.171	-3.699	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ	.165	.040	.195	4.173	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา	-.188	.041	-.241	-4.637	.000
รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน	-.064	.031	-.118	-2.089	.037
บุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์	.127	.063	.100	2.004	.046
ค่าคงที่=2.016 R=.628 R ² =.394 SE _{est} =.358 F=30.841					

ตารางที่ 5 อัตลักษณ์ด้านสำนึกดี พบว่า ตัวแปรทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ด้านสำนึกดี โดยมีค่าประสิทธิสหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .248 และสามารถร่วมพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านสำนึกดีได้ร้อยละ 24.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อัตลักษณ์ด้านมุ่งมั่น พบว่า ตัวแปรทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ด้านมุ่งมั่น โดยมีค่าประสิทธิสหสัมพันธ์พหุคูณ เป็น .428 และสามารถร่วมพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านมุ่งมั่น ได้ร้อยละ 42.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อัตลักษณ์ด้านสร้างสรรค์ พบว่า ตัวแปรทั้ง 6 ด้าน มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ ด้านสร้างสรรค์ โดยมีค่าประสิทธิสหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .374 และสามารถร่วมพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านสร้างสรรค์ได้ร้อยละ 37.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อัตลักษณ์ด้านสามัคคี พบว่า ตัวแปรทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ด้านสามัคคี โดยมีค่าประสิทธิสหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .394 และสามารถร่วมพยากรณ์อัตลักษณ์ด้านสามัคคี 39.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงเท่ากับ 4.08 โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฟ้า กิตติญาณสันต์ (2549) พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นการเรียนที่แตกต่างจากระดับมัธยมศึกษาที่ผู้เรียน มีวิทยุติสูงขึ้นและเนื้อหาในการเรียนตามหลักสูตรมีความยากขึ้น การเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้เรียน จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการเรียน มีการช่วยเหลือ พึ่งพาและให้ความร่วมมือในการเรียน ให้มากขึ้น ซึ่งหลักสูตรต่างๆ ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเพิ่มบทบาทของผู้เรียนภายในห้องเรียนและลดการบรรยาย หน้าห้องเรียนลง ทำให้นิสิตส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการเรียนการสอนในลักษณะนี้ ทำให้นิสิตมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และอภิปราย เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างอาจารย์และกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง ในการเรียนส่วนใหญ่ในชั้นเรียนนิสิตต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น อาจมองห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ พูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์

(2558) พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ปรัชญาหรือมีการทำงานกันเป็นทีมโดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีความสามารถในการค้นคว้า หาความรู้และฝึกทักษะในการทำงานเป็นทีมมีการระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่

2. บุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเท่ากับ 3.57 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะวิศวกรรมศาสตร์มีนิสิตเป็นจำนวนมากและเน้นการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลให้นิสิตต้องพบเจอผู้คนที่หลากหลาย มีการเรียนในรายวิชาต่างๆ หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกันกับเพื่อนที่มีบุคลิกลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน นิสิต จึงต้องมีการสัมผัสกับผู้อื่น และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อง่ายต่อการเรียน การทำงานร่วมกัน การเข้าสังคมและการทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้อื่น ทำให้นิสิตมีความกล้าแสดงออก กล้าทำกิจกรรมและได้รับการยอมรับจากสังคมกลุ่มเพื่อน จึงทำให้นิสิตมีความกล้าที่จะเป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น เพื่อเตรียมตัวสู่การเป็นวิศวกรที่มีภาวะความเป็นผู้นำสอดคล้องกับการวิจัยของอภิญา อภิสิทธิ์วณิช (2553) กล่าวว่า นิสิตที่มีบุคลิกภาพในด้านการแสดงออกจะมีลักษณะเฉพาะ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คุยเก่ง ชอบพบปะผู้คน ชอบเข้าสังคม ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ มีพลังกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว ชอบแสวงหาความตื่นเต้นเร้าใจ อารมณ์ดี สดใส ร่าเริงและมองโลกในแง่ดี

3. อัตลักษณ์ของนิสิต นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์มีอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งสูงทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสำนึกดี ด้านมุ่งมั่น ด้านสร้างสรรค์และด้านสามัคคี นิสิตส่วนใหญ่มีลักษณะของอัตลักษณ์ ด้านสามัคคีสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ อมรสิน (2556) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีอัตลักษณ์ใน ด้านความสามัคคีอยู่ในระดับมาก อีกทั้งผลการวิจัยของรูปแบบการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตส่วนใหญ่เป็นรูปแบบเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับอัตลักษณ์ด้านสามัคคี นิสิตส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และอภิปราย เพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างอาจารย์และกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนที่มีเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จึงทำให้เกิดความสามัคคีในการเรียน รวมถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่งผลให้นิสิตมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือกันทั้งด้านการเรียน การทำกิจกรรมและการใช้ชีวิตร่วมกัน เนื่องมาจากทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการสนับสนุนนิสิตด้านการทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอก อีกทั้งยังเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัย ซึ่งทางคณะฯ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความถนัดตามความสนใจของนิสิตและเมื่อได้ร่วมกิจกรรมแล้วส่งผลให้นิสิตเห็นความสำคัญถึงประโยชน์ของกิจกรรม และเป็นส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน อีกทั้งสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีผลการวิจัยคุณลักษณะอัตลักษณ์ทั้ง 4 ด้านของนิสิต อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง และผลการวิจัยในส่วนของรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระแบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูงด้วยเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ใน

การบูรณาการด้านศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ดีอยู่แล้วและควรรักษาไว้เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและยั่งยืนในระบบการเรียนการสอน อีกทั้งเพื่อคงไว้ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์และรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมต่อนิสิต โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ มีการสอดแทรกกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน เพื่อให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

2. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ควรมีพัฒนาศักยภาพด้านบุคลิกภาพของนิสิต จากการวิจัย พบว่า นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีบุคลิกภาพแบบเปิดกว้างและแบบอ่อนโยนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งบุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งนี้ ควรมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนิสิตด้วยการจัดกิจกรรม การจัดอบรมและการแข่งขันต่างๆ เพื่อส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกัน เพิ่มกระบวนการทางความคิดที่สร้างสรรค์ การเรียนรู้และการเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อส่งผลให้นิสิตสามารถพัฒนาศักยภาพตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพและอัตลักษณ์ของนิสิตโครงการภาคพิเศษ โครงการนานาชาติ เพื่อสามารถนำมาเป็นแนวทางการปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนิสิตในระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลองในเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ บุคลิกภาพและ อัตลักษณ์ของนิสิต เพื่อผลที่ได้จากการวิจัยมาจัดทำคู่มือในการฝึกอบรมนิสิตให้มีอัตลักษณ์ที่สูงขึ้นต่อไป

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิต ในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อทราบถึงข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรต่างๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองกิจการนิสิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2556). *สรุปผลการดำเนินงานโครงการก้าวแรกสู่บัณฑิตยุคใหม่ ประจำปีการศึกษา 2556*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โกลบอล กราฟฟิค จำกัด.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2557). *อัตลักษณ์ผู้เรียน เอกลักษณ์สถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ซีโน พับลิชชิ่ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง จำกัด.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *การศึกษาในยุค Thailand 4.0*. ค้นจาก <http://www.chiangmainews.co.th/page/archives/540274>.
- พิสนุ พองศรี (2554). *วิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- พลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์ (2558). รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 28 (1) , 70-82.
- รุ่งฟ้า กิตติญาณสุนต์. (2549). ได้ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 2(1), 57-68.

- วันเพ็ญ อมรสิน, สมบัติ ท้ายเรือคำ และประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). การศึกษาอัตลักษณ์นิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ค้นจาก http://www.journal.msu.ac.th/index.php?page=show_journal_article&j_id=3&article_id=225
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2554). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (รู้เรา รู้เขา)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2556). *เอกสารประกอบการสอนทางกายภาพบำบัด*. ค้นจาก <http://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/54/6learner54.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง*. ค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/bphe/U-school/index.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 2555-2559*. 500 เล่ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือ การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ออฟเซ็ทพลัส.
- สำนักทะเบียนและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2556). *คู่มือสถิติ ประจำปีการศึกษา 2556*. กรุงเทพมหานคร.
- อภิญา อภิสิทธิ์วิช. (2553). *บุคลิกภาพ มิตรภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสุขของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.*

การพัฒนาสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

The development of instruction media on media literacy for undergraduate students, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

ดนุชา สลีวงศ์¹ ประกอบเกียรติ อิมศิริ² กานต์ ทองทวี³

Danucha Saleewong¹ Prakobkiat Imsiri² Karn Thongtawee³

¹ อาจารย์ ดร.

Lecturer, Ph.D.

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

Lecturer, Ph.D. Assistance Professor,

^{1,2,3} มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

Corresponding author, E-mail: danucha@vru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพของสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2) ศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ 3) ศึกษาระดับการรู้ทันสื่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ และนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 86 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ แบบประเมินคุณภาพ แบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อ และแบบประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อ สถิติที่ใช้ในงานวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1) สื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ มีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.47) และคุณภาพด้านสื่อและเทคโนโลยีอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.58)

2) นักศึกษามีคะแนนการรู้เท่าทันสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=1.85)

คำสำคัญ: สื่อการสอน การรู้เท่าทันสื่อ นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the quality of the instruction media on media literacy for undergraduate students, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage students, 2) to study media literacy of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage students, and 3) to study media literacy levels of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage students. The sample used in the study consisted of 86 bachelor program students from Faculty of Education and Communication Arts program, Faculty of Management Sciences at Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage which was selected by cluster random sampling. The research instruments used in research were: 1) the instruction media on media literacy, 2) the efficiency test, 3) the media literacy test, and 4) the media literacy level test. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation and dependent sample t-test.

The finding were as follows:

1) The content efficiency of instruction media on media literacy at the good level ($\bar{X}$ =4.09, S.D.=0.47) and the presentation efficiency of instruction media on media literacy at the good level ($\bar{X}$ =4.67, S.D.=0.58).

2) The students' scores gained after learning by instruction media on media literacy higher than before at the .05 level of significance.

3) The media literacy level of students learning by instruction media on media literacy at the good level ($\bar{X}$ =4.32, S.D.=1.85).

Keywords: Instruction Media, Media Literacy, Undergraduate Students

บทนำ

การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) มีความหมายใกล้เคียงกับคำหลายคำขึ้นอยู่กับภาษาอังกฤษและประเทศที่ใช้ หรือองค์กรที่ใช้ จากการค้นคว้าของ เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2540) พบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา นิยมใช้คำว่า Media Literacy ส่วนในประเทศออสเตรเลียและประเทศในทวีปยุโรปนิยมใช้คำว่า Media Education ซึ่งเอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2540) ได้สรุปไว้ว่า Media Education เป็นการให้การศึกษาเรื่องสื่อ หรือเป็นกระบวนการเรียนการสอนเรื่องสื่อ ขณะที่ Media Literacy คือสถานะของความรู้ความเข้าใจสื่อ ผลผลิต อิทธิพลและผลกระทบของสื่อ ความสามารถในการวิเคราะห์ผลผลิตสื่อ ความสามารถในการโต้ตอบสื่อ รวมไปถึงความสามารถในการผลิตและเผยแพร่สื่อเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ อย่างไรก็ตาม สถาบันแอสเพน (Aspen institute, 1992 อ้างถึงใน Aufderheide, 1993) ได้ให้ความหมายของทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ไว้ว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ คือ ความสามารถเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และผลิตเนื้อหาจากสื่อที่หลากหลายประเภท การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) จึงเป็นแนวคิดที่สำคัญอย่างยิ่งของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะช่วยให้คนเราสามารถรับรู้ เข้าใจ ประเมินและสร้างสรรค์เนื้อหาสื่อโดยไม่ถูกครอบงำจากสื่อ รู้จักใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและ

สังคมจึงเป็นสภาวะที่เกิดจากความสามารถของบุคคลในการวิเคราะห์ความหมายของเนื้อหา และประเมินคุณค่าและเจตนาที่สื่อนำเสนอผ่านเทคนิควิธีการต่างๆ และเป็นการพัฒนาความคิดอ่านและปัญญาที่มีเป้าหมายสูงสุดคือ การสร้างการรับรู้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ สามารถแยกแยะความเห็นออกจากความจริง สามารถตัดสินใจในสิ่งที่สื่อเสนอได้อย่างเที่ยงตรง เป็นผู้รับสื่อที่มีพลังอำนาจและกระตือรือร้น คือ ไม่ยอมรับอิทธิพลสื่อโดยดุษฎี และไม่ตัดสินว่าสื่อเป็นอันตราย แต่เป็นผู้รับสื่อและใช้สื่อที่มีจุดยืนทางสังคม เข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม เข้าใจสิ่งที่สื่อนำเสนอ สามารถมีส่วนร่วมตอบโต้หรือแสดงความคิดเห็นต่อสื่อด้วยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมได้ (โตมร อภิวันทนากร, 2552, หน้า 12)

การศึกษาการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy Education) เป็นกระบวนการซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อที่ต้องการจัดการในสังคมข้อมูลข่าวสารยุคใหม่ (Tornero, 2008 อ้างถึงใน Oxstrand, 2009) เช่นเดียวกับที่คณะกรรมการการยุโรป (European Commission) (2009 อ้างถึงใน Oxstrand, 2009) ได้กล่าวถึงการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อว่ามีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาพลเมืองที่สามารถใช้สื่อและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคมประชาธิปไตยในฐานะพลเมือง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อเป็นเรื่องที่ประเทศแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 โดยกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กรู้เท่าทันสื่อตั้งแต่วัยประถมศึกษา สำหรับในประเทศไทยได้มีการขับเคลื่อนกระบวนการรู้เท่าทันสื่อมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2552) โดยแสดงให้เห็นในผลงานและเอกสารต่างๆ อาทิ การรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ (Media Literacy for Health) แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (สสย.) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนรู้เท่าทันอำนาจสื่อ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (อุณาโลม จันทรุ่งมณีกุล และคนอื่นๆ , 2549; อรศรี งามวิทย์ทางค์, 2551) แม้ว่าในประเทศไทยมีการขับเคลื่อนเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่ออย่างต่อเนื่อง แต่พบว่า คนไทยให้ความสำคัญกับการรู้เท่าทันสื่อน้อยมาก (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2552) อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับการขาดการรู้เท่าทันสื่อก็ยังพบเห็นอยู่ สืบเนื่องจากความตระหนักถึงผลกระทบทางลบของสื่อที่ส่งผลต่อสังคมและปัจเจกบุคคล ผ่านการเปิดรับอิทธิพลและวัฒนธรรมจากภายนอกมาสู่ตนเองโดยไม่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองข้อมูลให้ดีเสียก่อน ซึ่งอิทธิพลและผลกระทบจากสื่อจะเกิดขึ้นกับผู้รับสารแต่ละคนในระดับที่แตกต่างกันออกไป (จินตนา ต้นสุวรรณนนท์, 2559, หน้า 90) และผู้คนจำนวนมากยังคงใช้สื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้และแสวงหาข้อมูลข่าวสาร จากผลสำรวจของ We Are Social พบว่า ประชากร 68 ล้านคนของประเทศไทยในปี 2559 มีผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตและใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มากถึง 38 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 56 ของประชากร และในจำนวนนี้มีผู้ใช้งานออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือจำนวน 34 ล้านคน (We Are Social, 2016) ดังนั้น การพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรให้การส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

การเรียนรู้การรู้เท่าทันสื่อจะไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามลำพัง แต่จำเป็นต้องส่งเสริมโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในสถานศึกษา ผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอนในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนเพื่อเป็นเพิ่มมุมมองและรับฟังความคิดเห็นต่างๆ ของผู้เรียน การเพิ่มการตระหนักในกระบวนการสื่อสารโดยต้องไม่มีการกำหนดความผิดถูก แต่เน้นความเข้าใจที่เพิ่มมากขึ้นของผู้เรียน ผู้สอนควรที่จะเลือกสรรคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเกิดการแลกเปลี่ยนได้ การสนทนาต้องเน้นการกระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟังและผู้ตอบสนองต่อคนอื่นเพื่อการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ๆ (โครงการวิจัยรู้เท่าทันสื่อ, 2552, หน้า 14) ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องใช้สื่อใน

การเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นการฝึกการฟังและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การฝึกการนำเสนอผ่านการพูดหรือการเขียนเพื่อฝึกทักษะ การแสดงบทบาทสมมติเพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจบทบาทตนเองในฐานะผู้บริโภค การฝึกผลิตสื่อโฆษณาเพื่อเข้าใจถึงกระบวนการผลิต เบื้องหลังผลของการโฆษณา หรือเพื่อการฝึกคิดวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์งานโฆษณา อีกทั้งผู้สอนอาจต้องมีการเลือกใช้สื่อที่เป็นเอกสาร ตำรา สื่อซีดี ภาพประกอบ เพื่อเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจถึงหลักการและวิธีการในการเรียนรู้การเท่าทันสื่อร่วมด้วย

วีดิทัศน์เป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่ยอมรับมาใช้ในการเรียนการสอน เพราะวีดิทัศน์สามารถสื่อสารไปยังคนกลุ่มใหญ่ได้ และสามารถจัดเก็บเป็นข้อมูลหรือไฟล์ระบบดิจิทัลได้ การเรียนรู้จากวีดิทัศน์ผู้เรียนจะได้ยินทั้งเสียงและเห็นทั้งภาพ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี และเสียงก็สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อีกทางหนึ่งด้วย (พงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ, 2555, หน้า 1) และในปัจจุบันมีการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์มากขึ้นสามารถส่งขึ้นไปเป็นไฟล์ออนไลน์อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ตได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยมีการนำความรู้ต่างๆ มาอยู่ในรูปแบบของวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์และความสะดวกต่อผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนในช่วงเวลาใดก็ได้และเรียนที่ใดก็ได้ ทำให้ช่วยลดปัญหาด้านระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้หรือการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลาย วีดิทัศน์เป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ในการเรียนการสอนโดยเป็นทั้งสื่อหลักและสื่อเสริมของการเรียนการสอนได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ดังงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่านที่ได้พัฒนาสื่อวีดิทัศน์ในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ และสื่อวีดิทัศน์เหล่านั้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (จิรวรรณ ศรีวิสัย, 2553, หน้า 90; จิตราภรณ์ ชั่งกริส, 2559, หน้า 61)

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นสมควรที่จำทำการพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบวีดิทัศน์ เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ เพื่อศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขึ้น เพื่อเรียบเรียงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อในรูปแบบวีดิทัศน์ ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างสูงเนื่องจากสื่อวีดิทัศน์มีการถ่ายทอดข้อมูลทั้งภาพ เสียง ตัวอักษร และภาพเคลื่อนไหว ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในฐานะผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพของสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เพื่อศึกษาการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. เพื่อศึกษาระดับการรู้ทันสื่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อที่สร้างขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับดี
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ มีคะแนนการรู้เท่าทันสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อมีระดับการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ศึกษาวิชา เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ วิชาการสื่อสารและการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ในภาคการศึกษาที่ 1/2560 จำนวน 184 คน

กลุ่มตัวอย่าง

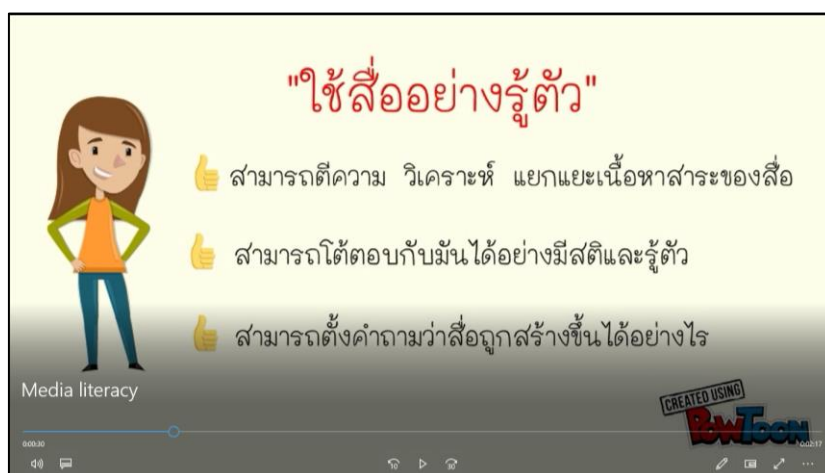
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ศึกษาวิชา เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ วิชาการสื่อสารและการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ในภาคการศึกษาที่ 1/2560 จำนวน 86 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. สื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ
 - 1.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กำหนดแก่นเรื่อง วางเค้าโครงเรื่อง
 - 1.3 เขียนสคริปต์และสตอรี่บอร์ด
 - 1.4 นำสคริปต์และสตอรี่บอร์ดที่ทำเรียบร้อยแล้วมาสร้างเป็นคลิปวิดีโอ โดยเนื้อหาของคลิปวิดีโอเน้นให้เห็นถึงการรู้เท่าทันสื่อ
 - 1.5 นำคลิปวิดีโอที่สร้างขึ้นมาเรียบเรียงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - 1.6 นำคลิปวิดีโอที่สร้างเสร็จสมบูรณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบด้านการผลิตคลิปวิดีโอ และเนื้อหาของคลิปวิดีโอ เพื่อขอคำแนะนำในส่วนที่บกพร่องและความสมบูรณ์ของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ
 - 1.7 ปรับปรุงแก้ไขสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
 - 1.8 นำสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพแล้วนำไปทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ 1

ภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ 2

2. แบบประเมินคุณภาพสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการสร้างแบบประเมินคุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

2.2 สร้างแบบประเมินคุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยได้แบ่งการประเมินคุณภาพ ออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา และด้านสื่อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likerts Scale) คือ 5 4 3 2 และ 1 โดยกำหนดความหมายคะแนนของตัวเลือกในแบบประเมินแต่ละข้อ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
4 คะแนน	หมายถึง	คุณภาพดี
3 คะแนน	หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	คุณภาพน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	คุณภาพน้อยมาก

2.3 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านประเมินคุณภาพ

2.4 นำผลที่ได้จากการประเมินมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

3. แบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

3.2 นำเนื้อหาสาระเรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ แบบถูกผิด จำนวน 30 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 นำแบบวัดที่สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา เพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยวัดจากวัตถุประสงค์ จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาทำการคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยนำค่าที่คำนวณเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาคัดเลือกเฉพาะข้อที่ได้คะแนน 0.5 ขึ้นไป โดยเกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดแต่ละข้อกับความรู้อ้างอิงที่คาดหวังไว้ ดังนี้

คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากนั้นนำค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

โดยถ้าได้ $IOC > 0.5$ แสดงว่าข้อความนั้นวัดค่าความเที่ยงในการวัดและการประเมินผลของข้อนั้นจริงซึ่งหมายความว่าข้อความนั้นสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

แต่ถ้าค่า $IOC < 0.5$ แสดงว่าข้อความนั้นไม่ได้วัดค่าความเที่ยงในการวัดและการประเมินผลของข้อนั้นจริงซึ่งหมายความว่าข้อคำถามนั้น ไม่มีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา จึงควรตัดทิ้งหรืออาจปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้อง IOC นำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.24-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27-0.68

3.7 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 58-86) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.77

4. แบบประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ

4.2 นำเนื้อหาสาระเรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากำหนดเป็นระดับการรู้เท่าทันสื่อ

4.3 กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะนำมาประเมินผล

4.4 ออกแบบและสร้างแบบประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likerts Scale) คือ 5 4 3 2 และ 1 โดยกำหนดความหมายคะแนนของตัวเลือกในแบบประเมินแต่ละข้อ (ปกรณ์ ประจัญบาน และอนุชา กอนพ่วง, 2558) ดังนี้

5 หมายถึง นักศึกษามีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นมากที่สุด หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นร้อยละ 80 ขึ้นไป เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

4 หมายถึง นักศึกษามีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นมาก หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นบ่อยครั้งหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 60-79 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

3 หมายถึง นักศึกษามีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นปานกลาง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นไม่สม่ำเสมอ หรือปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างสลับกันไปมา หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 40-59 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

2 หมายถึง นักศึกษามีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นน้อย หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นเพียงบางครั้งหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 20-39 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

1 หมายถึง นักศึกษามีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นน้อยที่สุด หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นในลักษณะนานๆ ครั้งหรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

4.5 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา เพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำค่าที่คำนวณเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาคัดเลือกเฉพาะข้อที่ได้คะแนน 0.5 ขึ้นไป โดยเกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดแต่ละข้อกับความรู้เท่าทันสื่อที่คาดหวังไว้ ดังนี้

คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากนั้นนำค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

โดยถ้าได้ $IOC > 0.5$ แสดงว่าข้อความนั้นวัดค่าความเที่ยงในการวัดและการประเมินผลของข้อนั้นจริงซึ่งหมายความว่าข้อความนั้นสอดคล้องตรงตามเนื้อหา

แต่ถ้าค่า $IOC < 0.5$ แสดงว่าข้อความนั้นไม่ได้วัดค่าความเที่ยงในการวัดและการประเมินผลของข้อนั้นจริงซึ่งหมายความว่าข้อคำถามนั้น ไม่มีความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา จึงควรตัดทิ้งหรืออาจปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นวัดที่สร้างขึ้น

4.6 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Alpha) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
2. ผู้สอนอธิบายวัตถุประสงค์ และรูปแบบกิจกรรม
3. ผู้สอนดำเนินการสอนเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ โดยอธิบายเนื้อหาของการรู้เท่าทันสื่อ และให้นักศึกษาคู่มือการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ที่สร้างขึ้น และสรุปเนื้อหาการสอนอีกครั้ง
4. ผู้สอนให้นักศึกษาค้นหาข่าวและนำมาวิเคราะห์ร่วมกันในชั้นเรียนโดยเชื่อมโยงกับเนื้อหาในสื่อการสอนที่สร้างขึ้น
5. ผู้สอนมอบหมายให้นักศึกษาผลิตคลิปวิดีโอที่สะท้อนถึงการรู้เท่าทันสื่อ แล้วนำมานำเสนอร่วมกันในชั้นเรียนและร่วมกันอภิปราย
6. ผู้สอนมอบหมายให้นักศึกษาระดมความคิดด้วยการทำเป็นแผนภาพความคิด (Mind Mapping) สรุปสาระประเด็นหลักของการรู้เท่าทันสื่อและให้นักศึกษาร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยผู้สอนเป็นผู้สรุปกิจกรรมการเรียนการสอนการรู้เท่าทันสื่ออีกครั้ง
7. เมื่อสิ้นสุดการสอนแล้วทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และแบบประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อ และนำไปตรวจผลการวัดการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

1.1 นำค่าของคะแนนที่ได้จากการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ หลังจากนั้นหาค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยี

1.2 นำค่าเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อมาประเมินกับเกณฑ์วัดผลที่ได้ตั้งขึ้น เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของสื่อการสอนที่ได้สร้างขึ้น โดยเกณฑ์วัดผลที่ตั้งขึ้นมีดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	ระดับคุณภาพมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ระดับคุณภาพมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ระดับคุณภาพปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ระดับคุณภาพน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อเพื่อวิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้

1.4 นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยอีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะได้วิเคราะห์หาคุณภาพของด้านเนื้อหา โดยเทียบกับเกณฑ์วัดผลที่ตั้งขึ้น

2. วิเคราะห์การรู้เท่าทันสื่อ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นการหาผลต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนของนักศึกษาแต่ละคน และเปรียบเทียบการรู้เท่าทันสื่อ ของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที่ (t-test Dependent)

3. วิเคราะห์ระดับการรู้เท่าทันสื่อ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

3.1 นำค่าของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อจากกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 นำค่าเฉลี่ยของแต่ละหัวข้อมาประเมินกับเกณฑ์วัดผลที่ได้ตั้งขึ้น โดยเกณฑ์วัดผลที่ตั้งขึ้นมีดังนี้

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับการรู้เท่าทันสื่อมากที่สุด

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับการรู้เท่าทันสื่อมาก

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับการรู้เท่าทันสื่อปานกลาง

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับการรู้เท่าทันสื่อน้อย

ถ้าค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับการรู้เท่าทันสื่อน้อยที่สุด

* ค่าที่ยอมรับได้คือ 3.50 ขึ้นไป

3.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อ เพื่อวิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้สถิติในการวิจัยประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ และประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อ วิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.1 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty)

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 58-86)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรู้เท่าทันสื่อ ของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

1. ผลการหาคุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปผลการประเมินคุณภาพของสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหามีความเห็นว่า คุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.58) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินคุณภาพสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (n=5)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์	4.67	0.58	มาก
2. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์	4.67	0.58	มาก
3. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา	4.33	0.58	มาก
4. ความถูกต้องของเนื้อหา	3.67	0.58	มาก
5. ความสอดคล้องของเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ	3.33	0.58	ปานกลาง
6. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	3.67	0.58	มาก
7. ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	4.33	0.58	มาก
8. ปริมาณของเนื้อหา มีความเหมาะสม	4.00	0	มาก
9. เนื้อหา มีความเข้าใจง่าย และมีความน่าสนใจ	4.00	0	มาก
10. ภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมาย มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.67	0.58	มาก
11. เนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.67	0.58	มาก
สรุปผลการประเมิน	4.09	0.47	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินคุณภาพสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยี (n=5)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
2. ความชัดเจนของภาพ	3.67	0.58	มาก
3. การจัดตำแหน่งภาพมีความเหมาะสม	3.67	0.58	มาก
4. ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย	4.00	1.00	มาก
5. ความสอดคล้องของภาพต่อปริมาณเนื้อหา	4.67	0.58	มาก
6. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	3.33	0.58	ปานกลาง
7. ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร	3.67	0.58	มาก
8. การจัดวางรูปแบบอักษร	3.67	0.58	มาก
9. การใช้สีของตัวอักษรมีความเหมาะสม	3.67	0.58	มาก
10. ระดับความดังของเสียงบรรยาย	3.33	0.58	ปานกลาง
11. ระดับความดังของเสียงประกอบ	3.67	0.58	มาก
12. ความชัดเจนของเสียง	3.67	0.58	มาก
13. น้ำเสียงและจังหวะ	3.33	0.58	ปานกลาง
14. การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.33	0.58	มาก
15. มีการใช้เทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ	4.67	0.58	มาก
16. ความสัมพันธ์ของภาพและเสียงดนตรีประกอบ	3.67	0.58	มาก
17. ความสอดคล้องของภาพและเสียง	3.33	0.58	ปานกลาง
18. ความถูกต้องของการใช้ภาษา	4.33	0.58	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
19. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	4.33	0.58	มาก
20. สื่อการสอนสามารถดูได้อย่างต่อเนื่องไม่มีปัญหาในการเรียกดู	4.67	0.58	มาก
สรุปผลการประเมิน	3.90	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยีมีความเห็นว่า คุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณารายข้อ แล้วพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ความสอดคล้องของภาพต่อปริมาณเนื้อหา มีการใช้เทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ และสื่อการสอนสามารถดูได้อย่างต่อเนื่องไม่มีปัญหาในการเรียกดู คุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.58)

2. ผลการศึกษาคะแนนการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

การทดลองเพื่อหาค่าคะแนนทางการเรียนของนักศึกษาจากการเรียนด้วยสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ และนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 86 คน เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดการรู้เท่าทันสื่อก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการหาค่าที (t-test Dependent) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ มีคะแนนการรู้เท่าทันสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า สื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อส่งผลให้คะแนนการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาสูงขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาหลังเรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ (n=86)

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	86	8.87	1.548	40.069	.000
หลังเรียน	86	16.63	2.367		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

การประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ เป็นการประเมินโดยใช้แบบประเมิน มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=1.85) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ (n=86)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการรู้เท่าทันสื่อ
1. นักศึกษาสามารถเลือกใช้สื่อ หรือพัฒนาวิธีการใหม่ๆ เพื่อการสืบค้นข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต facebook Line Instagram ได้อย่างหลากหลาย	4.69	0.51	มากที่สุด
2. นักศึกษาสามารถรับรู้และทำความเข้าใจเนื้อหา ข้อมูล ข่าวสาร และ รายละเอียดจากสื่อประเภทต่างๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ	4.35	0.57	มาก
3. นักศึกษาสามารถประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับสื่อและการนำเสนอของสื่อที่ได้พบเห็นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.44	0.66	มาก
4. นักศึกษาสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อเสนอเกินจริง ความคิดเห็น และการโฆษณาชวนเชื่อโน้มน้าวใจจากการนำเสนอของสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.36	0.75	มาก
5. เมื่อนักศึกษาตัดสินใจเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อใดๆ แล้ว นักศึกษาสามารถทบทวนผลดี ผลเสีย และผลกระทบที่มีต่อตนเอง และผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.39	0.63	มาก
6. นักศึกษาสามารถบอก หรืออธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลัก และวัตถุประสงค์แฝงของสื่อในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุม ครบถ้วน	4.07	0.75	มาก
7. นักศึกษาสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ที่สร้างสรรค์ และมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ และปฏิเสธหรือปิดกั้นข้อมูลข่าวสารที่ไร้ประโยชน์หรือไม่สร้างสรรค์จากสื่อต่างๆ	4.35	0.63	มาก
8. นักศึกษารู้และเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่แอบแฝงมากับสื่อในลักษณะต่างๆ และสามารถตัดสินใจ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และคุณภาพของสารสนเทศจากสื่อเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ	4.24	0.69	มาก
9. นักศึกษาใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักการประชาธิปไตยในการตัดสินใจคุณค่าของข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ	4.32	0.67	มาก
10. นักศึกษาสามารถออกแบบสื่อในลักษณะต่างๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ องค์ความรู้ และความคิดเห็นของตน	4.15	0.78	มาก
11. นักศึกษาผลิตสื่อโดยผ่านกระบวนการวางแผน เขียนบท และค้นคว้าข้อมูลเนื้อหาเพื่อนำมาออกแบบสื่อตามรูปแบบหรือเทคโนโลยีของสื่อได้อย่างเหมาะสม	4.24	0.76	มาก
12. นักศึกษาแสดงความเห็นและข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์เพื่อวิพากษ์วิจารณ์สารสนเทศ ค่านิยม ความเชื่อ ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง	4.19	0.77	มาก

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการรู้เท่าทันสื่อ
การโน้มน้าวใจ การโฆษณาชวนเชื่อ และข้อเสนอเกินจริงที่นำเสนอผ่านสื่อต่างๆ หรือแอบแฝงมากับสื่อต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
13. นักศึกษามีส่วนร่วมในการวิพากษ์และแสดงความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่เผยแพร่ในลักษณะต่างๆ ให้เกิดความถูกต้องและเป็นประโยชน์	4.16	0.84	มาก
14. นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสร้างสื่อ หรือใช้ประโยชน์จากสื่อของผู้อื่นเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.28	0.71	มาก
15. นักศึกษาเคารพในสิทธิ เสรีภาพ ในการนำเสนอความคิดเห็นของผู้อื่นผ่านสื่อชนิดต่างๆ	4.59	0.63	มากที่สุด
สรุปผลการประเมิน	4.32	1.85	มาก

สรุปและอภิปรายผล

ผลการหาคุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประสิทธิภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ด้านเนื้อหา โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.47) โดยประเด็นด้านความสมบูรณ์ของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.58) รองลงมาคือ ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา และความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.58) ปริมาณของเนื้อหามีความเหมาะสม และเนื้อหาที่มีความเข้าใจง่ายและมีความน่าสนใจ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0) ความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมายมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.58) และความสอดคล้องของเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, S.D.=0.58) สอดคล้องกับงานวิจัยของกวิสรา ทองดี (2557) พบว่า ชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชนมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.29)

คุณภาพของสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ด้านสื่อและเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.47) สอดคล้องกับงานวิจัยของกวิสรา ทองดี (2557) พบว่า ชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชนมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.24) โดยด้านความสอดคล้องของภาพต่อปริมาณเนื้อหา มีการใช้เทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ และสื่อการสอนสามารถดูได้อย่างต่อเนื่องไม่มีปัญหาในการเรียกดู มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.58) รองลงมาคือ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม การนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ ความถูกต้องของการใช้ภาษา และความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.58) ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}=4.00$, $S.D.=1.00$) ความชัดเจนของภาพ การจัดตำแหน่งภาพมีความเหมาะสม ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร การจัดวางรูปแบบอักษร การใช้สีของตัวอักษรมีความเหมาะสม ระดับความดังของเสียงประกอบ ความชัดเจนของเสียง และความสัมพันธ์ของภาพและเสียงดนตรีประกอบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=0.58$) และความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร ระดับความดังของเสียงบรรยาย น้ำเสียงและจังหวะ และความสอดคล้องของภาพและเสียง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.33$, $S.D.=0.58$)

ผลการศึกษาคะแนนการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ มีคะแนนการรู้เท่าทันสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของกวิสรา ทองดี (2557) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระดับการรู้เท่าทันสื่อ โดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่าผู้เรียนที่ใช้ชุดฝึกอบรมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hobbs and Frost (2003) ที่ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นจากหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อน-หลัง (pretest-posttest) นักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อกับกลุ่มที่ไม่เรียนหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งใช้แบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่เรียนหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อ มีทักษะเพิ่มขึ้นทุกตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าสื่อวีดิทัศน์สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ภาควงศ์ (2561) ที่พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนเสริมด้วยสื่อการสอนวีดิทัศน์ เรื่อง กราฟของฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล ที่ผลิตด้วยโปรแกรม Camtasia Studio ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 84.21 และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทบทวนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคน คิดเป็นร้อยละ 83.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

ผลการประเมินระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ระดับการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่เรียนด้วยสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, $S.D.=1.85$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์นาฏ รัศมิ์เวียงชัย (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อโฆษณาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีระดับการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่สร้างขึ้นควรใช้ควบคู่กับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้จากสถานการณ์ ควบคู่ไปกับการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

1.2 สื่อการสอน เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่สร้างขึ้นควรใช้ร่วมกับการถามคำถามจากผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์

1.3 ควรเพิ่มเนื้อหาในส่วนของการรู้เท่าทันสื่อประเภทอื่นๆ ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ มาศึกษาให้ครอบคลุมและนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการสอนอื่นๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษาประเด็นการรู้เท่าทันสื่อให้ครอบคลุม เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อดิจิทัล เพื่อให้เข้า
ถึงกับสภาพปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ก้าวสู่การเรียนรู้ในยุค 4.0

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ภาคภูมิ. (2561). การพัฒนาสื่อการสอนนิติตัน เรื่อง กราฟของฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียลด้วยโปรแกรม Camtasia Studio. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 35(97): 45-55.
- กวิสรา ทองดี. (2557). การพัฒนาระดับการรู้เท่าทันสื่อ โดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณาสำหรับเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. คณะครุศาสตรมหาบัณฑิตและเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- โครงการวัยมันส์เท่าทันสื่อ. (2552). วัยมันส์ เท่าทันสื่อ. คู่มือจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เท่าทันสื่อสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ปิ่นโต พับลิชชิง.
- จิตรภรณ์ ชั่งกริส. (2559). การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จินตนา ต้นสุวรรณนนท์. (2559). สร้างการรู้เท่าทันสื่อ คือ การพัฒนาคุณภาพสื่อและผู้บริโภคสื่อในสังคมไทยอย่างยั่งยืน. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*. 9(2): 89-97.
- จิราวรรณ ศรีวิลัย. (2553). การสร้างสื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนสาคิตแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง งานใบตอง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- โตมร อภิวันทนากร. กลุ่มมานีมานะ. (2552). คิดอ่าน ปฏิบัติการเท่าทันสื่อ คู่มือสำหรับจัดกระบวนการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนรู้ทันสื่อ. กรุงเทพฯ : แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- โตมร อภิวันทนากร. กลุ่มมานีมานะ. (2552). คู่มือจัดกระบวนการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนรู้เท่าทันสื่อ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ปิ่นโต พับลิชชิง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยะสาส์น.
- ปกรณ ประจัญบาน และอนุชา กอนพวง. (2558). การวิจัยและพัฒนาแบบวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. งานวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- พงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ. (2555). การพัฒนาวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2552). *ถอดรหัสลับความคิดเพื่อการรู้เท่าทันสื่อ คู่มือการเรียนรู้เท่าทันสื่อ*. กรุงเทพฯ : ออฟเซ็ท ครีเอชั่น จำกัด.
- อนงค์นาฏ รัตนมีเวียงชัย. (2555). *โครงการวิจัยเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2558 จาก* dog.qa.tu.ac.th/documente/7.jc/jc/ปีการศึกษา%202555/องค์ประกอบที่%205/สมศ.8/สมศ.8-9%20รายงานโครงการวิจัย%20การรู้เท่าทันสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา%20.pdf.
- อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2551). *กระบวนการเรียนรู้สู่การเท่าทันสื่อ บทสำรวจสถานการณ์และก้าวต่อไป : รายงานผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันการจัดการแบบองค์รวม.
- อุณาโลม จันทร์รุ่งมณีกุล. (2549). *เปิดม่านการเรียนรู้เท่าทันสื่อ. เปิดประตูสู่การเรียนรู้เท่าทันสื่อ : แนวคิดทฤษฎีและประสบการณ์การเรียนรู้เท่าทันสื่อเพื่อสุขภาพ. นนทบุรี : โครงการสื่อสร้างสรรค์สุขภาพ*.
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2540). *การวิเคราะห์ระดับมีเดียลิตเตอเรซีของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- Aufderheide. P. (1993). *Media Literacy. A Report of the National Leadership. Conference on Media Literacy. Queentown, MD, December 7-9*.
- Hobbs, R. & Frost, R. (2003). Measuring the Acquisition of Media Literacy Skills. *Reading Research Quarterly*, 38(3). Pp 330-355.
- Oxstrand, B. (2009). *Media Literacy Education-A Discussion about Media Education in the Western Countries, Europe and Sweden*. Paper present at the Nordmedia09. Conference in Karlstad University. Sweden.
- We Are Social. (2016). *Digital in APAC 2016*. Retrieved August 10, 2018, from <https://wearesocial.com/sg/blog/2016/09/digital-in-apac-2016>.

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา
ของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง

Causative factors influencing the capability of physical education
students at the institutes of physical education
affiliating to the central campus

ปรีดาภรณ์ ดวงใจดี¹ พัทธ์ชัย นิลนพคุณ² อุษา คงทอง³ กันต์ฤทัย คลังพหล⁴
Preedaphorn Duangjaidee¹ Hithack Nilnopkoon² Usa Kongthong³
Kanreutai Klangphahol⁴

¹ นักศึกษาปริญญาเอก ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
ตำแหน่งภาษาอังกฤษ

Doctor of Education Curriculum and Instruction / Faculty of Education

Valaya Alongkorn Rajabhat University under The Royal Patronage Pathum Thani

Corresponding author, E-mail: preedaphorn@hotmail.com

² อาจารย์ ดร.

Lecturer, Ph.D.

Faculty of Education

Valaya Alongkorn Rajabhat University under The Royal Patronage Pathum Thani

^{3 4} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

Lecturer, Ph.D. Assistance Professor,

Faculty of Education

Valaya Alongkorn Rajabhat University under The Royal Patronage Pathum Thani

^{1 2 3 4} สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน/คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

Field of Study Curriculum and Instruction/ Faculty of Education

Valaya Alongkorn Rajabhat University under The Royal Patronage Pathum Thani

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาถึงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation model) การวิจัยครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 ตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัย คือแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลแบบโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ผลการวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี พิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 5.24 โดยมีความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 1.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 47 ค่า GFI, CFI, NFI, IFI, AGFI, RMSEA เท่ากับ 1.00, 1.00, 1.00, 1.00, 1.00, 0.00 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาทุกข้อบ่งชี้ให้เห็นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกลมกลืนกันเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง (Capacity) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยของสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง พบว่า ตัวแปรมีน้ำหนักความสำคัญในการบ่งชี้สมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง ทั้งหมด 6 ตัวแปร ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน (Course) น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.47 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร (Manager) น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.19 ด้านกระบวนการ (Process) น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.14 ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา (Student) น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.13 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ (Profess) น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.04 และด้านคุณลักษณะของครูพี่เลี้ยง (Teacher) น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.03 ตามลำดับ

คำสำคัญ: สมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา

Abstract

The objective of this research was to study causative factors influencing the capability of physical education students learning at the institutes of physical education affiliating to the central campus. The size of sample group in the research was considered to be appropriate to the data analysis using LISREL program which applied structural equation model as the analysis method. 285 samples were recruited by multi-stage sampling method. Applied tools included questionnaire using structural equation modeling or SEM to analyze the route of influence. We had found that the model complied with the empirical data quite well. Chi square statistic test showed 5.24 with probability (P) at 1.00, degree of freedom (df) at 47, and GFI, CFI, NFI, IFI, AGFI, RMSEA at 1.00, 1.00, 1.00, 1.00, 1.00 and 0.00 respectively which were considered higher than the applied criterion on every aspect. They indicated good suitability, conformity and harmony. This revealed that the capability measurement model for physical education students learning at the institutes of physical education affiliating to the central campus

well complied with the empirical data. The consideration of different elements of students' capability, we had found that the variables significantly weighted in indicating students' capability in terms of six ascending ordered variables including curriculum management and course with element weight at 0.47, manager's characteristics with element weight at 0.19, process with element weight at 0.14, students' characteristics with element weight at 0.13, professors' characteristics with element weight at 0.04, and teachers' characteristics with element weight at 0.03 respectively.

Keywords: The capability of physical education students

บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการเตรียมครูที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นอีกกระบวนการสำคัญหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในคณะศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อการเตรียมครูและผลิตครูให้ไปสู่เจตนารมณ์ทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ในสถาบันการผลิตครูต่างมีทิศทางเป้าหมายที่ภารกิจหลักในการผลิตครูตามที่มีนโยบาย และวิสัยทัศน์ของคณะที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความเข้มแข็งของการศึกษาอันเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสำคัญที่มีเป้าหมายและการดำเนินการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเป็นความรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถาบันการผลิตและสถานศึกษาเพื่อการผลิตครูที่มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ซึ่งศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหน่วยงานฝึกประสบการณ์เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการสำคัญ คือ ภาคปฏิบัติอันเป็นเสมือนหัวใจของการผลิตครูส่งเสริมโอกาสสำหรับนักศึกษาที่จะต้องประกอบอาชีพครูในอนาคต ได้นำทฤษฎีที่ได้เรียนรู้ทางด้านการเรียนการสอนและที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนต่างๆ ในสถาบันการศึกษามาประยุกต์สู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน พัฒนาทักษะและเจตคติก่อนที่จะออกไปประกอบวิชาชีพครูภายใต้การแนะนำ ดูแล ติดตามและช่วยเหลือจากอาจารย์พี่เลี้ยงในโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์จากสถาบันผู้ผลิต

วณิช นิรันตรานนท์ (2556) กล่าวว่า สมรรถนะการเป็นครูพลศึกษาที่ดีมี 4 ประการ ดังนี้

1. มีความรัก ศรัทธา ภาคภูมิใจในความเป็นครูพลศึกษา
2. เห็นคุณค่าของการปฏิบัติกิจกรรมสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการดำรงสุขภาพ
3. ออกกำลังกาย เล่นกีฬา มีวินัย มีน้ำใจนักกีฬา และปฏิบัติกิจกรรมสุขภาพเป็นประจำสม่ำเสมอ
4. มีน้ำใจในการให้บริการสุขภาพและทางพลศึกษาให้แก่ผู้เรียนและบุคลากรอื่นๆ

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ มี 4 ประการ ดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม

2. มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการเล่นกีฬาตามกฎ กติกา

3. มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการพัฒนาทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา เพื่อเติมเต็มให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีสอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมสากล

4. มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันการพลศึกษาที่ย่อมมีปัญหาคืออุปสรรคจากการส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไปยังโรงเรียนต่างๆ โดยเห็นได้จากการประชุมสัมมนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูรายงานการวิจัย อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน จากเหตุผลที่กล่าวมาดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง เพื่อจะช่วยเหลือเติมเต็มศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้กับนักศึกษา และเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง

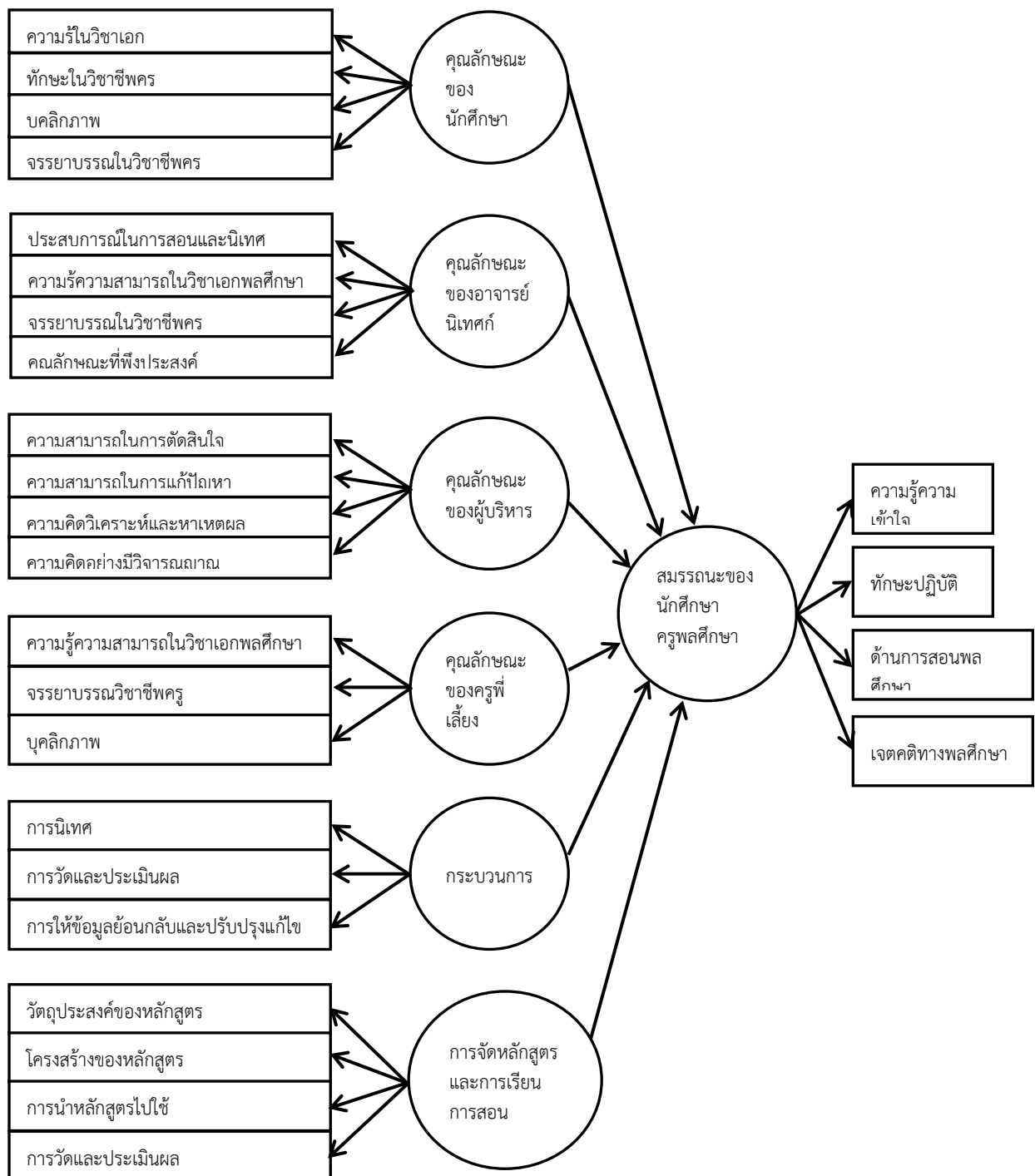
กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบและปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลนักร้องโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา โดยสอบถามจากผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และครูผู้สอนในสถาบันการพลศึกษา ประกอบกับผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา จากผลของการเก็บข้อมูลนักร้องตลอดจนการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ไว้ดังนี้

กรอบแนวคิดในระยที่ 1 : องค์ประกอบและปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา สังกัดวิทยาเขตภาคกลาง

ตัวแปรเหตุ

ตัวแปรตาม

อุปกรณ์และการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน พลศึกษาในระดับปริญญาตรีของสถาบันการผลิตครูพลศึกษาทั่วประเทศทั้งของไทยและต่างประเทศ

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบข้อคำถาม ลักษณะการใช้คำถามและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่กำหนดให้และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย หรือ ค่า IOC (Index of Item-objective congruence) ได้ค่า IOC=1.00 จำนวน 122 ข้อ และค่า IOC=0.80 จำนวน 15 ข้อ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าวไปดำเนินการทดลอง (Try out) กับผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และครูผู้สอนในสถาบันการพลศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา โดยการใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural equation model)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาถึงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural equation model) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างตาม Hair et al (1995) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 200- 300 ตัวอย่าง และ Comrey & Lee (1992) , Hair et al (2010) ได้แนะนำว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยควรมีขนาดตัวอย่าง 10-20 เท่าของจำนวนตัวแปรที่สังเกตในงานวิจัย ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรที่สังเกตได้ 26 ตัวแปรขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมและเพียงพอจึงมีอย่างน้อย 10 เท่า x 26 ตัวแปรสังเกต เท่ากับ 260 ตัวอย่าง ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และครูผู้สอนในสถาบันการพลศึกษา จำนวน 285 ตัวอย่างซึ่งมีจำนวนเพียงพอและมากกว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural equation model)

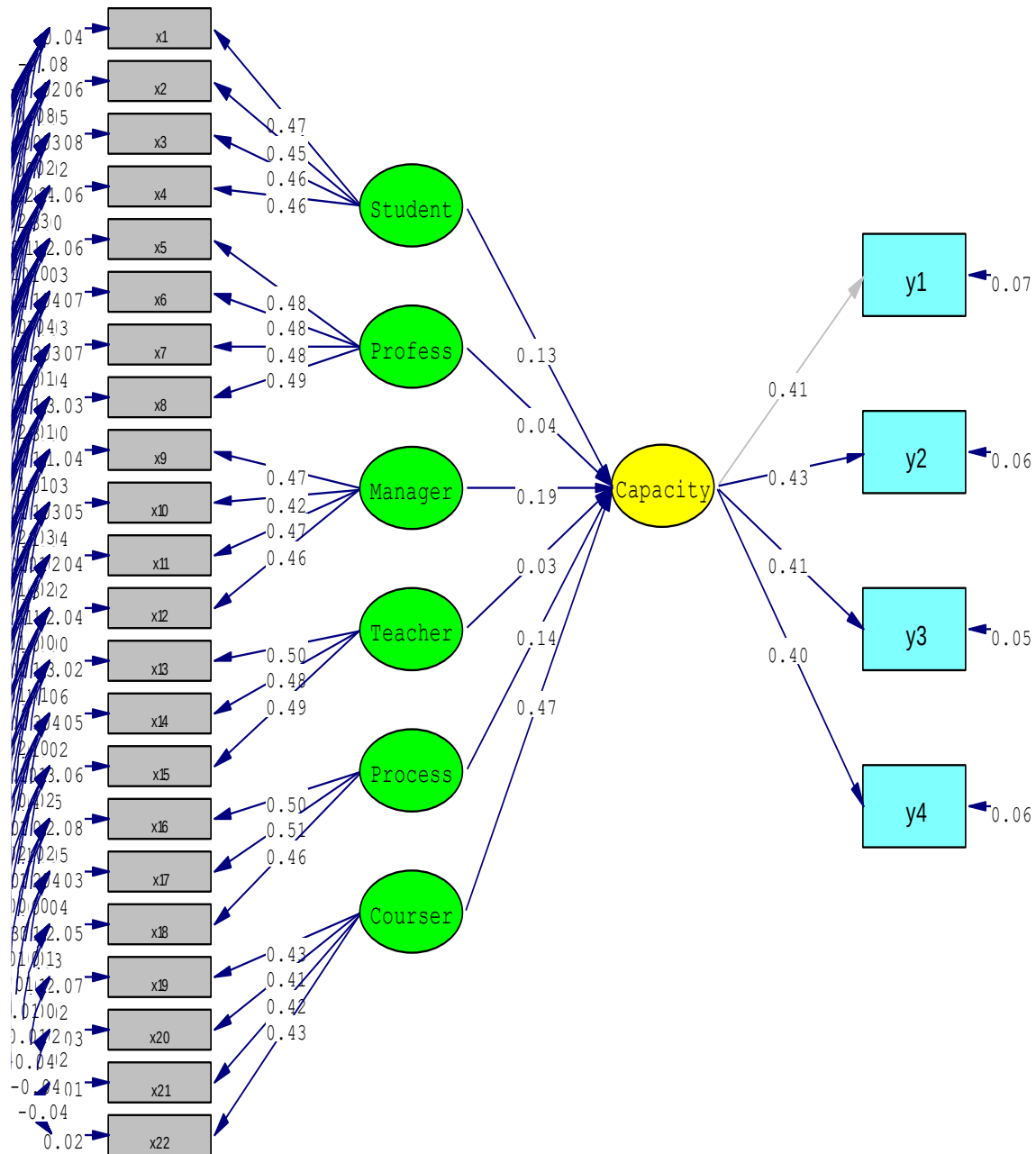
การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยทำหนังสือขออนุญาตไปยังรองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาประจำวิทยาเขตกรุงเทพ ชลบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร และอ่างทอง
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ จำนวน 285 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง เป็นการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลเพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้วยตัวแปรแบบโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง

Chi-Square=5.24, df=47, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง

ผลการวิจัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี พิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 5.24 โดยมีความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 1.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 47 ค่า GFI, CFI, NFI, IFI, AGFI, RMSEA เท่ากับ 1.00, 1.00, 1.00, 1.00, 1.00, 0.00 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาทุกข้อบ่งชี้ให้เห็นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกลมกลืนกันเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาสังกัดวิทยาลัยเขตภาคกลาง (Capacity) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าอิทธิพลขององค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เรียงลำดับตามค่าอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน (Course) ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.47 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร (Manager) ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.19 ด้านกระบวนการ (Process) ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.14 ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา (Student) ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.13 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ (Profess) ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.04 และด้านคุณลักษณะของครูพี่เลี้ยง (Teacher) ค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.03 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา สังกัดวิทยาลัยเขตภาคกลางประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ตัวแปร คือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านกระบวนการ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ และด้านคุณลักษณะของครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นไปตามโมเดลที่ผู้วิจัยสังเคราะห์และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทเวช วงศ์เพม (2556) ศึกษาเรื่องรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการปฏิบัติการทักษะทางพลศึกษาที่มีความซับซ้อน สำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา พบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติการทักษะทางพลศึกษาที่มีความซับซ้อน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสันหพัฒน์ อรุณธารี (2558) ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาของสถาบันการพลศึกษา สังกัดวิทยาลัยเขตภาคกลาง ที่จะทำให้เกิดสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษาอย่างมืออาชีพซึ่งในอนาคตสามารถนำตัวแปรเหล่านี้ไปต่อยอดงานวิจัย โดยศึกษาเชิงลึกในแต่ละตัวแปร หรือศึกษาในประเด็นอื่น

เอกสารอ้างอิง

วณิช นิรันตรานนท์. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. อุตรธานี สถาบันการพลศึกษา วิทยาลัยเขตอุตรธานี.

- วิทเวช วงศ์เพม. (2556). รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการปฏิบัติการทักษะทางพลศึกษาที่มีความซับซ้อน
สำหรับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณทิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สัณห์พัฒน์ อรุณธารี. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคใต้. วิทยานิพนธ์
ดุขฎิบัณทิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). ทิศทางการผลิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

วัตถุประสงค์

ด้วยสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มีนโยบายสนับสนุนการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา และผลงานวิชาการในรูปแบบวารสาร เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทางหนึ่ง จึงได้จัดทำวารสารการวัดผลการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางด้านการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างครู นักศึกษา นักวัดผลการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
3. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
4. เพื่อสร้างเครือข่ายและพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการและเชิงประยุกต์ด้านการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์ (ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ)

1. บทความวิจัย (Research Article)
2. บทความวิชาการ (Academic Article)
3. บทความปริทัศน์ (Article Review)
4. บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)
5. บทวิจารณ์เชิงวิชาการ (Critique/ Discussion Paper)
6. กรณีศึกษา (Case Study)

คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับ

1. พิมพ์ด้วยกระดาษ เอ 4 (พิมพ์หน้าเดียว) จำนวนไม่เกิน 15 หน้า (นับรวมบทคัดย่อ รูปภาพ ตาราง เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก)
2. ส่วนประกอบของบทความวิจัย ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง ส่วนบทความวิชาการ ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ เนื้อหา สรุป และเอกสารอ้างอิง

หมายเหตุ: ทุกบทความต้องมีบทคัดย่อเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในกรณีที่ตีพิมพ์บทความเป็นภาษาต่างประเทศ ต้องมีบทคัดย่อเป็นภาษาไทยด้วย

ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ

ผู้พิมพ์ต้องจัดพิมพ์บทความตามข้อกำหนดเพื่อให้มีรูปแบบการตีพิมพ์เป็นมาตรฐานแบบเดียวกัน ดังนี้

1. การจัดเค้าโครงหน้ากระดาษ ขนาด เอ 4 จำนวนไม่เกิน 15 หน้า
2. กรอบของข้อความ ระยะขอบของหน้ากระดาษในแต่ละหน้ากำหนดดังนี้ จากขอบบน 1.0 นิ้ว ขอบล่าง 1.0 นิ้ว ขอบซ้าย 1.25 นิ้ว ขอบขวา 1.25 นิ้ว
3. ตัวอักษร ใช้แบบ TH SarabunPSK เหมือนกันตลอดทั้งบทความ
4. รายละเอียดต่างๆ ของบทความ กำหนดดังนี้
 - ชื่อเรื่อง (Title)
 - ชื่อเรื่องภาษาไทย กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - ชื่อผู้พิมพ์ (Author)
 - ชื่อผู้พิมพ์ลำดับที่ 1 ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - ชื่อหน่วยงานของผู้พิมพ์ และ E-Mail ที่ติดต่อได้ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - ชื่อผู้พิมพ์ลำดับถัดไป (ถ้ามี) กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 point ตัวหนา ชื่อหน่วยงานของผู้พิมพ์ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - บทคัดย่อ (Abstract)
 - หัวข้อ บทคัดย่อ และ Abstract กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - เนื้อความของบทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) บรรทัดแรกจัดย่อหน้า โดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดขีดซ้ายตัวธรรมดา
 - คำสำคัญ (Keyword) ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบทความ อย่างน้อย 3 คำ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - การพิมพ์หัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย
 - หัวข้อใหญ่ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - หัวข้อย่อย จัดย่อหน้าเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวหนา
 - เนื้อความของแต่ละหัวข้อ บรรทัดแรกจัดย่อหน้าโดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดขีดซ้าย
 - คำศัพท์ ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
 - กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) กล่าวถึงเฉพาะการได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเท่านั้น

- ๐ **ภาพและตารางประกอบ** กรณีมีภาพหรือตารางประกอบ กำหนดการจัดพิมพ์ดังนี้
- ภาพประกอบและตารางประกอบทั้งหมดที่นำมาอ้างอิงต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น
 - ภาพประกอบจัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ และไม่ต้องตีกรอบภาพ
 - ชื่อภาพประกอบจัดอยู่ใต้ภาพ ใช้คำว่า **ภาพที่** ต่อด้วยหมายเลขภาพและข้อความบรรยายภาพ กำหนดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - ชื่อตารางประกอบจัดอยู่เหนือเส้นค้นบนสุดของตาราง ใช้คำว่า **ตารางที่** ต่อด้วยหมายเลขตาราง และข้อความบรรยายตาราง กำหนดชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - บอกแหล่งที่มาของภาพประกอบ ตารางประกอบที่นำมาอ้างอิง โดยพิมพ์ห่างจากชื่อภาพหรือเส้นค้นใต้ตาราง กำหนดเว้นระยะห่าง 1 บรรทัด บรรทัดแรกจัดย่อหน้าโดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดชิดซ้าย

5. การพิมพ์เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

- 1) เอกสารอ้างอิงทุกลำดับที่ปรากฏอยู่ท้ายบทความต้องมีการอ้างอิงอยู่หรือกล่าวถึงในเนื้อหาของบทความ
- 2) จัดพิมพ์เรียงลำดับเอกสารอ้างอิงก่อนหลังตามตัวอักษร และยึดรูปแบบตามรูปแบบของ APA (American Psychology Association) กำหนดชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

บทความวารสาร

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่). หน้า.

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

การอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. สืบค้นเมื่อ..... จาก Author, A. A., & Author, B. B. (Date of publication). Title of article. Title of journal, volume number. Retrieved month day, year, from <http://www.someaddress.com/full/url/>.

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ วารสารการวัดผลการศึกษา
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รับวันที่
ผู้รับ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารการวัดผลการศึกษา

เรื่อง ขอตีพิมพ์บทความลงวารสารการวัดผลการศึกษา

1. ชื่อผู้ส่งบทความ (ภาษาไทย)
(ภาษาอังกฤษ)
2. ชื่อวุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด ชื่อย่อ.....
3. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....
4. สถานภาพผู้ส่งบทความ
4.1 () อาจารย์ () อื่นๆ ระบุ คณะ.....สถาบัน.....
4.2 () นักศึกษา ☐ ปริญญาเอก ☐ ปริญญาโท หลักสูตร.....
สาขา.....คณะ.....สถาบัน.....
โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)
4.2.1 ชื่อ.....ที่ทำงานปัจจุบัน.....
4.2.2 ชื่อ.....ที่ทำงานปัจจุบัน.....
5. ประเภทของบทความ () บทความวิจัย (Research article) () บทความวิชาการ (Review article)
() บทความปริทัศน์ () บทความเรื่องสั้น () บทแนะนำหนังสือ
6. ที่อยู่ผู้ส่งบทความ (ที่ติดต่อได้สะดวก).....
7. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ โทรสาร.....e-mail.....
8. สิ่งที่ส่งมาด้วยเพื่อให้กรรมการพิจารณา
() ไฟล์ บทความวิจัย / บทความทางวิชาการ ใส่แผ่น CD-ROM และ
() แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ และเอกสารพิมพ์ต้นฉบับ จำนวน 2 ชุด ส่งที่ กองบรรณาธิการ
วารสารการวัดผลการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23
เขตวัฒนา กทม 10110
9. ต้นฉบับที่ส่งให้พิจารณาเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไข
ตามที่กองบรรณาธิการ เสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ
(.....)

ส่วนของกองบรรณาธิการ

ผลการพิจารณาในเบื้องต้น
ดำเนินการส่งผู้ทรงคุณวุฒิ 1. 2.

ลงนาม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังศรา ประเสริฐสิน)
ตำแหน่ง บรรณาธิการวารสารการวัดผลการศึกษา
วันที่

หรือ กรอกข้อมูลผ่าน QR Code ได้ที่

หรือ กรอกข้อมูลแบบฟอร์ม ได้ที่ <https://goo.gl/forms/zvflxJtFAetn98Db2>

กองบรรณาธิการ วารสารการวัดผลการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2258-4121 หรือ 0-2649-5000 ต่อ 15363, 11372

โทรสาร 0-2262-1745

เว็บไซต์ <http://eptb.swu.ac.th>

วารสารการวัดผลการศึกษา

Journal of Educational Measurement

ปีที่ 35 ฉบับที่ 98 กรกฎาคม - ธันวาคม 2561

บทความวิจัย

- 1 การพัฒนารูปแบบการสอนสถิติพื้นฐานตามแนวทางการรอบความคิดเปิดกว้าง สำหรับนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อุไร จักษะรัมย์กุล
- 12 ศักยภาพผลการเรียนรู้ของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2557-2559
วิรัช วรรณรัตน์
- 24 โมเดลสมการโครงสร้างที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จ
ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
วิระพันธุ์ ดอนแก้ว, สุกัญญา รุจิเมธากาส และปิยะ แสงศรีรัมย์
- 38 ผลของโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว ตามแนวการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนา
การรู้เท่าทันสื่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์
สุลักษณ์ ใจองอาจ และปวีณา ช่อนใจเอื้อ
- 54 ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการให้คำปรึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา
สวพร มากคุณ, ดลดาว ปุณยานนท์ และพินนิกา กุลนาคดล
- 68 ผลการปรึกษาผู้สมรสทฤษฎีกลยุทธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส
ปัทมาภรณ์ มีขันธ์ธนรัตน์, เพ็ญนิกา กุลนาคดล และดลดาว ปุณยานนท์
- 81 ผลการปรึกษาทฤษฎีเพศภาวะจริงต่อการยอมรับของภรรยาผู้ช่วยแม่เลี้ยงลูก
นพพร ปานขาว, เพ็ญนิกา กุลนาคดล, และดลดาว ปุณยานนท์
- 92 ผลของการปรึกษาทฤษฎีเพศภาวะจริงต่อพฤติกรรมการติดสเมาร์ทโฟน
ของนิสิตปริญญาตรี
อภิรักษ์ ปิตินัยนิรันดร์, เพ็ญนิกา กุลนาคดล และดลดาว ปุณยานนท์
- 107 การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ในการบริหารโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
กฤตย์ ไชยวงศ์
- 119 ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
สุชาดา ภู่งาม และมนัสสินทร์ หัตถกิจดี
- 133 การพัฒนาสื่อการสอน เรื่องการรู้เท่าทันสื่อ สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ณฐา สลึงค์, ประอบเกียรติ อัมศิริ และนันท กอทอง
- 150 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักศึกษาครูพลศึกษา
ของสถาบันการพลศึกษาสังกัดวิทยาเขตภาคกลาง
ปรีดาภรณ์ ดวงใจดี, พัทธพงศ์ นิลนพคุณ, อุษา กองทอง และนันทฤทัย คลังพหล

159 คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

160 ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ

162 แบบฟอร์มการส่งบทความ

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110

โทร. 0-2649-5000 ต่อ 1-5363, 1-5035 และ 0-2258-4121

โทรสาร 0-2262-1745

ISSN 0125-3778

<http://eptb.swu.ac.th>